

Jeremie.

Yemant smeket also sal ick uw troisten. ende i
 iherusalem solt gy werde getroist. Gy solt dat
 seer ende uwe herre sal verbliden en uwe bey
 ne solen groeyen als krypt ende des heren hant
 sal werden bekant sinen knechte. en he sal sich
 veruwerdigen sinen vyande. want syet die he
 re sal komen in deme vuyre. en als eyn storme
 de wint sine wagen tho vergelden sinen toern
 in vruwerdicheit en sine berispinge in eyne vla
 men des vuyres wat die here sal in eyne vuyre
 oedelen en in sine swerde to allem vleisch. ende
 die van dem here wslagen werden. solen wer
 den gemanchuoldicht. die geheylget werden
 ende meynde dat sy suuer ween ende gingen in
 den garden eyn geselschop na de andere. **Umb**
an tho beden den affgod. Die dat eten swynen
 vleisch ende vnymschlikheide ende die myns
 desse solen to samen werden verderfft secht die
 here. wante ick kome vmb ere werck ende ere
 gedancken to vergaderen mit allen heyde en
 de tunghen ende solen komen ende syen myne
 glorie. Ende ick sal en setten in eyn teyken. en
 ick sal van en die behalden sint senden tho den
 heyden in dat meer in affrica. ende in lydiam
 die dat behalden dat geschurte in ytalien ende
 in greaken ende verre tho den eplanden tho den
 die van my nyet gehoort en hebben. en die my
 ne glorie nyet geseen en hebben. ende sy solē de
 heyden myne glorie botschappen ende sy solen
 alle uwe wrode te tobrengen van den heyden in
 eyne gauē de heren vp perde ende vpp wagene
 ende vp bedden ende vp mulen ende vp karen.
 tho myne heylgen berge iherusalem secht die
 here. **Gelick als die kindere van ysahele inbre**
gen gyfte en eyn suuerlick vat i des here huis
ende ick sal eren luden annemē vit en kesen prie
stere ende leuiren secht die here. Want gelijck
 dat dye nye hemmel ende die nye erde die yck
 doe staen vor my secht die here god. **Alsoe fall**
staen uwe stat ende uwe name ende maent sal
wesen vit der maent. Ende sabboth vit de sab
 both. **Dat is ewich.** **Alle vleisch sal komē an**
tho beden vor myne angelichte secht die here
 ende sy solen vit gaen. ende seer der menne ayff
 die oueldaet entegen my gedaen hebben. **Et**
woom en fall nyet steruen. ende er vuyt en fall
 nyet werden geleschet ende sy solen wesen tho
 der gesadicheit des gesichtes allem vleysch

Hijc is dat eynde der prophecien ysaie. en
de begint Hieremias die prophete

Dat neste Capittel wo Hieremias geheylget
was in deme buyck sijner moder. ende wo he
prophete die verstuinge der stat iherusalē
by tworpelre gesicht

Die worde Iheremye des
 propheten hechias soen
 vā den priestere die waer
 in anathot i benyamyne
 lant sint dese. **Dat dat**
woort des here is geschiet
to eme in den dage Josie
Amos soen des konyn =
 ges van iuda in den dartyenden dach sijns ti
 kes ende dat is geschiet i den dagen ioachims
 iosias soen des konyges van iuda bys tho der
 vullendingen des eyllfren iaers sedechye des
 soens iosie des konyges van iuda bys to dem
 auergange iherusalem in den vpyfste maent. en
 des heren woort geschach to my seggende. **Et**
ick dy mackten in den buyck kande ick dy en
eer du vitquemest doer die vrouwelicheit: soe
heyllichen ick dy ende ick gaff dy den heyde
tho eynem propheten. Ende ick sede. **A. A. A.**
here god. Syet ik en kan nyet spreken. want
 ik bin eyn kint. Ende die here sede tho my. **En**
wyl nyet seggen want ick bin eyn kint: want
to allen daer ick die to senden sal: salt du gaen
ende alle die dinge die ick beuele saltu spreken
ende en vntset nyet vor eren angelichte. want
ick bin myt dy dat ick dy beschermē sal secht
die here. Ende die here stack vp sine hant ende
 he ruyde mynen munt: ende he sede tho my.
 Syet ick hebbe myne worde gegeuen in dine
 munt. Syet ick hebbe dy huden ghesat bauen
 die heyden ende bauen die rike dat du vitra
 dest ende destruyts ende verstroyest en schey
 dest ende bowest ende plantest. Ende des here
 woort geschach tho my seggende. **Wat suetst u**
iheremia: Ende ick sacht. Ick sye eyne waekē
 de rode. Ende die here sede tho my. **Du heffst**
wael geseyn. want ick sal waken vp myn wort
dat ick dat doe. Ende des heren woort geschach
 anderwerff to my seggende. **Wat suytstu iher**
emia: En ick sacht. Ick sye eyne gloyende pot en
 sin angelicht is to de noordewart. En die hē se
 de tho my. **Vā de noordē kompt alle quaet her**
auer vp alle die bywoners der erde. wāt ick fall
vergaderen alle die geslechte der rike des nor
den secht die here. En sy solē komē en yegelik
 sal sinen stoil sette in de ingack der poertē ihe
 rusalē en vp alle ere mure all vmb en vmb ende
 auer alle die stede iuda. En ick sal my ordel mit
 em spreke auer alle ere quaetheit. wāt sy heb
 ben my gelatē en hebben vrenden gode geof
 fert. en he bten angebedet die wercke erer hēde
Hijc vmb gorde du dine lende en staet vp ende
sprek to en al dat ick dy beuele. Entset uw nyet
 vor erē angelichte. wāt ik en sal dy nyet doen
 entien er angelicht. Syet: want ick hebbe dy
 huyde ghegheuen in eyne vaste stad. ende in
 eynen yseren suyl. ende in eyne metalen muren

vp alle dat laet den koningen van iuda synen vorsten ende priesteren. ende alle den volke vā dem lande ende sy solen entegen dy stridē ende sy en solen dy nyet verwinnen want ik by mit dy secht die here dat ick dy verlose.

Dat ij. Cap. wo dat ysrahelsche volck erst sin betruwen hadde in gade en god dat vmb sin net dicke verbarmede ende wo sy to dem lesten sich knijden to mēingerley affgodene.

Unde des here wort geschach tho my seggēde. Ga en roep in de ore vā iheru salē en segge. Dit secht die here ik bin dijns gedechlich gewordē en verbarmede mich dinre nūckheit en die lieffde dinre betruwige do du my volgest i die wyltnisse in dat lāt dat men nyet en seet hyllich israhel den here die erste vrucht sinre vruchte. Alle die en verlinde sy mis do en en quade dinge solen vp sy komen secht die hē iacobs huis en all die mageschop des huses israhel hort des here wort. dit secht die here wāt quaetheide deden uwe redere i my dat sy sich vā my werden en wandelden na der ydelheit en sint ydel gewordē ende sy en seden nyet wat is die here die vns dede vpkomē vpt dem lāde vā egypte die vns leyde auer doz dye wyltnisse doz dat lāt dat mē nicht inne woene en mach. En dat sūder wege is doz dat lāt des dorstes en dat bysde des dodes doz dat lāt dar ne geyn man mne wāderde noch mynsche pinne en woende en ik hebbe uw ingheleyt in dat wete drachtige lant dar omb dat gy een sōt sine vruchte en sine beste vrucht en do gy daer in gekomē wart. do besmiten gy myn lant en myn erue hebt gy gemaket in vnwerdicheyt. En die priestere en sedē nyet waer is dye here. en die myne ee heldē en kendē my nyet. en die herde hebben entegē my auereddich gheweest. En die propheten ppheredē in baal en volgeden de affgādē. Hye vmb sall ik noch myt uw stridē mit oedele secht die here. en ick sal schelden mit uwe kindere. Trecket auer to de eylande vā cethim en seet en ende sendet in cēdar en mercket ernstliken en besect off alsulike dige gedaen is off die heyden ere gade verwandelt hebben ende vorwar sy en sint geyn gade mer myn volck hefft sine glorie verwandelt in eynen affgod. Gy hemmele verwundert hie vye ende gy sine porten werdet angstlike bedruuet secht die here wāt myn volck hefft twe quade dinge gedaen. sy hebben my die fonteyn des leuens achter gelaten en hebben sich graue gedeylet en gestroiet aisternē die geyn wāter mogen vtholde is israhel nyet eyn denstknecht. off eyn vpgueoet knecht war vmb is he de gewordē in wuff. Op eme kreeschen die lebarde

en gēue er geluyt en hebben sin lāt gemaket i eynsamheit sine stede sint verbrant en nyemāt en is die dvr myne woent de kinder der stat mēphis en thamis. dat sint die egypter. hebben dy to teren bys to dem top van dīne houede en is dy dit nyet geschiet vmb dat du den here dinen god verleert to der tijt do he dy leyden doz den wech. En nu wat woltu dy i de wech van egypten. vmb to drinckē dat vloedē wāter. En wat is dy myt dem wege der van assyrien. dattu drinckest dat wāter des vlotē. Die ne boel heyt sal dy verspreken en dīn affkenninge van gade sal dy bespen du sōt wete ende syen dat dat dy quaer en bytter is dat du verlaeren hest den heren dinen god en dat sin grote mit dy nyet en is dat die here god der schattu. Van dem beginne hestu tobraken myn iock en hestu myne bende entwpe toreten en ik en fall dy nyet denē wāt vp yegelikē hogē berch ende vnder yegeliken gelouerden boume so legestu dy neder du gemeyne wyff met ik plantede dy mynen verkarē wingardē alle war saet. Woe bist du my dan verkerit in quade du vnde wyngardē. Alle wasshestu dy mit erde die mynget die cleyder en mānchuldichst dik boeyt dat knuyt. du bist doch besmitet mit bys hie vor my secht die here god. Wo sechstu ick en bin nyet besmitet ik en hebbe na baalim nyet gewādert bespet dīne wege in de dalle du salē weten wat du gedaen hefft. Eyn licht loep vuldo ende dīne wege. die wilde esel die stede is in wiltnissen in der begerde sinre siele toch hee an sich den wint sinre leuede. Idymāt en fall se affkerē. Alle die sy soken. vnsuuerheit mit et to doen. len solen nyet gebreke sy solē sy vinden in erer vnulaet. halt dinen voet vā naechteyt en dīne kelen vā dorste. En du sprekest he wā hopende ick en sal des nyet doen. Ik hebbe vrede lieff. gehat en ick sal na en gaen. Alsoe als eyn dieff beschempt wert als men en geyt. al so sint beschempt die huise ysrahel sy en en hynge. ere vorsten. priestere. ende ere prophete. die dat seggen to de holte. du bist myn vader ende to den steyne. du teldes my. Sy hiede to mywert den rugge ende nyet dat angestikeyt en sy solen in der tijt ere verdrates segge. stat vp ende verlose vns war sint dīne gade dye du dy gemaket hefft. Sy staen vp en verlose dy in der tijt dīnes verdrates wāt na dem getael dīne stede wāt dīne affgādē iuda. want wilt gy mit my voel knien to gericht. gy hebt my all gelatē secht die here. to vergeues hebbe ick uwe kindere gellagen sy entfenghen nu geyn lere. Dw swert hefft uwe prophete verlundon. Als eyn lewe eyn verwoester also is uwe geslechte. Syet des here wort. en bin ik mer israhel gewordē eyn wiltnisse off eyn spādich lant

Theremio

warumme dan heft min volck gesecht. wi sint
 enwech gegangen voort mer en sulle wy tho dy
 nyet komen en fall die iunfer nyet vergeto erer
 sninghe. ende die bruyt erer borstsinghe. mer
 myu volck heft minre vergeten in vntelke da
 gen. wat bedenkestu dynen wech goet to ma
 ke vin leeffde to soken die du dyne wege heft
 gelert dese quaetheide. ende in dynen vlogelen
 s geuonden dat bloet der armer ende vnnosel
 n sielen ick en hebbe sy nyet geuonden in kulen
 mer in allen den dat ik vor van gesecht hebbe
 ende du heft gesecht ick bin vnnosel ende suns
 lunde. ende hincumme werde dm tornicheit va
 my gekne. siet ik fall to gericht myt di gaen
 vmmes dat du gesecht heft ik en hebbe nyet ge
 sundiger. wo seer snode bistu geworden die du
 wedderume halest dine wege ende nu falltu be
 schempet werden van egypten als du beschim
 pet bist van assur. want va dussen egypte fall
 tu vpt gaen ende dine hende sullen vp dm ho
 uet wesen. want die here heft din betruwen to
 braken. ende du en fallt nyet verpodiges heb
 ben

Dat in capittel wo dat iudische volck ghe
 staft werdet vnder eyne figure eyne vriach
 der vrouwen. ende wo dat israhelsche volck we
 der gewopen wert van ere auert. at to ghenade
 ende van der bosheit der iuden

MEn sprkt gemeenliken is dat eyn ma
 in wyff verlet ende als sy van eyn geit
 nempt sy enen anderen man en fall sy
 voort mer to ein nyet wedder keer. En fall dat
 wyff nyet besmitret off beulecket sin. Mer du
 heft vnkuiseheit gedaen myt vele leffhebber
 nochtant keer wedder to mi secht die here en
 de ik fall dy entfangen. heft vp din ougen in
 dat rechte ende besiet waer du di nyet nedder
 gesecht en heft du satest in den wege ende ver
 bidest dine menne als eyn moeder die laghe
 lecht in die wilnisse ende du besmittest dat lat
 mit dine vnkuiseheit ende vmmes dese dinghe
 so sint verboden die drapen van dem regen en
 de nyet geyn spadich regene en was. dy is ghe
 maket dat verhouet enes ghemene wijues. du
 en woldest dy nyet schamen datumme eysche
 doch to mynsten nu voort mer myn vader. ende
 sprck. du bist die leider minre ionferschop En
 fallu icht ewichliken vertoont wesen. efft fall
 tu vnlherden to dem ende. Siet du heft gespra
 ken ende gedaen quade dinghe. en du vermoch
 test. ende vor die worde der penitencie heftu ge
 blasphemert mit worden der houerdighen en
 heft gedancken veruult ende du apenbardest
 antegen den ma dyne starkheit vmi dat du sol
 dest mogen doen dat du mit den worden ghe

sacht heft Ende i iofias des konynges dagen
 sede die here to my En heftu nyet sy is enwech
 gheganghen by er suluen vp iuweliken hogē
 berch ende vnder iuweliken gelouerden boum
 ende dat heft sy ere vnkuiseheit gedaen. ende ik
 sede do sy alle dusse quaetheide gedaen hadde.
 kyre wedder to my. ende sy en kyre nyet wed
 der. ende iuda'er auerde dige suster sach dat ik
 vmi des willen dat israhel die wederstreuerche
 auerspel gedaen hadde: sy verleit ende dat ick
 er vergeuen hadde dat dat bouck der schedin
 ge Juda israhels suster eyn auertredersche en
 vntfach sych nyet mer si ginc ok ewech. ende
 dede auerspel en mit der lichticheit erer vnkuise
 heit besmitren sy die erde ende dreeff vnkuise
 mit den steynen ende mit den holte *der af ga
 de. Ende in allen dessen so en is ere auerde dige
 suster Juda to my nyet wedder geknet in alle
 ere herten mer in logene secht die here. Ende
 die here sede to mi. de wederstreuerche israhel
 rechtuerdige die ere sele in vorlichtinge der a
 uerdaet Juda Wa ende roep desse wardt ente
 gen dat noorden. ende segge wederstreuiige isra
 hel kyre weder secht die here ende ik en sal my
 angesichte nyet affkerē van uw. want ick byn
 hillich secht die here. ende ick en fall nyet ewe
 lick vergrimmet werden. nochtant falltu werē
 dyn quaetheit. want du heft antegen dyne he
 ren dynen god auerdaet gedaen. ende du heft
 den vromden dyn wege ghestrept vnder allen
 ghelouerden holte ende du en heft myne stemē
 nyet gehort secht die here. Wart bekeert kinde
 re ende kyert wedder secht die here. wat ik bin
 uwe man. ende ik sal uw an nemē enen vpt de
 stad ende twe van des gheslechte ende ick fall
 uw leiden in syon ende ick fall uw herte geue
 na mynen herte. ende sy sullen uw roeden myt
 wisheit ende mit leringhe ende als gy ghema
 muoldiget sint ende wasset in den lande in den
 daghen secht die here. so en sullen sy nyet mer
 segghen die arcke des testaments des heren
 ende sy en fall nyet vpsstighen vp dat herre. *
dat is die gelouighen en sullen gene betruwin
 ghe mer in er hebben als si pleghen. Inoch si en
 sullen erer nyet gedenckē noch mē en sal sy niet
 vstere noch mē en fall voortmer gene nye arke
 makē. in de tijde sullen sy iherusalē herē des herē
 stoel. en alle heide sullen werde vergadert to er i
 iherusalē in de name des herē en sy en sullen nyet
 wādelen na der quairheit eres snode herten In
 den dagē sal dat huys va iuda gaen to den hu
 se va israhel en sy sullen tosamē komē va den lā
 de des noorden bet to de lāde dat ick uwen vde
 te gaff en ick sede Wee: sal ik dy i kider sette en
 di geue dat begerlike lāt * dat is der beloffde. I
 dat seet claer cruedel der scare der heide. En ik
 heb geseē wat israhel wedstreuiich gedaen heft

Ende ick sacht gi sult mi heren enē vader ende gi en sult niet vphalde na mi in togaen mer ge lick als ein wijsf veruwerdiget eren leffhebber alsoe hefft mi veruwerdiget dat huis israhel secht die here. Een stemme is ghehoort in den wegghen dat schreyen en dat hule der kide te van israhel. want sy makede eren wech vnrrechtuerdich sy hebben vergeren des herē eres gades werdet bekeirt kindere wederkerende ende ick sal gesūt makē uwe affkeringe: wāt sijet wi sint gecke māne to dy. want du bist die here vnse god. Voorwaer die houele waren logenachtich en mānichuoldicheit vā den berghen. Voorwaer dat heil israhel is in dem herē vnsem gade. Schemde dat is die sinde. Ihefft gegetē vnser ved arbeide vā vnser ioget ere schape en gy we ere soene en gy dochtere. wy sullē sta pē in vnser bescheminge en vnse schāde sal vns auerdecken: want wy ende vnse vedere hebben gesundigz den herē vnser gade van vnser iuckheit an bys vp dussen dach ende wy en hebben nyet gehoort des heren vnser gades stemmen.

Dat iij. capittel wo Hieremias medeliden hefft auer des volkes plage dye god en sande vmb willen erer vorborgeheit en auertreduge.

Is dat du wederkeerst tho my israhell secht de here. wertstu to my bekeirt. Is dattu enwech doyst van myne angeschicht dyne verheuinge dar du my mede vertornst so en salt du nyet beweget werden. Ende du salt sweren dye here leuet in der warheit en in ordel ende in rechtuerdicheit. en alle heyden sullen en gebenedyden. ende sullen lauē. want dyt secht de here den mānen van iuda en de genen dye in iherusalem wonent. Voor nyet uw be arbeide lant off ackter en en wilt nyet seyen vp dye dome werdet den heren besneden. ende doyt enwech dat auerdeckel van uwē hertē gy māne van iuda. ende gy dye to iherusalē woēt dat vmlichte myn vnrwerdicheit nyet vrt en kome als ruyt ende dat dyt entfengēt werde ende dat nyman en sy dye dat leschen moge vmine de quaitheit uwer gedanken sullen alle dosse quaetheidē komen. Baetschapt in iuda en de doet horen in iherusalem. Sprekt ende syn get myt der basunen in de lande topet starckliken ende segghet. Werdet vergadert ende ga wy in dulle vasten stede hefft vp eyn teycken i syon werdet gesterket ende en wilt nyet staen ledich. I want ik brenge quaet van norde. en groet bedruck. Dye leuwe is vpgestegē vā sinte slaepkameren en der heyden berouet heft sik vp geheuen. Sy is vrt gegaen van siner stede ende dyn lant to leggen in wiltnisse. Dye stede sullen werden ghewoestet ende bliuē sinde r emighe inwoners. Hijē vmine goadet uw vme

myt haren cleidern ende weynet ende schreyt want dye grimmicheit van des heren torn en is van uw nyet aff gekeirt. Ende dat fall ghescheen in den daghe secht dye here dat des konyncks herte verderuen fall. ende der vosten herre ende dye prestere sullen syk verschicken en die prophete sullen versaget werden en ick sede. Och och och here god. Hestu niet hincum me dyt volk bedrogen en iherusalem: seggēde uw fall vrede sin en hier dyt swert is kome is an dye sele. In de tiden fall men dessen volke seggen en iherusalē. Eyn bernende wint is in den wegen dye in der wiltnisse sint. Dye wege der dochter mynes volkes en sint nyet vme to darschen effte vme to wonē effte to suueren my. dat is vmine myne wille. I fall kamen die geyle. dat is die wint. I vul van duffer herte. en fall ik dat nu doen. I mer ick fall my ordel mit em spreken. Sijet hy fall vp vā als eyn wolke en alsoe eyn stoom is syn wagē sine perde sint sinler dan de arn. We vns want wy sint verwoest. O iherusalem wasche din herte vā boefheiden dar du beholdē werden mogest. Woe lāge sullen in dy bliuen quade gedanken. I want die stemme des die dar batschaptē vā der stad. I ende die kundichmakde den aff god vā effraim dem berge en sprak to my seggende. Segge den heyden. Siet dit si gehoort in iherusalē dar de wechter sint kamen van eren lande dat sy gheue sullen er geluit vp die stede van iuda. Sy sint ghe worden vp iherusalem als wechter der ackere al vmine ende vmine want sy hefft my tho der grimmicheit gewesen secht die here. Dye we ghe. ende dyne ghedancken hebbe dy desse digen ghedaen. Dyt is din bofheit want sy ys bitter. want sy hefft dyn herte gheastet. Myn buick doyt my we myn buyck duet my we en de die sinne mynes herten sint verstoert in my. Ick en fall nyet swighen want my sele hefft gehort dat gheluit der basunen dar ropē des stri des. we is geropen vp ruste ende alle dat lant is ghewoestet: hastlik sint gewoestet myn taber nakele: hastlik sint si verwoestet. dat is die tē pel salomons die mit vellen ghedecker was. I Wo lange fall ick seē den vleende en hore dat gheluit der basunen. I want myn geck volck en bekāde mi nyet dat sint gecke kind en wehertich. Sy sint wijs vme quaet to doen. Ick ansach dat lāt ende seet dat was ydel ende to nyte ende die hemelen ende daer en was geyn licht in em. Ick sach die berghe ende sy worden bewegē en alle houele sy werden verstoert. Ick sach ende gene mynsche en was daer ende alle dat gheuoē gelte des hemels was enwech. Ick sach ende sijet die berghe carmelus was verwoest. ende alle sine stene wāt verstoert van den āgesichte

Jeremie.

des heren en van den aengesicht des toerns syn te grimmicheit. want dyt secht die here. Alle dat lant sal woeste werde. mer nochtas en fall ick dat volck myt al nyet verderuen. Die erde sal truyren en die hemele van bauen solen dro uich sijn dat vmb dat ik gesproken hebbe. Ik hebbe gedacht en en is my nyet betrouwet noch ik en bin dar aff nyet gekijrt. Een ygelik stat vlo van der stymme des reysigers en der schut ten. sy ginge in die stede dar man myt nowet moet in komen kan. en stegē vp die steynruytē alle die stede worde verlaten en ne geyn myn seche woenden daer inne. Als du gewoest solt sijn. wat solt du dan doen? Als du gheclepdet solt werden myt to den cleyderen. Als du ghesijet werlt myt eynem gulde vorszpan. En du dine ougen bestrikst mit saluen. dar mede sich die vrouwen sijen so solt du to vergeues dy be haelik maken. Dine lyeffhebbers die hebbe dy verunwerdicht sy soken dine siele want ick hebbe gehoort eyne stymme als eynes wiues de in ardeyt licht. Die pine als eyns wyues dye eyn hant gebiet. Der dochter van syon stym me is als die in bedroffnisse sterfft en sine hen de vitrekt to my. want myne siele is vmech tich geworden vinnne die gene die verslaghen sint.

Das vyfte Capittel wo die gemeyne vorsten van iherusalem vmb affgaderien ende gy cheit wyllen geyn rechtuerdicheit gedan en hebben. ende wo sy daer vmb gheplaccht sint do: die rechtuerdicheit gades

Ghet vmb die wege van iherusalem en beset en mercket en soket in ere strate off gy yet vindet eynen man die ordel doet en gelouen soket en ik sal en gudertijē sint. Is dat ock dat sy seggen. leuet die here dat so len sy valschliken sweren. Here dine ougē seen an den gelouue du slogest sy ende sy en hadde gypoen raste du vertredst sy ende sy verunwer dichten die lore to entfaen sy verhardeden ere aengesicht bauen styne ende sy en wolden nyet wederkeren ende ik sede. vpllicht sint sine armo gecke lude ende en weten des heren wech nyet ende eres gades ordel. Hijt vmb sal ik gaen tho den luden ende ick sal en spreken want sy heb ben des heren wech bekant ende eres gades or del ende seet desse tho samen hebben mer thoe baken dat iock ende tho teren die tende. Hijt vmb sloich sy die lewe van dem walde des auē des verwoistede sy die wulff die lebart wake de vp ere stede. Eyn pegelik die van en vitgeyt sal werden geuangen want er auerdadicheyt sint manchuoldich ende er affkeringe sint ge stercker wat vp sal ick dy gudertijē wesen.

dine kindere hebben my verlate ende swete en die die geyn gode sint. Ick sedichde sy ende sy deden auerspiel en in eynes gemeynen wyues huse deden sy vnkuisheit. Ere lieffhebbers wa ren als perde to den wiuen ende waren als per de gehart tho der tellinge. Eyn pegelik wren sechede na der huiftrouwen sines neysten. Ende en sal ik vp desse dinge nyet visitien secht die here. Ende en sal in aldus damigen luden myne siele nyet ghewraken werden. Clympt vp ere mueten ende verstrouwet sy. mer en wylt nyet doen eyn ganse verderffnisse. Doet enwech ere twigete want sy en sint nyet des heren. wante dat huis van ysrahel ende dat huis van Juda hebben mit auertredinge entegē my auerdaet gedaen secht die here. Sy versachten des here ende sy seden he en isses nyet noch vp vns en sal geyn quaet komen wy en solen nyet seē dat swert noch den hunger. Die ppheten spreke in den wynt dat vut nyet. Ende en en wart nyet geantwert. Hijt vmb solen en desse din ge'komen dit secht dye here god der scharen. Vmb dat gy dat wort gesprakē hebbet so siet geue ick myne worde in dinen munt in vuyr ende dit volck in holt ende dat sal sy verslindē. Seet ick sal ysrahel brengen secht die hē auer uw volck dat verre is van de huise ysrahel seg get die here. Eyn mechtich volck. alt volk eyn volck des tughen gy nyet en kent noch ver staen en sult dat sy spreken. Sin pylkaker ys also eyn apen graff. alle sint sy starck. ende dit sal eren din korn ende din broet sal dat verslin den. Dine sone ende dine dochtere sal dat eren. dine schape ende alle din vee. Dat sal ere dine wingarden ende dinen vighenboom ende dat sal tho breken dine gemuide stede dar du be truwen mne hest myt deme swerde. Mer noch tant in den daghen secht die here en sal ick uw nyet laten altomale verderuen is dat gy seg get wat vmb heft dye here vns god vns alle desse dinge gedaen. so solt du tho en segghen. Also als gy my verlate hebbet ende hebbet ge denet eynem vromeden gade in uwem lande so sult gy dyenen anderen gaden in dem lade dat uwe nyet en is. Botschapt dit Jacobs huysē ende doet dat horen in iuda seggende. Hoere du gecke volck die du geyn hert en hest. dye gy oughen hebbet ende nyet en seet ende oren hebbet ende nyet en hoert. Hijt vmb en sult gy my dan nyet vntseen secht dye here ende en so len gy van mynem anghesicht nyet bedrouet sijn. Dye ick dat sant ghesat hebbe tho eynem ende den mere eyn ewich ghebot dat nyet ver gaen en fall. ende sy solen werden bewegen en de nyet vermoghen ende gy vloyde solen vpp risen ende sy en solen den ende nyet auergaen mer dessen volck is eyn vngelouich ende eyn

veruwerdich herte. Sy sint affgegaen ende en wech gegaen. ende sy en sachten in ere heren nyet. laet vns vutien den heren vnsen god die vns gyff tidigen ende spodigen regen in synen tijden: die vns behuet die volheit des iarliliken arns. vns quaetheit hebben dese dinge affgekijrt. ende vns quaetheit hebben dat gode van vns verboden. want in mynne volke sint geuonden vnguedige lude lagelegghende als vogelers ende stricke setende ende voeten vnter vmb die menne tho vangen. Ghelick eyn eyn korff off eyn netre vul van vogelen: alsoe sint ere huse vul van boishede. Hijt vmb sint sy groot geworden ende gerijket. Sy sint ghemelster ende geuetter ende sy hebben alsoe snoetliken auergetreden myn reden. Sy en hebben nyet geordelt die sake der weduwen. ende dyesake der weysen en hebben sy nyet geuordert. en sy en ordelen nyet der armen ordel. En sal ick nyet vp desse vutieren secht die here. off en sal vp suldamige lude myn sele nyet gewraken werden: Veruerlick ende wonderlike dyge sint geschiet vp ertrike. Die valschen prophete. Ipphereden logene ende die prestere vullborde myt eren henden. ere logene. ende myn volk hadde alsuldamige dinge lyeff. Hijt vmb wat sal vp dat leste gescheyn:

Dat. vi. Capittel. wo gade vmb gyricheyt ende boelheit wyllen der prestere ere offerhade nyet behegelick en waren. ende wo sy der prophete woep van der boelheit.

Rinder van benyamin werdet gesteket in middel iherusalem ende trumpet mit der trumpen in deme tolwercke tecua ende heuet vp uw bannijr in deme tolwerke be thacaron. want quaet is geseen van deme noorden ende grote bedruck. Ik hebbe gelijket die dochter van Syon. dat is Iherusalem. seyntre schoente sarter vrouwen. Tho er solen komē die herde ende er schape. Sy sloghen vp in ere tenten all vmb ende vmb peggelick sal dyes voden die vnder sine hant sint. Vestet auer sy den strijt. staet vp ende gaen wy in dat suden. Wee vns dyes dach ys vnderghegaen wāt des auendes sint die dunkerheiden langer geworden. Staet vp ende slige wy in der nacht ende verstrute wy ere huse want dit secht die here god der scharen. Hauwet aff er holt ende grauet nae by iherusalem eynen wall. Dat is dyes stat der vyfijninge. dat is der gepfelen gades. alle auerdedicheyt is in mydden er. Ghelick dat eyn putre syn water kalt helt: alsoe ma ket sy kalt ere boelheit. Quaeheit ende woesticheyt fall men in er hoeren vor my alle tijt: kranckheyt ende plage. Iherusalem werde vnderwijst dat by auentuyr geyne siele en ga vā dy. dat ick vmblicht dy nyet en verwoeste en

dim lant nyet en make vntewoenslick. Dyt seg get die here der scharen. Sy solen vergaderen die auerblyuinge ysrahel recht beth to den uagelaten druuen in deme wingarden. kete vnter din hant recht also eyn wingardes man thoe deme wmkorue. Tho wen sal ick spreken. ende wen sal ick verkundigen dat he dat hore. Syet ere ogen sint vntesneden ende en mogen nyet horen. Syet des heren wort is en geworden in laister en sy en solen dat nyet enfaen. Hijt vmb bin ick vul van des heren torn. ick hebbe gheartbeydet mytlydende deme volcke. Storte vit vp dat cleyne kint dynen torn. en ouck tho samen vp der iungelinge raet. want die man sal werden geuangen mit deme wyue ende die olden myt den genen die vul is van dagen. ende ere huse solen auergaen tho den anderen luden ere acker ende ere wime to samē. wāt ick sal myne hant vutsteken vp die ghene dyes vp der erden wonen secht dyes here. want van den mynsten tho den meysten staen sy alle na gyricheyt ende van den propheten so doen sy alle boelheyt. ende sy gesunt makeden dyes bedruckten der dochter mynes volckes myt valscheyt ende seden vrede vrede. ende dat en was geyn vrede. Sy sint beschempt want vnmynslicheit dede sy ende bylliken en sint sy nyet mit scheinde beschempt. ende sy en wyfste sich nyet to schemen. Hijt vmb solen sy vallen vnder die vallende in den tijden eer vyfijninghe solen sy tho samen vallen secht die here. Dit secht die here. Staet vp den wegen ende besiet ende vraghet van den olden paden welker dyes guede wech is ende wandert daer in te ende so solen gy vinden eyne verkulinge uwer sele. Ende sy seden wy en wyllen dat nyet in te wandelen. Ende ick sette bauen uw wechtere. ende ick se de hoort die stymme der blasunen. ende sy seden wy en solen dat nyet horen. Hijt vmb hoeret gy heyden ende bekenne du vergaderinge wo grote dinge ick uw doen sal. Erde hore. Seet ick sal quade dinge bringen vp dyt volck dyes vruchte sinte ghedancken. want sy en hebben myn wort nyet gehoort ende myne ee wedder woepen wat bringe gy my wyroock van saba. ende soren rukende chalames van vreten lande uwe offerhande en sint nyet vntsencklik ende uw offeringe en genoegde my nyet hijt vmb secht die here god dit. Seet ick sal in dessen wolke geuen velle. en vnder en solen vallen tho samen die vedere en die kindere die naber en dyes neysten solen verderue. Dyt secht de here Syet volck kompt van den lāde des noorden en groot volck fall vppstaen van den enden der werelt: dat fall grijpen gheschutte ende ouck schylt. dat ys wrepyth ende en fall nyet verbarmen. Syne stymme dyes fall luden als dat meet. en

Iheremo

se sollen op perde sitten beeyt als eyn man tho
 strade wedder dye dochter syon. wy hebben sin
 gheroche ghehoirt vnse hende synt vnmech-
 tich. tribulacie heeft vns begrepen ende bedrof
 misse als eyn dye in arbede licht ende en wilt
 nyet rthgan tho velde ende en wandelt in den
 wmgheerde nyet. wante des viandes swert ys
 anst all vmb ende vmb. mynes volcks doch-
 ter goede dy myt eynen haren cleyde ende wer-
 de bestrouwet myt aschen. make dy dat ghe-
 schrey des eynighen gheboeren soens eyn byt-
 ter schreyen. wante dy verwoester fall hastlyk
 vp dy komen. ik hebbe dy ghegeuen eynē vro-
 men propheten in mynen volcke. ende du fallt
 weren ende trouen ere weghe. Alle desse synt
 vooften affkere ende lofflich wandere. sy synt
 alle koper ende yseren. sy sint alle verkeert. de
 blasbalch ghebrach in deme vuyt. dat bly ys
 verkeert. die smeder sinolt se tho vergeues. wā-
 re te los heyt en synt nyet verkeert. heret se ver-
 woepen siluet. wāte dye here heeft se verwoepē

Dat vii. capittel. wo dye prophete dat vo-
lck lende dat se geynen vasten troest en setren
vp den tempel. wer in guden werken Ende wo
dat ghebet des propheten van gade nyet ver-
hoert en wart vor dat volck. noch dye offerhā
de dye he vor dat volck dede. want se alsoe se
re in eyn quēheit verhart waren dat se gheyne
stafinghe der sunden merken wolden

Dat wort dat van den heren ghescheet
 was tho iherusalem seggende. Stant
 vp in dye poorthe vor des heren huys.
 ende predike dat dyt wort ende segge. All iu-
da dye inkompt dor desse poorten van den he-
ren an tho bedē hoirt des herē wort Dat seer ht
 dye here der scharen god ysrahel. make uw we-
 ge gued ende uwe ernstlikeyt. ende ick fall mit
 uw wonen in desser stad en wilt nyet betruwē
 in woerde der hogen seggende des heren tempel
 des heren tempel ysset. wante off ghy uwe we-
 ghe wal beleydet ende uwen vlyet. Is dat ghy
oedel doet tuscheu den man ende synen neyken
ende doet ghy gheyne auerdaet den thokome
lingen ende den wesen ende den wedwē noch
en scooter geyne vnosel bloet vth in desse ste-
de. ende en wandert nyet na vremeden goden
in quade tho uw selues. so fall ick myt uw wo-
nen in desser stad dem land dat ick uwen wde-
ren gaff van deme begynne byss in ewicheyt.
 Syet ghy betruwet uw in woorden der loghen
 dye uw nyet vorderen en sollen. tho stelen. dot
 tu slaen. ouerspel tho doen. logenafflich to siwe
 vn-balaim tho offeren. ende tho gaen to vrem-
 de gaden dy ghy nyet enkennen. ende ghy qua-
 empt ende stunt vor my in dessen huse dat yn
 myn name anghetopen is. en spreken wy synt

verloist vmb dat wy alle desse vnmynslykheyt
 gedaen hebben. hyrumb is nyet dyt huis wor-
 den eyn kule der moedner dar inne myn name
 angetopen is in uwen ogen. Ik byn yt segget
 dye here. gaet tho mynre stad in sylo. dar min
 name woenden van de begynne. en syet wat ik
 er gedaen hebbe vmb myns volcks van ysrahel
 hel quatheyt. en nu want ghi alle desse werke
 gedaen hebbet so secht dye here. ick hebbe tho
 uw ghesproken. vroe vpstande en sprekende. en
 ghy en hoirt des nyet. en ick reep vth ende gy
 en antwoorde nyet. so sal ik dessen huse don dar
 in dat myn name angetopen is. ende dar gy be-
 truwen in hebbet. en dye stad dye ik uw gege-
 uen hebbe ende uwen vader als ik sylo gedaen
 hebbe. en ick fall uw verwerpē van myneme an-
 gesicht als ik alle uw brodere ewech gehwor-
 pen hebbe all dat geslecht effraim. Hyrumbe
en wyl du nyet bidden vor dat volck noch en
neme geyne loff off geheet vor sy. ende en wed-
dersta my nyet wante ik en fall dy nyet verho-
ren En syestu nyet wat desse doen in den stede
 iuda. en in den straten van iherusalem. dye kin-
 dere samelen dat holt. en dye vaders make dat
 vuyt. ende dye wiue mengen de donst vmb vla-
 den tho maken der kominghinne des kennels
 *dat is der mane. vmb offeren den vremeden
gaden en my tho torne tho wizen. Vermoien
semy icht tho torne secht dye here. Keertzet se
sick selues nyet tho schanden eres angesichtes
hyrumb segget dyt dye here god Syet myn
toernicheyt ende myn vnwerdicheyt wert vnt-
steken vp desse stad. vp dye mane ende vp dat
we ende vp alle holt des rykes. ende vp dat sa-
et der erden. ende se fall werden vntsteckē en-
de nyet werde geleschet. dyt secht dye here der
scharen god israhel. uwe bernende offer doet to
uwen vredesamen offer. en etret dat vleesch. ik
en hebbe nyet ghesproken myt uwen vaders
ende ick en beueel eu nyet in deme daeghe dat
ick se vth deme lande van egipten leyde van de
woerde der bernende offer ende der vredsame of-
fer. Wer dyt wort beual ick en ende sede. hoirt
myn stemme ende ick fall uw syn eyn god. en
ghy sult my syn dyn volck ende wandelt in all
deme wege den ik uw beualen hebbe vp dat uw
wael sy Ende se enhoirde des nyet noch enhyl-
 den ere ore niet nedderwart. Mer se gingen en
wech in ere genochde ende snodicheit eres qua-
den herren. ende se sin woorden achterwart *
wikende van mi. lende niet vorwart van de da-
ghe an dat ere vaders vth egipten gingen biss
in desseme daeghe. Ende ick sende tho en alle
mine knechte die propheten doet den dach. ik
stont vroe vp ende sant se ende se en hoerden mi
niet. noch en hielden ere oren niet nedderwart
mer se verharden ere nackē en se hebben ouelet

ghedan dan ere vader. ende du salt seggen to
 en alle desse worde ende se en sollen dy nyet ho
 ren. ende du salt se ropen ende se en sollen dy ny
 et antwoorden. ende du salt tho en seggen. dyt
 is dat volck dat nyet ghehoert en heeft. dye
 stemme des heren fines gades. noch heeft vnt
 fanghen dye lere. Dye gloue is verclaren ende
 is ghenomen van eren munde. Scher dyn haer
 ende werp dat ewech vare recht. Dyn hair.
 ende schrie wante dye here heeft affghewoepē
 ende ghelaten dat gheslachte syns tornis. wante
 te dye kinder van iuda hebben quaet ghedan
 in mynen oughen secht dye here. Se hebben
 in dat huis dat myn name in angeropen wart
 ghesat dye dinghen. dar man sicken verhoene
 mach. dat synt ere affgode. Ivp dat se dat iju
 ps besmitten. ende se hebben ghesticht hochde
dat synt hoghe altare. Tophet dat is mo
loch den affgode. dat dat is in deme dale des
 sons Ennon vp dat se ere dochtere ende ere soe
 ne vntsteken myt deme vuyre dat ick nyet be
 ualen en hebbe noch ghedacht in myneme her
 ten. Syet hyrumb solleu komen dy daghe se
 cht dye here. ende man en fall nyet mer seggē
 tophet ende eunons sons dale. mer de dale der
 dotflacht. ende se sollen werden begrauen in to
 phet. Vmb dat dar gheyn stad en is ende dye
 vuylicken des volkes fall syn spys dem vogele
 des hemmels ende den besten der erden. ende
 nyemant en fall wesen dye se affweren fall. Ende
 ick fall doen rouwen van den steden iuda ende
 van den straten iherusalem dye stemme der blit
 schap ende den gheluyt der vrouwen. dye ste
 me des brudigams ende stemme der bruyt. wa
 te dat lant sal syn in verclatinghe.

Dat viij. capittel. wo god vmb verhardyn
ghe des volkes in erer affgoderie ende vnghe
rechicheyt dat plagede also dat se verflaghen
worden also dat ere koninghe ende ere ouerste
menschlyker grafft entorent.

En den tynen sprack dye here. sollen se
 eren grauen werpen des konincks ghe
 beente van iuda ende synre voeste been
 te ende der propheten been en der prestere tot
 ten. ende dye totten d'genue dye to iherusalem
 woenden. ende se sollen se spreiden tho der son
 nen. ende der manen. ende tho allen den rittet
 schop des hemmels dye se lijess hadden. ende
 dye den se deenden. ende dat se na wandelden.
 ende se sochten ende anbeden. Men sal se nyet
 vergaderen. ende men fall se nyet begrauen. sye
 sullen in vulms syn vp dat anghesicht der erde
 ende se sollen meer verkesen den doet dan dat
 leuen. alle dye synt auerbleuen sollen van des
 sen snoden gheslechte in allen steden ende dye
 ghelaten synt dat ick se tho vth gheworpen

hebbe secht dye here van der scharen. ende du
 salt tho en segghen dyt secht dy here. Sal icht
 dye wedder vpstan dy valt. ende affgekeert is
 en fall he nyet wedderkeren. Warumb dan is
 dyt volck in iherusalem affgekeert myt strey
 dender affkeringhe. Se hebben dye loghen be
 grepen. ende se enwolden nyet wedderkeren.
 Ick merckden ende hoirde tho. nyemant en
 sprickt dat guedt is. nyemant en is dye peni
 tencie doot van synen sunden. ende segghe war
 hebbe ick ghedan. Se synt alle ghehoert to en
 lope als een pert dat myt haeste geyt to stude
 Dye wyse in den hemmel. dat is in der lucht.
 bekent syne tijt. dy tortelduue ende dye swal
 we. ende dye odobet warden der tijt ewe thoka
 mendes. Mer myn volck enkande des heren oer
 del nyet. Wo segget gy. wy syn wijs ende des
here ewe is myt vns. Do war dye logenaffich
griffel der schriben heeft logen gewerckt. Dye
 wyse lude synt beschempt se sint veruert en ge
 uan ghen. wante se hebben des heren woet ve
 woepē. ende in en en is geyn wnsheit. hyrumb
 fall ick ere wpue geuen vrende luden. ende ere
 acker vrenden erfghenoten. wante van den
 kleynsten tho den grooten volghen se alle der
 giteicheit. van den propheten tho den presteren
 doen se alle loghen. ende se maken ghesunt die
 bedrucknisse der dochter mins volcks to scha
 de segghende. Vrede vrede als dat ny vrede en
was. Se sint beschempt. dye dy veruwoerdie
 heyt gedan hebben. wante se vmmers nyet be
 schempt en synt myt schenden ende se en kun
 den syck nyet schamen. Hyrumb sollen se val
 len vnder dye ghene dye vallen. ende solle val
 len in den tijden erer viferinghe secht dye here.
 Vergaderende fall ick se vergaderen secht de he
 re. Geyne druue en is in deme wingarden. en
de geyne vighen en is an den vigeboome dat blat
is affgeuallen ende ick gaff en dat dat vor by
ghegan is. Warumb sitten wy. vergaert uw
 ende gan wy in dye gemuerden steden. en syng
 gen wy dar. wante dye here vns god heft vns
 don swighen. ende heeft vns tho drinken ghe
 gheuen gallen water. wante wy hebben deme
 heren gesundighet. wy verbeiden den vreden en
 de dat gude. des vredes. en was nyet. en dye
 tijt des genesens verbeiden wy. ende seer vns
 is angst. Dan dan is ghehoert dar wrenschē
der perde. ende alle dat lant is beroert van der
stemmen des wrenschē synre rechtens. Ende
 se quamen ende versunden dat lant ende syn
 volheyt dye stad ende dye dar in woende. wa
 te su ik fall uw senden dye serpent dye man ny
 et bekoekelē en mack. ende se sollen uw byten
 secht dye here. Myn we is bauen we ende in mi
is myn heet drouich. Sy. dye steme des ropē
der dochter myns volcks. Volk van vrens lude

Jeremie.

En is dye here niet in sion: off en is ere konink in er niet: Warumb dan hebben sy my verweket to torne in een affgaden ende in ere vromde ydelheyden. dye arn is enwech ende dye so met hefte eyn eynde. ende wy en sin niet behol den ouer dye bedroeffnis der dochter myns volkes bin ick bedroefft ende bedrukt. en ver wonderen my. en is gheen wese noch waltu kende kruyt in galaad: effte en is daer gheen aester: Warumb dan en is niet ouerheilt dye specklauwe der dochter myns volcks:

Dat ix. ca. wo Theremas schreyede vp dye verfoeringe des volkes. ende wo hey vele my schen daer doer toe schrien brachre

Wie fall gheuen mynen hoefde water: ende in mynen ogen eyn fonteyne van tranen. ende ick fall dach ende nacht bescreyen dye werlaghen der dochter myns volks. Wye fall my geuen in der wyltemisse eyn heymelike stede der wandeler ende ick sal myn volk laeren ende gaen enwech van eyn. want sy sint alle ouerspeler. ende eyn hoep van auerdadyghen mynschen. ende sy rechte er tonge vyt als eyn toeghe der loghene. en niet der waerheyt sy sint ghester ckt in de lan de. want sy sin vutgegaen van quade to quade. ende sy en bekanden my niet secht dye he re. ygelick ware sich van sinen naesten ende en hebbe gheen betrouwen in alle sinen broder. want eyn yghelick broder vrtredende sal ver tuden. ende eyn yghelick vrunt saell lauelick roetgan ende dye man fall sinen broder bespot ten ende en fall dye waerheyt niet spreken Sy hebben er tonghe geleert loegen toe spreken ende sy hebben gearbeyt vmb quaet toe doen. dine wonghe is in mydden der loefheit in loefheyden xrvnwerden sy my to wete secht dye her. hynumb sprickt dyt de here der scha ren seet ick fall sy smelten ende prouen sy. wat wat fall ick anders doen van dem anghesicht der dochter myns volks: Ere tonge is eyn ge schurte wondende sy heft drogerie gesprake In een mont sprickt sy vrede myt een vrunde ende heymelick laget sy eme vrtretemisse. en fall ick vp dese dinghe niet visiteren secht dye her off en fall sich myn sele niet wreken: i also danigen volck: Op dye berge fall ik annemē bedroeffnisse ende gheschrey ende geweē vp dye schoende der wyltemisse wat sy sin verbrāt vmb dat nyemant en is dye daer doer ga. en de sy en hoerden niet de stymme des besitters. Van roegel en des hemels toe de we sin sy ou geuaren ende enwech gegaen ende ick fall ihe rusalem geuen in hoepe sandes ende in draken nystr. ende ick fall dye stede van iuda gheuen in der woestinge vmb dat nyemant sin en fall dye daer ynne woene. Wye is dye wyse man

dye dyt verstaen fall. en toe wen geschuit dat wort van des heren monde dat hey dyt baet schope Warumb is dat lant verderft ende vbrant als eyn wyltemisse: vmb dat nyemant en is dye daer doer geet: Ende de here seide Wat sy hebben mynen ewen gelaten den ik en gaff en sy en hebben myne stymme niet gehort. en en wanderen dat niet ynne ende sy sin enwech gegaen nae der snoetheyt eres herten ende na balim dat sy geleert hadden van een vaderen hynumb seget dye here der scharen god ysrah ell dyt. Syet ik sal dit volck spysen myt we moede ende ick fall en drincken gheuen waet der galle. ende ick fall se strouwen in dye hey dye se niet en kennen sy ende ere vader. ende ick fall achter em senden dat swert bys dat sy verdeliget sin Dyt sprickt dye here der schare Merckt ende roept dye klagende vrouwe dat se komet ende sinder se toe den wiuen dye wijs sint dat se ylen ende haesten sich ende nemē an schrien auer vns. Vnse ogen moten voortbrin gen trane. ende vnse winbrawen moten neder vloyen van water Want dye stymme des ghe schreys is gehort in sion woe sint wy ald? we woest: ende aldus sere verschempt. Want wy hebben dat lant gelaten: want vnse wonghe sint verwoest Gy wue hoert hynumb des he re wort ende uw oeren nemen aen dye re de fins moendes ende leret uwe dochtere schreyen. en de ygelick wijsf lere ere naeste wijsf schrie wat dye doet is vpkoomen doer vnse vinsteren hy is ingegan in vnse hufere vmb toe verderuen dye kleyne kinder van buten ende dye ionghe linghe vp der straten spreckt dyt seget dye he re. En des mynschen aes fall vallen als dreck vp des mynschen aensicht der lantscoppen en de als hy achter des geenes rugge dye meyt. ende nyemant en is dye dat verghaderē fall. dit secht dye here De wijsse en verblide sich niet in sinre wijsheit. ende dye sterke en verblyde sich niet in sinre starckheyt. ende dye rieke en verblyde sich niet in sinre richeyt: mer dye glo tiert hy verblyde sich hynne dat hy wete en kenne dat ick dye here bin die barmherticheit doet ende ordell ende gherechticheit vp der erde want dese dingen behaghe my seget dye here. Siet dye dage komen secht dye here ende ick fall sy visiterē vp ygelick dye daer eyn e vnbe sieden wassinghe heft vp egypten ende * vp iu da ende vp edom ende vp ammonis kindere. en de vp moab ende vp alle dye geene dye rontvā me geschare sin in der wyltemisse woenende wat alle heyden hebben ouerwassinghe ende alle dat huys van ysrahel sin vnbesieden van herten. Dut x. Ca. woe dat volck van der affgaderie gheopen wort ende woe dy prophete dat volck leerden dat sy in die affghaede gheene

getrouwen hebben en sullen ende woe dye ver-
harden darumb ghestraefft werden van gae-
de in many gerleye manieren van plagen.

Hoert dat wort dat dye here vp uw ge-
spraken hefft huys israhel secht de he-
re en wilt niet leren na der heiden we-
ge ende van den teiken des hemels en wilt uw
niet vntseen die die heiden vnsien want des
volks ewe sint ydell. wāt dat werck der han-
de eynes werckmans houwet aff myt der by-
len dat holt eynen van den boessche hy make
de dat schoen myt siluer ende myt golde hy
makde dat vast myt nagelen ende myt hame-
ren dat dat niet geseheyden en worde sy sint
gemackt in eyne ghelikemisse van eyne pal-
men en sy sullen niet spreken ende als men sy
draget komen sy enwech want sy en moegen
niet gaen Hyrumb en wylt dy niet vntseen
want sy en mogen gued noch quaet gedoen
here nyemant en ys dyn gelijck du byst groot
ende din name is groot in starckheyde. Wye
en fall dy niet vntseen. koenynck der heyden
want dye sehouheyt is dyn vnder al den wysē
der heyden ende in allen eren riken en is ny-
emant dy gelijck. dye wysen ende dye gecken
werden toe samen geproefft dye leringe erre
ydellheyt is holt mē bringet dat siluer bewōde
de vā tharsis en dat golt vā ophir eyns werk-
mans werck. ende eyns siluersmyt werck iaci-
cten ende purpur is ere cleydinge Alle dese di-
ge sint der wercklude werck. men dye here is
de gewaige god. He is dye leuedyge god en
dye ewyge koenynck van sinte vnuerdicheyt
fall dat lant betoert werde. ende dye luyde en
sullen niet verdragen sine dreyinge Hyrumb
sult gy eme aldus seggen dy gade dye dye he-
mell ende dye erde met ghemaeckt en hebben
moeten vergaen van der erden ende van de ge-
nen dye vnder den hemell sin. dye dye erde ma-
ke de in sin starckde ende bereyt dye werlt in
sintē wijshēyt ende by sinte vorsichicheyt die
hemele vtspreyde nae sinte stymmen guethe-
de mennychte der wateren in dem hemell. en-
de hey heuet vp dye neuelen van den ende der
erden de blyeme mackē hey in regen. ende bei-
get vpt den wint van sinen schatten. Igelick
mynsche is geck gheworden van sinte konst-
ygelick werckman is gheschant in de affgade
want dye hy gemakt hefft is valsche ende geē
gepft en is dat yne. se sint ydel ende ere werk
dat is werdich vmb toe belachen. in den tijde
der visitieringhen sullen se verderuen Jacobs
deellen is desen niet gelijck. want dye alle dijk
gemackt hefft dye is god. ende ysrahel is die
rode sins erues. sin name is dye here der schae-
ren vergadere vpt de lande dine beschemyngē
dy du wones in deme belege. want dyt secht

dye here see to deser tijt fall ick enwech werpē
vntre dye ghene dye in desen lande wonen. en-
de ik fall se quellen also dat man sy niet vintē
en fall wye my ouer myn bedruck. myne pla-
ge is sere quaet ende ick sede vorwaer dyt ys
myn krancheyt ende ick fall se draghen. myn
tabernakell is verwost et alle myne carden sint
to braken. myn kinder sint vptgegan vā my.
ende sy en sullen niet bestaen. nyemant en ys
dye voortmeer myn vntre vtspreyden fall ende
myne velle vpuerheuen want dye herde heb-
ben doerlikē gedaen ende sy en sochten de he-
ren niet darumb en verstonde se niet. ende al-
le ere herde sint verstrouwet. see dye stymme
des hoorns komet groot beweginge vpt de lan-
de des noorden vmb to setten dye stede iuda in
eyne wyltmisse ende in wonynghe der draken
here ick weet dat des mynschen met en ys
dye wech. dat is dat en is niet in der macht
des mynschen dat hy recht wandere in deme
wege der gherechicheyt. noch dat en is niet
in der macht des mans dat hy wandert ende
schicke sine genge berispe my here. mer doch i
dinen gerichtē ende niet in dinen torne dattu
my vyllicht to niet en makest storte vpt dyne
vnuerdicheyt ouer dye heyden dye dy niet en
bekanden ende vp dye lantschoppen dye dinē
namen niet angeropen en hebbe. want se heb-
ben Jacob ghegeben. in den se verlogen dat
volk van ysrahel lende hebben en verstimt en
de hebben sine schoenheyt geseheden.

Dat xi. Ca. wo dat wrekerde volk to dem
verbunde ende ewen des heren geroepen wert
myt der pinen der ewyger maledictien. en woe
se den propheren veruolgeden ende dachte en
holt in sine broet to gheuen.

Dat wort dat geschiet is van de heren
to Iheremā seggende hoert de worde
des verbunts ende sprekt toe den mā-
nen van iuda ende toe den gheenen dye in ihe-
rusalem woenen ende segge to en. dyt seget de
here god ysrahel vermaledyt sy dye man dye
niet en hoert dye worde des verbunts dat ick
uwen vaderen beuall in den dagen doe ick sy
vpt de lande van Egipten leyde vpt yseren o-
uen seggende. hoert myn stymme ende doet al-
le dat ick uw beualen hebbe. ende gy sult my
sin in eyn volck. ende ick fall uw wesen in ey-
nen god vp dat ick vorwecke den den ik uwē
vader swoer dat ick em geuen solde dat lant
dat ouuloien solde van homich ende van melk
alsoe dese dach is. ende ick antworde eme en-
de sede. amen here. ende dye here sede to my. to
pe alle dese woerde in den steenen van iuda. en
de buren Iherusalem en segge. hoert dye we-
des verbuntz en doet se wāt betugede betugē

Jeremias

ick uwe vader in dem daghe do ick se vit den lande van egypten leyde tho dessem daghe vro vp staende tugede ick ende ick sacht hore min stemme ende se en horden ere nyet noch en ne geden ere oren nederwart niet se genge ewech yewelick in der snodicheit syns quade herte en ick hebbe vp en ghebracht alle dye woerde des verbodes dat ick geboet to doen ende se en des dens nyet en dye here sede to my Eyn totamen sweren is vonden in den manen van iuda in den genen dye in iherusalem wonen se synt gekent to de erste quarheiden ere vedere dye myn woerde nyet horen en wolden ende desse synt ock en wech gegaen na vrende gaden vmb dat se em denen solden dat huis van ysrahel ende dat huys van iuda hebben vnuwert gemackt myn werlt dat ick myt een vaders gemacket hebbe vmb desse dinck segget dyt dye here seet ik fall in brengen vp se quade dynghe dat se nyet en mogen vit gaen ende se sollen tho my ropen ende ick en sal se nyet verhoeren ende dye stede va iuda ende dye gene dye in iherusalem wonen sollen gaen ende ropen tho den gaden den se of fern ende se en solden se nyet verlossen in den tijden eres bedrucks wante nae dat getael va dynen steden waren dyne affgade iuda en na dat getael dynen wege iherusalem settes du al te der vershamynghe ende altare tho offeren de affgade Baalym hyrumb en wilt du nyet bid den vor dyt volk ende nyet en neme vor er loff effte bedynghe wante ick en sal dat nyet gehoeren in den tijden eres ropens tho my ende in de tijden eres bedrucks wat is dat myn lyeff vele sunden hefft gedaen in mynen huys? Ende fall dat hylliche vleysch van dy nyet nemen dy ne quaetheyden dat du yme verblift bist? Dye here noemde dynen nimen eyn drachtigen oliuen boom vrucht brengende schone ende suuerlyck dat vuyt is vntstecke in er tho der stemmen der groetspreker ende ere ionghen laeden stede synt alle verbrant ende dye here der schachten de dy plante hefft quaet vp dy ghesprake vmb dye quaetheyt des huys van ysrahel ende dat huys iuda dye se siet ghedaen hebben vmb my tho verwecken tho torne in dem se of fernde baalym mer du here hefft my ghetont ende ick hebbe bekant ende du hefft my gheswyft in ernsticheyden en ick was als eynsacht modich lam dat man draghet tho deme offer ende ick bekende nyet dat se vp my dachten raede segghende legghen wij in syn broet holt ende se heren en aff van der leuendet lant Ende man gedenke voortmer synen nimen nyet mer du here sabaoth dye du richres rechtuerdentliken de dye nyeren ende dye herten prouest ick fall dyn wreke van en se en wante ick hebbe dy mine sake vndeckt hyrumb secht dy he

re Anathot: dye dyne sele soeken ende seggen du en salt nyet propheteren in des heren namē ende du en salt nyet steruen in vnser handen Hyrumb secht dyt dye here der scharen Syet ick sal vp se visiteren dye iongelinghen sollen steruen in den swerden ere sone ende ere dochtere sollen steruen in hunger geyen fall van en ouerbluen wante ick fall quaet in brengen vp dye manne van Anathot dat iaer ere visiterin ghe

Dat xij capitel wo Jeremias beclaghede dye voerspuet der quader mynschen ende wo eme dorch god gheapenbart wart dye verstuvinghe der stad iherusalem ende ere wederkoninghe na dat se penitencie ghedaen hadden vor ere misdact

Here du bist rechtuerdich off ick myt dy dysputyre nochtant sallick gherechte dynghe spreken tho dy Warumb wert der quader wech voerspudich ende waer bij is woel alle den ghenen dye auerdaet doen ende vngherechtlyck doen? Du hefft see gheplaent se hebben wortel ghemaket se hebben voortganck ende maken vrucht du bist na een monde ende verre van een lenden ende here du kendes my ende du hefft my gheseen ende heuest myn herte myt dy gheproefft Vergadder se als eyn hope schape tho der offerhande ende hillinghe se in deme daghe der voerslachinghe wo langhe fall dat lant schrien ende wo lange fall dat kruyt droghen vmb der quaetheit wil den dye in den landen wonen? Dye beeste ende dat gheuogelde synt verdoruen wante se sede he en fall vns alreuerste nyet se en hefft du myt den voerghengers lopende ghearbeidet wo solt du moghen stryden myt den reyger? Ende als du seker byst in deme lande des vrede wat salt du doen in der houerdye der iordanē? wante dyne brodere ende dynes vaders huys vochten ouck enteghen dy ende repen na dy myt vele stemmen gheloue en nyet als se dy guede dynghe spreken Ick hebbe myn huys gelaten ende myn erue ghelaten ick gaff myne leue sele in myne viande hande myn erue is my ghemackt als eyn leuwe in deme busche dat is vrende van my se gaff er stemme en regen my Hyrumb hate ick se Iset icht myn erue eyn vogel van maningerlepe varwe? Is dat pet eyn vogel auer all gheuarwet? Is amiet ende werdet vergaddert alle dye beesten der erde haestet uw tho verslinden dat vleesch der verflagente. Deel hirde hebben mynen wyngarden verstuypert ende hebben vertreden myn deyl se hebben myn ghenochlike deyl ghegheuen in woisticheyt der wyltmisse sy hebben dat ghelecht in eyne scheydinge ende dat weende

ouer my. **M**yt droeffheyden alle dat lant bes
droefft. wante nymanit en is dye wedderumbe
dencke myt deme herre. Alle dye verwoisters
synt komen vp alle dye weghen der wiltemisse.
wante des heren swert hefft verfliden van de
me eynde des landes bys tho syneme eynde.
geyn vrede en is geyn vleesche. se seiden weiche
en se meyden doerne. se entfengen dat erue en
dat en bate de en nyet. **G**y solt werden besche
empt van uwen vruchten van des torns wyl
len des grymmen des heren. **D**yt secht dye here
entgegē all myne quade nabure de dye hant sla
ent an dye erffschap dye ick ghedeylet hebbe
myneme volcke ysrahel. **S**yet ick fall se v yth
roden vut ereme lande. ende ick fall dat huys
iuda vithroden van ereme midden. ende als ik
se vtrode so fall ick my bekeren ende erre ver
barmen. **E**nde ick fall se wedderub leide de ey
nen man tho syneme erue ende den anderē mā
in syn lant. **E**nde dat fall ghescheen. yfset dat
se vnderwijst werden ende leren mynes vol
kes weghe als dat se sweten in myneme name
leuet dye here. also se leiden myn volk sweten
in baal. so sollen se werden ghesticht in midde
myns volcks. **I**fset dat se des nyet en horen.
so fall ick dat volck vtroden myt vtrodinghe
ende wrodinghe segget dye here.

Dat xij. capittel. wo dye prophete dat vo
lek straefft. vmb dye manichuoldicheyt erre
sunden vnder der glicknisse eyns moriaens. en
de eynes lebardes vmb ere verhartheyt in ere
boelheyt. ende wo se syne worde nyet en hoer
den.

Dyt secht dye here tho my. **G**ae ende be
sichte dy eynen lynen lendengordel ende
gorde dat vmb dyne lenden. **E**nde du
en salt dat nyet netten in water. ende ick leen
de e n gordel ende besatze den. na de worde des
heren ende lacht en vmb myne leenden. **E**nde
des heren wort wart anderwerff tho my ghe
daen seggende. **D**oe aff den lendengordel de du
beset. n heuest dye vmb dyn lenden ghegordet
is ende stae vp ende gha in eufraten ende stop
den in eyn gat eynes steynes. **E**nde ik ghenck
enwech ende verberch en in eufraten als my de
here beualen hadde. **E**nde dat gheueel na vele
daeghen ende dye here seide tho my. stae vp en
de ghae thoe eufraten ende neme daer hen den
lendengordel den ick dy beuael all dat tho ber
ghen. ende ick ghenck enwech thoe eufraten.
ende ick gtoeff. ende ick nam den lendengor
del van der stad daer ick en in gheborgen had

de. ende syet die lendengordel was vtroth als
dat he nergent tho nutte en was ende des he
ren wort gheschede tho my ghedaen seggende
Dyt segghet dye here. **A**ldus sal ick doen ver
totten dye houerdicheit van iuda. ende de gro
te houerdye van iherusalem. **D**yt quade volck
dye myne worde nyet horen en willen en wan
de en in dye snoetheit eres herten. ende syn ge
gaen nae vromden gaeden vmb en tho dyenen
ende se an tho beden. **E**nde se sollen wesen als
dye lendengordel dat nergē to nutte en is. wā
te ghyek als dat lendēgordel geueft is an eyns
mās leden. also sal ik mi to wegē alle dat huys
ysrahel ende alle dat huys van iuda segget dye
here dat se mij sijn in eyn volck. ende tho eyn
neme namen ende tho loeff ende tho gloie. en
de se en hoerden des nyet. **H**yrumbte salt du en
segghen desse worde. **D**yt secht dye here ghod
ysrahel. **V**egelicke lechelyn fall geuult werden
myt wijne ende se sollen tho dy seggen. en we
ten wij niet dat iegelicke vleesch fall werden ge
uolt myt wijne. ende du salt en seggen. dit seg
ghet dye here. **S**yet ick fall vrullen alle dye
ghene dye in dessemē lande wonen. ende de ko
ninck van dauides geslechte dye vp synen tro
en sitten dye prestere ende dye propheten ende
alle dye woeren in iherusalem myt dronken
schap. ende ick fall verstrouwen den man van
synen broeder ende den vaders ende dye kinde
re thoe samen segget dye here. **I**ck en sal se ny
et sparen. ende ik en fall nyet oirlouen noch my
vorbarmen ouer se dat ick se nyet en verdrue
hoeret ende vernemmt myt den oren. en wylt ny
et werden verheuen. wante dye here hefft ghe
spraken. **G**heuet deme heren uwen gade glori
er dat dunkert ende ere uwe vaders ere vore sto
ten an dye dunker berge. **G**hy sult daer licht
vntbeyden ende he sal dat setten in den scheme
des dodes. ende in dunkerheyden. **I**fset dat gy
des nyet en hoert so fall in verbergenheyt min
sele wenē van den angelicht der houerdren.
Myn ogen sullē sehtende sehten ende traenen
laten wante des heren kudde is gheuanghen.
Segghet deme koninck ende der vrouwen. **O**
modighet uw sattet vp de erde. wante dye ero
en uwer glorie fall nedder vallē van uwen hof
den. **D**ye stede van suden sint gellaten ende ny
mant en is dye se vp doet alle iuda is ouerghe
uoirt in volkomeute oueruoringhe. **S**laet vp
uwe oghen ende beset dye ghy van noeden ko
met. **W**ar is dat kudde. **D**at is dat volck. **D**at
dy gegeuen is. **D**ijn sere gloriose quick. **W**at
saltu seggē als he dy visitie sal. **W**āre du heft
se geleirt entegē dy. en du hefft se geleirt ento
gē dyn hoest. se hebben dy nyet beuangē dye
pyne als eyn wyeff dye in arbeyt ligghet. **W**ar
is dan. off du dan in dyneme herre segghest.

Theremie.

warumb synt desse dynghe vp my gekomen? vmb dyc manicheuldicheit dync quatheyte sint vntdeckt dync schemelheyt dync versen vā de vrede synt besmyt Iisset dat ey moornā vrwā de mach sy wel: of ey bar syne manicherhāde varwe: so mocht ghy ock wael doen nochtant dat gy quaet hebbet gelert: ende ick fall se stropen als stoppelen dyc van deme wynde vpgenamen wert in dyc woestenye Dyt is dyn loth ende dat deyl dyncer mathen van my segget die bere: wanthe du my vergheten heuest ende betrouwe heuest ghehat in dyc loghen * dat is in den affgoden. Ihyrumb hebbe ick vntdeckt dyn lenden enteghen din anghesicht ende dyn schemelheit is gheseen: dyn ouerspīl ende dyn wanschen ende dyc mysdaet dync vnkuishheit Ick sach dyc vnmyslicheit in dynen acker vp den houelen der berghen. We dy iherusalem du en sal nyet ghesuuert werden na my * soe dat du my gehoersam sijst. I wo lange fall dat noch vntdeckt werden?

Dat. xiiij. capitul. wo dat volck geyn water en hadde noch en krech doer dat volstant: haffige getret des propheten Theremie: ende wo dat he vpgelalden wart van gade dat he nyet bydden en solde.

Dat woort dat van deme heren ghescheet was tho iheremiam van den worden der dorricheit Judea truyrden ende ere poeten vellen ende sy synt verdunkert in der eer: ende die roek van iherusalem is vpgheste ghen Dye groetsten senden ere kleensten vmb water ende se quamen vmb water to scheppen ende se en vonden geyn water ende se brachtē en varen wedder ydel: se worden beschempt ende goqueller se ouerdeckden ere hofden vmb de vrowstinghe des landes: wante geyn regen en quam in dat lant: dyc lantwinuers worden beschempt se ouerdeckdē ere hofden: wante ok dyc hynde gheberde vp dē vrede ende verliet ere ionghen * ende geynghen tho wolde vmb spysse to soken dat se sy daer myt voeden ende se stouen beide van hongers weghen. I vmb dat daer geyn kruyt en was: en dyc wilde eselē stōdē vp den steinruisen ende togen den wint in als draken * van dorstes wegen. I ere ogen gebraken vmb dat geyn kruyt en was in den vrede: wante vnsē quaetheit vns antwoort. Here doe dat vmb dyns namen willen: wante vnsē affkerin ghe synt vele du verbeypdinghe van ysrahel wi hebben dy gesundiget du vnsē verloset in dē tijden des bedroffnis: warub bystu komen in dat lant als eyn eetwynner ende als eyn wandeler de sich kerde vmb tho bliuen? Warumb saltu komen als eyn man: ende als eyn starck man dyc nyet verlossen en mach? Mer du here bys in vns ende dyn name is vp vns angeropen: la

et vns nyet Dyt spræckt dyc here desseme volke dat leeff hefft gehat tho voren syne vrede: ende nyet en rouwede: ende den heren nyet en behagede. Du fall he gedenken ere bosheyde ende visteren ere sunde: ende dyc here sede tho my En wyl nyet bidden vor dyt volck in gude: als se vasten so en fall ick ere bedynge nyet verhoeren: en islet dat se offeren bernende offer en vrede samen offer: ik en fall se nyet vntfangen: wā te ik fall se verteren in den swerde: in hungerh en in sterffde en ick sede A. a. a. here god: dyc propheten seggen en Gy en solt dat swert nyet en seen: en dyc hunger fall in uw nyet sijn: mer den warachigen vrede sal he uw geuen in dese stede: en dyc here sprack tho my Dyc prophete prophetē vāschliken in mynē name: ik en hebbe se nyet gesant en hebbe en nyet beualen noch en hebbe nyet gesproken to en: sye ppheteirde ere logenastige visione en droegastige warsegige en vleydige eres herte. Ihyrūb secht dyc here van den propheten die in mynē namen propheten dyc ik nyet gesant en hebbe: en dyc dar seggen: swert en hungert en fall nyet sijn in dessen lande: die prophete sollen vertert werden in den swerde: en in den hunger: en dat volck den se propheteirt hebben sollen verwozpen wesen in den wege van iherusalem vā hongers en van des swertes wegen: en nymāt en fall wesen dyc se begraue: en ere wpuere ende ere sone en ere dochtere: en ik fall vp se vnt storten er quaet: ende du salt to en seggē dyt wort Myn ogen vleten tranen dach en nacht en en swigen nyet: wante myt groten rauwe is vertreden dyc iuncfrow: eyn dochter myns volcks myt angstliker groter plagen. Ga ick vnt tho velde seet so sijn se verlagen myt dē swerde: en ga ick in dyc stede seet so synt se vermagert vā hunger: wante dyc propheten ende dyc preste re synt ewech ghedaen in den wech den se nyet en wusten: en heuestu nyet ewech werpēde Ju dam verwozpen ende heffst dyn sele icht verunwert syon Warumb heffst du vns dan gheslagē aldus so dat geyn gesūtheit myt allē en is? Dy hebben den vreden vntbeyt: ende dat en is nyet gud: ende dyc tijt der genesinghe: en syet bedroffnisse Here wy bekennen vnsē vnmyslicheit: vnsē vaders quatheit: wante wy hebbe dy ghesondicht: ende geff vns nyet in laster vmb dynen namen noch en doe vns geyn schāde Gedeke des troens dync glorie en en make michte to michte dync beloffde myt vns: sint vnder der heyden affgade yemich dyc dar regen geuen moghen: effte mogen dyc hemle regen geuen: du nyet en woldes dat don? Bystu nyet dyc here vnsē god den wy verbeyt hebben * to eynen ghesuntmaker in vnsen noeden. I wante du heffst alle desse dynghe ghemackt.

Dat .xx. capittel. wo moyses ende Samuel
voe dat verkeerde volck baden ende nyet ver-
hoirt en worden. ende van deme geschrey Ihes-
emie to den heren ende wo eme dye here twy-
werff antwoerden.

Of Moyses ende Samuel voe my ston-
den * to bidden voe dyt volck. I soe en
is myn sele doch nyet to desseme volck
ke * ymb dat to sparen. I werpe se vut van my
neme angesicht ende dat se enwech gaen. ende
isset dat se to dy seggen waerwart sole my ga-
en. so salt du to en seggen. Dyt secht dye here
Dye vut gaen to deme dode he gae to den dode
ende die to den swerde. gae to deme swerde. en-
de dye to deme hunger. he gae to deme hunger
dye to deme geuenkenike vut geet. he gae to de-
me geuencknisse. ende ick vp fall se visiterē v-
erhanden maneren. dyt secht dye here. Dat
swert ymb doet to slaen. ende honde ymb se to
riten ende dye voegel des hemmels ende die be-
esten der erden ymb se toe verslinden ende toe
voestrouwen. ende ick fall se geuen in hirtzen
allen riken der erden ymb manasses willen Eze-
chias sone des konincks van iuda ymb alle de
quatheyden dye he gedaen hefft in iherusalem.
Off we fall bedrofft werden ombe dynen wyllen.
Off we fall gaen toe bidden ymb dynen vrede
du hefft my gelaten sprekt dye here. ende du
byst achterwart gegaen. ende ick saell myne
hant vutsteken vp dy ende ick fall dy doetsla-
en ick hebbe gearbeydet bitrende ende ick saell
se verstrouwen myt den wanne * mynre recht
uerdicheit in den porten des landes. Ick hebbe
verlagen ende verstrouwet myn volck en no-
chtant en synt se nyet weddergekeirt van eren
wegen. Gy wedewen sijt my gemanichuoldy
get bauen dye saende des meers. ick hebbe en
gebracht ouer dye moder der iongelinge de ver-
woster an de myddage. ick hebbe hastelike vp
die stede gesant angst. se is krank geworde de
eynen geterde ende ere sele gebrack. dye sonne
genck er vnder do dat noch dach was. se is co-
fuis ende schamde sicc ende ere sone dye ouer
blyuen dye fall ick geuen in dat swert in deme
anschouwen ere vyande secht dye here god we
my myn moeder. warumb gebrides du my to
eyneme man der kyuonge eynen man van vn-
vreden in allen lande. ick en hebbe nyet gewoe-
kert. noch nyemant en hefft my gewokert. al-
le vloken se my sprekt dye here. dat en sij dan
dat dat ende desles werckes kome dy to gude
* soe en geloue my nyet. Iyset dat ick dye ny-
et toe hulpe en kame in der tijt dynes bedruc-
kes ende in der tijt dynes bedroeffnisses. ende

gen dynen vyant. En fall nyet dat yser * dat
is dye koninck van egypten. I ende dat metael
* dat is sedechias dye koninck. I eyn verbunt
maken myt deme yseren vut deme noorden * dat
is myt deme koninge van babilonien neyn dat
fall nyet gescheen. I Ick fall dyne rycheyden en
dyne schatten geue to vergues in wouff ymbe
alle dyne sunden. ende in allen dynen enden. en-
de ick fall dy de viande ouerbrengen vut de lan-
de dat du nyet en kennes. wante eyn vut is
vutsteken in mynen toene ende dat fall vp uw-
bernen. Du wetest here * myne vnscholt. I gede-
ke myns ende visentere my ende bescherme my
van den dye my veruolge. En wyl my nyet vnt
fangen in dynre gedolt. Du salt weten dat ick
ymb dynen wyllen laster geleden hebbe. Dyn
worde synt geuonden * vol van waerheyden. I
ende ick als se * dat is ick vntfenck se als erne
sote spysse. I ende dyn wort is my geworden yn
blytschap ende in vreuden myns heren. wante
dyn name is vp my aneroepen here god der
scharen. ick en hebbe nyet geseten in der spelen
der raet. ende byn verblift van deme angesicht
dynre hant ik saet allepne. wante du veruultes
my myt bitterheyde. Warumb is myn droeff-
nisse ewich worden en myn plage mystwoelich.
De versmede werden gesunt gemacke se is mi
geworden als dye loegene vngereuwe water.
I yruomb segget dye here dyt. Iyset dat du be-
keirs * etlike doer dyne vermauyng. I so sal ik
dy bekeren ende du salt voe myn angesicht sta-
en. ende yset dat du affsheydes dat kostel va-
den snoden * dat is dye voe veruelden van den
verdoemden. I so salt du wesen als min mont. se
sollen bekeirt werden to dy. mer du en salt ny-
et bekeirt werden to en. ende ick saell dy dessen
volck geuen in eynen starken erne mure. ende
se sollen en regen dy striden ende goynen ouer-
hant holden. wante ick byn myt dy dat ik dy
beholden ende verloesen sprekt dye here. ende
dat ick dy verlose van der quaetster mynschen
hande. ende dat ick dy verlose van der hant
der starker.

Dat .xvi. capittel. wo dye ioeden dor sterfft
ende maningerleye plagen van gaede verwoe-
pen worden. ende van der roppynge der heyden
to genaden.

Ende des heren wort gesehed toe my
seggende. du en salt dy goyn wjess ne-
men ende in desser stad en sollen dy ny-
et wesen sone ende dochteren. wante dyt secht
dye here vp dye soene ende dye dochtere dye
man wyntet in desser stad ende vp ere modere
dy se gewonen hebben. en vp ere vadere va wel-
ker geslechte dat se gebare syn in dessen lande

Jeremie.

Sy sullen steruen myt den dode der geente die
 quelen. men sall sy niet beschreyen ende mē fall
 sy niet begrauen. sy sullen sin in dreck vp dat a-
 sichte der erden. ende sy sullen vertert werden
 myt de swerde ende myt de hūgher. ende er
 mes sall wesen in spysen den voegelen des he-
 die here. En ga niet in dat huis der wertschop
 noch en ghae niet vmb toe schreyen. noch en
 troest se niet want ick hebbe van desen volck
 mynen vrede genomen secht dye here. Verbar
 monisse ende barmherticheyt. ende dye groete
 ende dye cleyne sullen steruen in desen lande.
 men sall sy niet begrauen ende men sall sy niet
 beschreyen. ende sy en sullen sich niet siniden *
 dat is riden myt den nagelen. Inoch men en sal
 niet affscheren dat haer des houedes vmb ete
 wyllen. als men pleget in der beschynge der
 doden. ende sy sullen vnder sich geen broet bree-
 ken den genen dye schreyt vmb toe vertroeste
 ouer den doeden ende sy en sullen niet geuen de
 drinck van den nappe vmb toe troesten oer
 sinen vader. ende moeder. ende du en salt niet
 gaen in dat huis der wertschop vmb myt eni
 toe sitte ende toe eten ende toe drincken. Wāt
 dyt secht dye here der schaeren god ystahell.
 Syet ick sall in uwen oegen ende in uwen da-
 gen enwech nemen van deser stad dye stymme
 der blijfshop ende dye stymme der vrouwen.
 ende des brudegōs stymme en der bruyt stime
 En als du dese volck gesacht heft all dese woord
 ende sy dy seggen: warumb heft dye here vp
 vns gesproken alle dyt groete quaet. welck is
 vns quatheyt: off welck is vns sinde dye wi
 gesundyget hebben den heren vnsen gaede: so
 saltu toe en seggen. Want uw vadere hebben
 my gelaten secht dye here ende sint ewech ge-
 ghaen nae vromden ghaeden. ende den ghe-
 dyent hebben. ende dye aenghebedet heb-
 ben ende my gelaten. ende mynen ewen niet
 geholden ende gy hebtet woelicker ghedaen
 dan uwe vadere: want seet eyn ygelick wan-
 deet na der suothet sins quade herten vp dat
 hy my niet en hoere ende ick sall uw vtwerpe
 van desen lande in eyn lant dat ghy ende uwe
 vader niet en bekenden ende gy sult dat dach
 ende nacht denen vromden gaeden dye uw ge-
 uue geuen en sullen. hynrib siet so sullen komē
 dye daege secht dye here: ende men en sal niet
 meer seggen dye here leuet dye dye kinder vā
 ystahell vnt. Egipren leyde. mer dye here leuet
 dye dye kinder van ystahel gelept heft vnt de
 lande des noerden ende vnt allen landen daer
 ick sy toe vtwerpe. ende ick sall sy weder brin-
 gen in er lant dat ick en vadersen gaff. Syet
 ick saell vele vysschers senden seget dye here.
 ende sy sullen se vysschen. ende hyc nae saell

ick eme senden vele iegets ende sy sullen se iae
 gen van ygeliken berge ende van yghelicken
 bouele. ende vnt de gaeteren der stepnen. wāt
 myn oegen sint vp alle ere wege. sy en sint niet
 verborgen van mynen ansicht. ende er quaet
 heyt en was niet verborgen van mynen oegē
 En ick sall en erst gelden er twiuoldyge quaet
 heyt ende sunden want sy hebben myn lant be-
 sinet in den aesse erte affgaede * dat is in den
 dyeren dye sy en affgaden offerden. En myt
 en vromplicheden hebben sy myn erue v-
 uult. Here myn starckheyt ende myn vromp-
 cheyt ende myn toulocht in den daegen der be-
 droeffnisse toe dy sullen dye luyde koemen vā
 den enden der werlt ende seggen. Voerwaer vn
 se vedere hebben loegen beseren: ydelheyt dye
 se niet en bate. Sall eyn mysche sich yet die ga-
 de maeken? Ende sy en sint niet gaede. hynrib
 soe fall ick en toenen toe deser reysen. ick saell
 en toenen myn hant ende myn krafft. ende sy
 sullen weten dat dye here is myn naeme.

Dat xvij ca. Van der volstantafficheit des
 wtbondes der ioeden. ende woe dat gestrafft
 wart vmb sine affgaedie. ende woe dye pro-
 phete voer dat volck bat vmb den torn gades
 en plagen van en toe kyren.

Inda sinde is geschreuen myt eynē yse
 ten griffell. in eynen adamant stejn.
 ende vntgehouden vp dye breytheyt
 erte herten ende in dye hoerne erte altaer. als
 ere kindere gedencen ere altaere ende ere bus-
 sche ende der loeuer der holtene aen de hoegen
 bergen offerhande doen in den velden: so saell
 dyn starckheyt en all dyn schatte gegeue wer-
 den in roeue ende dyn hoecheyden in allen den
 enden van dinen lande vmb dye sunden: ende
 du salt alleyn gelaten werden van dinre erf-
 schop dye ick dy gegeuen hadde ende ick saell
 dy doen denen dinen vyanden in eyn lant dat
 du niet en wetes. Want du heft eyn vuyt vnt
 steken in mynen toerne. ende dat saell ewych
 lycken beernē secht dye here. Vermaledit sy
 dye mynsch dye betrouwet in eynen mynsche
 ende settet dat vleysch toe sinen armen * dat
 is toe sinre starckheyt. lende wes herre van den
 heren wyket. want hy sall sin als heyde in der
 wyltemisse. ende hy en sal des niet sien als dat
 guede komē fall. mer hy saell wonē in drochei-
 den in der wyltemisse in den lande der saltē bit-
 ter erden daer men niet woenen mach. Gebe-
 nedyet is dye mā dye in de heren betrouwet.
 ende dye here saell sin betrouwen wesen. ende
 hy saell sin als eyn holt dat man vtplant vp
 dye watere dat nae der vuchtemisse sin wor-
 tell maeket. ende en saell niet vntsyen als dye

[Marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.]

hytde komen ende syn loeff fall wesen groen ende in den tijden der droecheyt en sal dat niet besorget wesen noch gheen tijt en fall dat vp halden vrucht toe maken des mynschen herte is toese ende man en mach dat niet vndergrō de wye saell dat bekynnen: **Ick** dye here dye dat herte vndersochte ende dye linden proefft die ik igelicken geue na sine wege ende na der vrucht sinte vindinghe dat raphoim broder * die eier. die sij niet gelacht en hebben hi heft tichheyden gemackt ende niet en ordel * dat is yngehoerliken. In den myddell sinte dage fall hy sy verlaten ende in sinen laetsten fall hy vnse sin dye stoell der glorien der hoecheyden van den beginne dye stad vnser heylighmaky ge is dye verbedinge ysrahell here alle dye dilaten sullen geschant werden dye van dy wyken sullen in der erden * dat is in der hellen. geschreuen werden want sy hebben gelaten de heren dye ader der leuendyger watere geneise my here ende ick saell gesont werden maecke my behalden ende ick fall behalden wesen wat here du byst myn loff Dye sy seggen to my * spotliken. wat is des heren wort * dat is die pine des geuenckemisse daer du vns mede van des heren wegen dreygedes dat kome ick en byn niet dat vmb vrueert mer ick hebbe dy hilde geuolget ende ick en tegete des mynschen dach niet * dat is dat tijtliche leuen. Du wetes dat dat was gerecht in dinen aegsicht dat vnt mynen lippen gegaen is. En bis niet to anst du byst myn hapen in den dagen mynre quellinge Verschempt moten sy werde dye my vrulogen ende ick en moete niet verschempt werden sy moten beuen ende ick en fall my niet vntse en bringhet vp se den dach des bedrucks ende myt twiuoldyger droeffheyt bedroefft sy dyt sprekt dye here toe my Gae ende stae in dye poerte der kindere dms volks doer welke ingaen ende vntghaen dye koenynge iuda ende stae in allen poerten iherusalem ende du salt toe eme seggen gy koninge van iuda ende alle iuda ende gy alle dye to Iherusalem wonen dye ingeet doer dese poerte hoeret des heren woert dyt seget dye herewardet uw sielen ende en wilt geen boerde dra gē in de sabboth noch en bringet niet i dor de poerte van Iherusalem ende en wylt geenen last vntwerpen vnt uwen huseren in den daege des sabboths ende gy en sult gheen werck don hylliget den sabboth dach alsoe ick uwē vadersen beuaell. Ende sy en hoerden my niet noch en neygeden ere oeren mer sy verharden ere nacken vp dat sy my niet en hoerden noch dye lete vntsiengen en dat fall gescheen secht dye here. **Istet** dat gy my hoeret soe dat ghy geenen last in en bringet doer dye poerte deser

stad in dem sabboth dage ende ystet dat ghy hillyget den sabboth ende en doen geen werck in eme soe sullen in gaen doer dye poerte deser stad dye konynge ende dye voesten sittende vp dauids troen ende vpsyngende wagen ende perde se ende ere weste de manne van iuda ende dye in iherusalem woenten ende dye stad fall ewychliken bewonet werden ende sy sullen komen vā desen stede iuda en vā all vmb ende omb Iherusalem ende van bemiamys lande ende van den veldygen landen en vā de berchschyen landen ende van suden ende sullen bringen bernende offer ende vrede samē offer ende offer ende wyrock ende sy sullen offerhande bringen in des here huis mer ystet dat gy my niet en hoert soe dat gy den sabboth dach hyliget ende dat gy geen last en dragz ende dat gy niet yn en bringet doer dye poerte Iherusalem in dem sabboth dage soe fall ik en vure vntsteken in eren poerten ende dat fall welsyn den ere huseren van Iherusalem ende dat en sal niet werden geleschet

Dat xvij. Capitel woe dye mynsche in der macht gaedes is als eyn vat des potmekers ende van der verhardicheyt der ioeden ende be den des propheren

Dat wort dat gheschiet is van den heren toe Iheremiam seggende. Sta vp ende gae neder ende ga in eyns potmekers huys ende daer saltu myne woerde hoeren. Ende ick ginck neder in des erden potmekers huys ende seet hy de de sin werck vp dem raede ende dat vaet dat hy makede van der erden brack in sinen handen ende hy kintde sich ende maeckde daer aff eynē anderē pot als dat eme behagede in sinen oeghen dat hy dat maken wolde ende des here wort geschiede to my seggende du huis ysrahell fall ick dy niet moegen doen soe dese potmeker secht dye hē: Dye gelijck dye erde was in die hande des potmekers alsoe is in mynre hant dat huys ysrahell haestelick fall ick spreken tegen dat volk ende tegen dat rick ysrahell dat ick dat vntrode ende verstoere en verderue. **Istet** dat dat voelck penitencie doet van sinen quaede dat ik tegen se gesproken hebbe sal ik oek penitencie doen ouer dat quaede dat ick gedacht hebbe en to doen ende ick fall haestliken spreken van de volck ende van den rike dat ik dat bouwe ende plante mer ystet dat dat quaet doet in mynen ogen so dat dat myne stymme niet en hoert so fall my bewouwen van den guede dat ick ghesproken hebbe toe doen. **ny** hys rumb segghe den mannen van iuda ende den de wonent in iherusalem seggende dyt secht dye hē siet ick denke tegē uw quaet ik gedēke tegē uw ey gedeclhtnis ygelick keere wed van

Jeremias

synen quaden wege en schickt uwe wege ende
 uwe vpsatte se seden wy mistruwen wy wyllen
 gaen na vnsen gedanken en iegeliker vnsen fall
 doen dye quaetheit van synen quaden herten.
 Hyrumb secht dyt dye here. Draget dye hepe
den. we hefft alsulike greselike dinge gehoert
de die iunckfrouwe ysrahel so vake geda hefft:
En sall nyet gebreken van den steyne des ac
kers dye sice libani: Off mogen yet dye vpt
brakende kolde en hinuuletende watere vitgero
det werden: Wante myn volck hefft myns vor
geten en vergeues geoffert en sicken gestoten in
eren wegen en in de paden der werlt * dat is in
der affgodenien. Dat se dat doet wandere in ey
neme vngetrede wege vp dat ere lant worde in
verwoestinge en in ewelick blasen * dat is yn
eyn ewich bespotten. Eyn ic gelick de dar vor
bygeet he sall sicken verwonderē * van alsulker
groter verwoestinge. En toe sijn hof als ey ter
nende vnt sall ick se wederuen vor dye viande
ik sall en toenen den ruggen en nyet dat anghe
sicht in den dagen ers wederffs ende se seden
kamer en laet vns gedenken en regē iheremias
wante dye ee en sall nyet gaen van de priesterē
noch dye mer van de wysen noch dye rede vā
den prophete. komet en slaen wy en in der tun
gē en schelde en eynē valsche prophete. En to
gepne synen rede laet vns horen. here andenck
to my en hore mynre wedderlake steme. Gysse
man yet quaet vor gued. wāre se hebben gegra
uen eyn graff mynre selen: Gedēke dat ik in di
nen anshouwe gestan hebbe dat ik spreke gu
et vor se. en dat ick dyn vnwerdicheit van en
keē solde. Hyrumb will geuen ere kinder in hū
ger en leyde se in des swerdes hant. ere wyuere
moten werden sunder kinder en weduwen. en
de ere manne moten werden verlagen to dode
er iongelinge moten werden dorgrauen myt
de swerde in de stude. ende dat geschrey moet
gehoert werden vth eren huserē. wante du salt
hastiken ouer se brengen dye mordener wāre
se hebben eyn graff gegrauen vmb my to van
gen. ende se hebben vorborgen ere stricke minē
roten. mer here du wetes alle eeren raet den se en
tegen my doen. in den doet verbarne dy minre
en quaetheit en ere sunde en werde nyet vitge
daen van dynen anghesichte. se moten werden
vallende in dynen anghesicht in der tijt dynes
torns mys bruke erre. dat is na der oedenyn
ghe dynre rechtuerdicheit na den se nyet woel
en willen doen.

Dat. xij. capittel. woe iheremias prophete
nde van der destruynghe der stad iherusalem
vmb der affgodenien wille. en wo elendelick de
verlagen doet liggen bliuen solden na der ver
woestinge sonder begrauen. en wo dye rede des
heeren dat van veruult wart

DIt secht dye here. Gae en neme eynes
 potmakers erden vat van den oldesten
 des volkes ende van den oldesten der
 priesterē ende ghae vpt to den tale der kyndere
 Ennon die dar is beneuen den inganck der por
 ten der potmakers. ende dar saltu verkundigen
 dye woede dye ick to dye spreke ende segghe.
 Ghy kominghe van iuda ende dye to iherusalē
 woenent hoert des heren woort dyt secht dye
 here der scharen god ysrahel. spet ick sal inbre
 ghen vorderff vp desse stad dat alle dye ghene
 dye se hoert eme syn oren luden sollen vmb dat
 se my ghelaten hebben ende hebben desse stad
 vrende gemackt en hebben daer in vrende ga
 den geoffert dye se nyet en kenden. se en ere va
 dere ende dye kominghe iuda ende hebben desse
 stad veruult myt vnnoseler blode ende se stich
 den baalymis hochde vmb ere kindere to verber
 nen myt deme vuyre to eyneme verbernende of
 fer dat ick nyet beualen en hebbe. noch gespra
 ken en hebbe. noch se en stegen nyet vp in my
 herte. Hyrumb spet so komet dye dage segget
 dye here. ende dye stad en sall nyet meer tho
 phet geheten werden ende Ennon soens dale
 mer dye dale der doet slachtinghe. ende ick sall
 verstrouwen den raet iuda ende iherusalem in
 desse stad. ende ik sall se vmwerpen myt deme
 swerde in deme anschauwen erre viande. ende
 in der ghente hant dye er selen soeken. ende ick
 sall ere vuylike gheuen to spysen den voeghelen
 des hemmels ende den besten der erden. ende
 ick sall desse stad legghen in eyn vorwonderē. en
 de in eyn bespotinghe. Alle dye gene dye hije
 doet vorbygeet sall sicken verschrecken ende he
 sall bespotten vppe er alre plaeghen ende ik sall
 se spysen myt den vleesche erer soene ende erre
 dochtere ende eyn iegelick sall etren dat vleesch
 syns vrundes in den belege ende in den anstē
 dar se erre viande ynne beslaten hebben ende de
 ghene dye ere sele sochren. ende du salt den er
 den pot vntwelsaen in der mannen oughen de
 myt dy gaen sollen ende segghen tho en. dyt
 secht dye here der scharen. Aldus sall ick dat
 volck ende desse stad vntwe breken als man ey
 nes erden potmakers pot tobrickt de man nū
 meermē en mach weddermaken. ende man sall
 se grauen in tophet vmb dat gepn ander stat en
 is to begrauen. Aldus sall ick desse stad doen
 spreckt dye here ende den ghenen dye in er wo
 nen so dat ick desse stad legghen sall als tophet
 ende dat huys van iherusalem. ende dat huys
 der kominghe van iuda sollen sijn vntweyne als
 dye stad tophet. Alle dye huserē in werker hu
 sere dake se offerende alle de riterschap des hē
 mels ende vuyche offerhande offerde se den vte
 den gaede. En iheremias quā van tophet daer

offerende alle der ridderschap des hemmels ende vuchte offerhande offerden se den vrenden gaden . ende iheremias quam van tophet dat en dye here in gesant hadde vmb to ppheteere ende he stont in deme vrijthauue des heren huis ende he seide to alle den volke dyt secht dye here van der schare god ysrahel. Syet ick sall brenge ouer desse stad ende ouer alle syne stede alle dat quaet dat ick hebbe gesproken entegen se. wante se hebben ere naken verhart vp dat se myn woort nyet horen en solden

Dat .xx. capituel. wo phassur den prophete blasphemerde en in enen kerkenet sloet en wo dye prophete spruict va der tokomender plagen vp phassur en van der vermaledyonge des dachs synre gebuyt.

De phassur emmers sone dye prester de gesat was eyn vorste in des heren huys hoorde iheremia propheteere alle desse rede En phassur sloch iheremia de prophete ende he lede en in eyn stock in beniamys hochste poerte die was in des heren huis. en do dat des ander dachs dach geworden was so lede phassur iheremia vnt de stock. en iheremias se de to em Dye here hefft dyne name nyet gelieten phassur. mer angst to alle syde. wante dyt secht dye here. syet ick sal dy geue in angst en alle dyne vrunde. en se sollen vallen in erre vyade swerde Dyne ogen sollen dat seene ende ick sall al iudam geuen in des koninges hant van babilonien. ende he sall se oueruoren in babilonien ende verlaen se myt de swerde. ende ick sall alle dat gued van des stad ende allen eren arteyt ende alle ere werde ende alle ere schatte der koninge iuda geuen in erre viande hant. en se sollen se rouen en ewech nemen ende vorē se in babilonien. en du phassur ende alle dye gene dye myt dy wonen in den huise gy solt gaen in geuencknisse. ende du solt komen in babilonien en daer salt du sterue en begrauē werde du en alle dyne vrunde den du logen gepropheteert heffst du heffst my verleyt here. Na dūken mynre sijnlicheyt. en ick byn verleyt ende du weres starcker dan ick ende heffst ouerhant gehalten Ik byn worden in eyn bespotten alle den dach Alle mynsche verunwerde my. wante nu tohantz altopende spreke ick. ick rope dy. ende dye woesticheyt ende dye woesticheyt ende des heren woort is in my geworden laster ende in bespotten alle den dach. ende ick seide Ik en sall syns nyet gedanken. noch ick en sall vorster in synen naem spreken Ende dat is geworden in myne herten als eyn bernende vuyt ende geslaren in mynen beynen. ende ick byn amechlich geworde. vmb dat ick des nyet verdraegen en mochte. wante ick hebbe gehoyrt vler mynschen laste

te ende angst all vmb ende vmb. wy veruolgen en ende willen en veruolgen van alle den mannen die waeren myne vredelike vrunde. ende de myne syde bewarden. Off he in eyniger manieren bedrogen moge werden ende wy entegen en ouerhant hebben mogen. en dat wy soe wecrygen wrake van eme. want dye here is myt my als eyn starck kempet Ende byrumbe sollen dye gene dy my veruolgen vallen en krank wesen se sollen sere werden geschant. wante se en verstonen nyet den ewichlicken laster dye numermer vnt gedaen sall werden ende du here der scharen dye den gerechten proues dye dy lenden seest ende dat herre. ik bydde dat ik dyn wrake doch van en syen moge. wante dy hebbe ick myn sake vntdeckt Syngt den heren. lauet den heren. wante he hefft des armen mynschen sele verlost van der quader mynsche hant. Vermaledijt sij dye dach daer ick in gebaren was. dye dach daer my myn moeder in gebyrde en sij nyet gebenedijt Vermaledijt si dye man dye mynen vader botschapden dye is eyn soen gebaeren en verblide dich myt vrude Dye mynsche moet syn als dye stede syn dy die here vmbwarp ende dat en berouede eme nyet. Hey mote horen den roep vroe. ende dat hule vp den myddach dat he my nyet doet en verfloech in mynre moeder vrouwelicheyt dat mi myn moeder geworden were eyn graeff ende ere vrouwelicheyt eyn ewich entfaeck Warumb byn ick vnt der vrouwelicheyt gekomen: dat ick seene solde arteyt ende bedroffisse ende dat myn daege verteirt worden in beschemonge.

Dat .xxi. capituel. wo iheremias propheteere tegen Ezechiam ende syne hulpers van der tokomender duyre tijt en pestilencie ouer dat volck.

Dat woert dat van den heren geschach to iheremiam do dye koninck sedechias phassur helchie soen ende sophonia maasias soen de priester sant seggende Vraege vmb vns den heren. wante nabugodonosor die koninck van babilonien strijt entegen vns off vmblicht dy here yet doen wyl myt vns na alle synen wonderen ende gae van vns. Ende iheremias seide to eme Aldus solt gy seggen to sedechiam Dyt secht dye here god van ysrahel Syet ick sall verkeren dye vaten des strides dat synt dat hergetuch. I de in ere hande sijn ende dat gy mede vecht entegē de konink va babilonien en entegē die va caldeen dye uw all vmben vmb uwe mure belecht hebbē. en ick sall se v gaderē in dat middel deser stad en ick sall u bestriden in starcker hant en in vntgesteken arme en in toerne en in vwerdicheit en in groter geschap ende ick sall slaen dye geue dye in desse

Jeremie

stat wonen. de minsche en de bestē solē ster-
 uē mit groter sterfde en hir na seget de here so
 fall ik geue sedechias de koninck van iuda en
 sine knechte ende sijn volck. ende de ouerbleuē
 sijn in desse stad van der sterfften. ende van de
 swerde ende van den hungheer in natuchodo-
 nosors hant des konincks van babylonien.
 ende in ere vyande hande. ende in der ghente
 hāde de ere sele sokē. ende de fall se slaen in den
 mont des swerdes. ende hy en fall niet bewes-
 get weeden noch sparen noch sick verbermen
 Ende du salt to desen volck seggen. dyt secht
 de here. Sept yck gheue vō uw den wech des
 leuens. ende den wech des doyt. De in dessee
 stad wonent solen steruen in den swerde in hū-
 ger ende in sterfften. Mer de dar vyt gept en
 de to den caldeenschen vliūt de uw belegen heb-
 ben de fall leuen ende sijn sele fall eme sijn alls
 een wuiff. wante yck hebbe mijn aengesicht ge-
 sāt vp desse staed in quade. ende niet in gude
 secht de here. Sy fall in des konincks hant vā
 babylonien ghegeuen warden. Ende de fall se
 verbernen myt den vuyre. ende des konincks
 huis van iuda. Hoyt des heren woert dauits
 huis. Dyt secht de here. Doet vro ordel. ende
 werpet vyt den ghenen de verdrukt ys myt
 crafften van des ghenen hant de en quelt dat
 velliche mijn vmerdicheit niet vth en kome
 als een vuyre. ende werde bernende. ende dat
 nimant en sy de dat lesse vmb de quaetheit vā
 utren ernstheiden. Hyt yck spreke to dy dye
 du wonest in dat vaste dael ende der veldinge
 secht de here. de gi segget wie fall vns slaen en
 de we fall in vnse huse komē. Ende yck fall a-
 uer uw vsteytē na der vrucht vā uwen werk
 seghet de here. ende ick fall en vuyt vni steken
 in een busche. ende dat fall verbernen all dat
 dat vmb trent ys.

Dat xxiij Capittel van de huse des konincks
 iuda. ende van der prophete to sedechiam en
 de ioachim. ende wo de koninge: en dat volck
 geslacht worden.

Dyt secht de here. Ga nedder in des ko-
 nincks huis van iuda ende sprek dat
 dit woert ende segge. Koninck van iu-
 da hoyt des heren woert: de vp dauits troen
 sitet. du ende dijn knechte ende dijn volck de
 ingaet do: dese porte. dyt secht de here duet
 ordel ende gerechticheit ende vcoloyt den ghe-
 nen de verdrukt is myt ghewalt van des ge-
 nen hant de en quelt. Ende dye tokomelinc.
 ende de weesen. ende de weden en wilt niet
 bedruuen noch vrechtuerdcliken verdrukē
 en dat vnosel bloet en wilt niet vgerē in dus-
 ser stad. wante ysset dat ghy donde doet dyt

woert so solen in komen doer de porte dese hu-
 ses de koninck vā dauits geslechte die sittē so-
 len vp sinen thronen. en vp stigē wagenē en vp
 perde se ende ere knechte ende ere volck. Ende
 ysset dat gy dulle woerde nyet en hoyt soe heb-
 be ik in my suluen gesuoren secht de here. dat
 dit huis fall wesen in wiltemisse wāre dit secht
 de here vp des konincks huis vā iuda. Gala-
 ad du byst dat houet libani. Ysset dat yck dy
 nyet en sette in wiltemisse. so geloue my niet
 Lende dine stede maken vnbewoimlick en hyl-
 lich make auer dy den man de dy versleet ende
 sine wapen. ende dat se verhouwen dyne vth
 uerkoren oedertoen en werpen se in dat vuyt
 ende dat vele heidē vō by gant dulle stad en-
 de egelick segge to sinē nastē. war vmb heft
 de here aldus gedaen deser groter stad. Ende
 se solen antwōrdē. Vmb dat se gelaten hebben
 dat verbōt des here eres godes. ende vmb dat
 se vrende gode an gebedet hebben ende en ghe-
 deent. En wylt den doeden nyet beschrypen
 noch en schrypet vp en niet met bedruessnisse.
 Beschrypet den genen de vth treckt wante hee
 en fall nummermeer wedder komē noch seen
 dat lant sijne gebuyeten. Wante dyt secht de
 here to sellum iosias son den koninck van iuda
 de dar regnerden na iosias sinen vader de vth
 gegaen is van deser stad: he en fall hyt num-
 mer wedder komen. Mer in dye stad dat yk
 en in ouergheuoert hebbe dat sal he in steruē
 Ende he en fall nummermeer dat lant seyen.
 Wee de sijn huys buwet in vngherechticheyt
 ende sijn auentkamere nyet en ordel. Hee fall
 sinen vrunt to wergheues verdrukken. ende he
 en fall eme sinen loen niet wedder gheuen dye
 dat seghet. yck fall my een wyt huys buwen
 ende rume auentmale maken de sick vinsteren
 vp doet ende makede de balken van oeder hol-
 te. ende makede se myt weder varwen fall du
 niet regneren dat du dy verheuest reghen den
 oeder toem ende dijn vader. iosias. lath ende
 drack he niet. dat is leuede he niet in vrede. I
 en dede ordel en gerechticheit do als eme wael
 was. Hy ordelde die sake des armen en des te
 houingē sik to gude. en leuede he niet waell
 en rechtuerdcliken. I hyt vmb wante he my
 bekāt heft secht de here. Mer dijn ogē en dijn
 herre sin to der giteit. en vmb vth to stoetē
 vnosel b. oyt en vmb ouerdaet to doen en toe-
 de lope quades werkes. Hyt vmb secht de he-
 re to ioachim iosias son den koninck vā iuda.
 Sijn broders en sijn susters solē en niet bescriē
 als he gestorūē is sprekēde we is ouer vns bro-
 ders doyt ende de vrouwen ende de edel vrou-
 wen en soelen ghenen bedroeffden sanck ouer
 en synghen. Hy fall begrauen werden als men
 ouck enen esell be grauet stynckende ende vth

Dat boeck

geworpen buten der poorten vā iherusalem. Ga
vp libanum den berch ende wep ende make in
basan dyn stemme ende wep to den genen dye
al dat vōrhengaint. Wāt alle die gene die leeft
hebben syn verdrukt ende vretredē. Ik hebbe
to dy gesproken in dynre ouerulodicheit. Dat
is in der tijt dyns gelucks. Du sedes ik en fall
nyet horen. Dit is dyn wech vā dīnre ioncheit
want du hefft myn stemme nyet ghehoirt. De
wint voit alle dīn hīrdē ende dyn leefthebers
sullen gaen in gheuencknisse. Ende dan fallt
tu werden confuys ende dy schamen van alle
dīnre quaithheit dye du sittes vp libano en ny-
stes in den hogen cedarboeme wo suchtes du
als dy die pinen anquamen gelick den pinen
eyns wyffs die in arbeit ligget. Leue ick secht
die here. wāt al is dat iehomias ioachims son
des konyncks van iuda were eyn vingerlm in
mynre rechtrhant ick fall en dar vyt werpen
ende ik fall dy geuen in der genre hant die dyn
sele soken ende in der genre hant welker ange-
sicht du vntsest ende in nabugodonosors hāt
des konyncks van babilonien en in der caldes-
scher handen. Ende ick fall dy en dy moder dye
dy ghebeirde senden in eyn vremde lant dar gy
nyet in ghebaren en syet. ende dar sult gy ster-
uen ende in dat lāt dar er sele na steet wedder
to keren sullen sy nyet wedder keren. En is dese
man iehomias nyet eyn erden to broken vat.
En is hy nyet eyn vat sunder enige gudicheit.
Warumb syn sy affgeworpen ende sijn saet
ende syn ewech gheworpen in eyne lant dar sy
nyet en bekenden. Lant. lant. lant. hore des he-
ren wort dit secht die here. Schrijft dese vrū-
chbaren manne den manne die in sinen da-
ghen geen geluck hebben en fall. Want vā sy-
nen sādē en fall geen man wesen die sitten fall
vp dauidjs troen en die voortmeer macht heb-
ben fall in iuda.

Dat xxij. capit. wo iheremias propheteir-
de tegen die prestere en vallsche prophete duer
die tocompst christi. die eyn gude hiert is. En
wo die vallsche hīrdē ghestraft werden. Ende
wo god sijn volk vermaende dat si die vallsche
propheten nyet horen en solden.

Weden hīrdē die dar verstrouwen en-
de toschoren dat kudde mynre wepde
secht die here. Hīrumb seget die here
god israhel to den hīrdē die myn volck vōde
Gy hebbet myn kudde verstrouwet gi hebbet
sy vyt gedreuen. en hefft sy nyet gheuisenteit.
Syet ick fall vp uw visenteē die quaithheit vā
uwen ernsticheidē seget die here. Ende ick fall
vergadderē ouerblīue mynes kuddes vyt allen
landen dar ik sy towart vytgeworpen hebbe.
Ende ik fall sy keren to eyn lande: ende sy sul-

len wassen ende werden ghemetichuoldighet
ende ick fall ouer sy verwecken hīrdē. en sy sul-
len sy voden. Sy en sullen sik voortmer nyet vnt-
seen noch sik vruchten. ende nyman en fall ge-
sucht werden. Dat is vntbreken. Iyrt den ge-
tale secht die here. Syet die dage komē secht
die here. Ende ik fall dauid verwecken eyn ges-
rechtich saet. ende eyn konynck fall regneren.
ende wys wesen. ende don ordel ende gherech-
ticheit in den lande. In den dagen fall iuda be-
holden werden ende israhel fall betruweyk wo-
nen. ende dit is die name dar myt sy en nomen
sullen. vnse gerichtige here. Hīrumb siet so kos-
men die dage sprekt die here. ende men sal niet
meer seggen die here leuet die de kinder vā isra-
hel vyt de lande van egiptē leide. Mer die here
leuet die dat saet des huys israhel vyt gheleit
hefft ende to geleit hefft vyt dem lande des no-
den: ende vyt allen landen to den dar ik sij ver-
dreuen hadde. ende sij sullen wonen in eyn lan-
de to den propheten. Myn hert is bedroft mid-
den in my. en alle myn beyne benede my. Ik bin
geworden als eyn druncken man als eyn man
die verucht is van wyn van des heren ange-
sicht ende van den angesicht sijne hiliger wo-
de. Want dat lant is veruult van ouerspelers
want van dem angesicht des vloekens so schrei-
den dat lant. ende die weidē der wiltemisse sint
verdrecht ende er lopen is quait geworden.
Ende ere starkheit vngelyke want die prophe-
te ende die prestere sijn besmit ende in myne hu-
se vant ick er quait secht die here. Hīrumb fall
er wech wesen drechich in de dusternisse. wāt
sy sullen gedreuen werden. ende dar in vallen.
want ik fall quade dinge vp sy beengen dar ier-
ere visiteringhe seget die here. ende in den pro-
pheten van samarien hebbe ick geckheit gesien
ende sy propheteirde in baal ende bedrogghen
myn volck van israhel. ende in den propheten
van iherusalem sach ik die gelykmisse der genre
die ouerspel don ende de wech der logene. En
de sy setten den affgod in gades tempel. En
de sy gesterkeden der aller quaitster mynlichen
handen dat genre bekeirt werden en sulde van
synre quaithheit. Sy sijn my alle geworde als
30 doma ende ere inwoners als gomorra. Hīr-
umb secht die here der scharen to den prophete.
Sijet ik fall sy spisen myt wermode ende ik sal
en schenken ende drinckē myt gallē. Want vā
den propheten van iherusalem is vptkamē be-
smittinge vp alle dat lant. Dit sprekt die here
der scharen. En wilt nyet horen der propheten
woorde die uw propheten ende uw bedugē. Sy
spreken dat gesicht ere herten ende nyet vyt des
heren monde. Sy sagen den genen die my blā-
phemeren die hefft ghesproken. Dw fall vrede
wesen ende sy sachre eyn iegelick wādelē i der

quaetheyt sijner heren. Geyn quaet en sal vp
 uw kamen. Wye was by in des heren raet en
 de hoerde en sach des heren worde: Wye merck
 ten sijn worde ende hoerde dat: Syet die stoer-
 mende wint: des heren vuerdichheit: sal vp
 kamen ende dat vpbrekende gestoorme sal ko-
 men vp der quaeder houet. Des heren torn en
 sal nyet wedderkeren bys dat he gedaen hefft
 ende bys dat he veruult hefft dat gedack fins
 heren. In den laetsten daghen sult gy synen
 raet verstaen. Ick en sende nyet die propheten
 dat sy lepen ik en sprack nyet to en ende sy pro-
 phetijden. Hedden sy in mynen raet gestaen
 ende hedden sy mynen volck kunt gedaen my
 worde: so hedde ick sy ouck ghekijet van eren
 quaden wege. ende van eren alden quaden ge-
 dancken. Meynstu dat ick god sy na hijt by
 secht die here: ende nyet got van wttes: Sal
 eynech man verborzen werden in hemelicheyt
 ende en sal ick en nyet seen secht die here: En-
 de veruulle ik nyet hemmel ende erde secht die
 here: Ick hebbe gehoort wat die prophete spra-
 ken. propheterende in myne namen loge ende
 sachten. Ick hebbe gedwoempt dat is ik heb-
 be een gesicht vntfangen in deme drome van
 den heren. Wo lange ys dyt in den heren der
 propheten die dat prophetijden logene ende
 verleydunge ees heren: Die doen wyllen dat
 myn volck vergete myns namen vmb eere droe-
 men wyll die sy wtellen yegeliken to ere nae-
 sten: als er vaders myns namen vergaten vmb
 baals wyllen. Hiet vmb die daer eyne drom
 heffe he wtteelt den drom. ende die myn rede
 heffe he spreke waerlick myn rede. Wat fall
 man rekenen dat kalff entegeniden weyt secht
 die here: Sint nyet myne worde als vuyt secht
 die here ende als eyne hamer die eyne steyn
 vntweysleet: Hiet vmb spreke ick den prophe-
 ten to die myn worde stelen secht die here ye-
 gelick van sinen naesten. Syet ick spreke tho
 den propheten secht die here: die to sich nemē
 te nunge ende seggen dat ys sich an nemen
 to spraken na wylse der prophete. Die here secht
 syet ick spreken den propheten to die logene
 drome segget die here: die logen wtteelt heb-
 ben ende hebben myn volck verleyt in eere lo-
 gene ende in ere wondere als ick sy nyet ghe-
 saen en hadde noch nyet beuoelen en hadde
 want sy en hebben dessem volcke nyet geuoer-
 det segget die here. Hiet vmb islet dat dy dat
 volck off die prophete. off die priestere vraget
 seggende. wat is des heren last. soe salt du seg-
 gen tho en. Gy sijt des heren last. vmmē den
 last uwer sunden. Want ick sal uw verwerpē
 secht die here ende die propheten ende die prie-
 ster ende dat volck dat dat spreket des heren
 worde dat is dat dat belachet die prophete

des heren. Vp den man sal ick vpsentijen ende
 vp syn huys. Dyt sult gy seggen eyne yegelick
 to sinen naesten ende to sine broedere. Wat ant-
 worden die here ende wat hefft die here ghe-
 spraken: Ende des heren last en sal man voer-
 meer nyet gedencken. want eyne yegeliken
 sal sin last wesen sin wort. Ende gy hebben ver-
 kijrt des leuendigen gades wort des heren der
 scharen vnser gades. Dyt salt du to den pro-
 pheten seggen. Wat hefft die here dy geant-
 wort ende wat hefft die here gesproken: Wat
 yslet dat gy segget des heren last: Vmb dat
 so secht die here dyt. Vmb dat gy dyt gesecht
 hebben. dit wort is des heren last. ende ick tho
 uw sant en sacht en wylt nyet seggen des he-
 ren last. hiet vmb syet so sal ick uw enwech ne-
 men ende dragen ende sal uw wrelaten ende die
 stat die ick uw ende uwen vaderen gaff vā my-
 nen aengesicht ende ick sal uw geuen in eyne ewy-
 ge bespottinghe. ende in eyne ewelike schande
 die nummermer dor vergetnisse vyt ghedaen
 en sal werden.

Dat xxiij. Capittel wo iuda auertrat ghe-
 daen hefft. Ende woe yd wedder geropen ys
 vnder der figuren der vygen koeue. die twy-
 leye vygen yme hadden daer twyterley volck
 myt beteykent wurt.

Die here toende my ende syet twy koe-
 ue vol vygen waren gesat vor des he-
 ren tempel na den dat nabuchodonos-
 sor die koninck van babylomen auerghewort
 hadde iechoniam ioachyms soen den koninck
 van Juda ende sin vorsten ende den snyt ende
 den golt smyt dye edele steyne in golt settende
 van iherusalem. ende hadde sy geuoert in ba-
 bylomen ende die eyne koaff hadde sere guede
 vygen als dye vygen die in der ijerster tijt ple-
 gen to sijn. ende die ander koaff hadde sere qua-
 de vyghen die man nyet en mochte eren vmb
 dat sy quaet weren. ende die here sede tho my
 Jeremia wat syet gy: Ende ick sede. Gude vy-
 gen sere guet ende quade vygen sere quaet dye
 man nyet eten en mochte vmb dat sy quaet
 waren ende des heren wort geschede tho my
 seggende. Dyt secht die here god van ysrahel
 Gelick als dese gude vygen sijn also sal ick be-
 kennen dye aueruaringe van iuda den ick vyt
 gesant hebbe van desser stat in der caldescher
 lant myt guede: ende ick sal myn ougen vp en
 slaen vmb to verloenen ende ick sal sy weder-
 bringen in desse lande. ende ick sal sy steychtē en
 nyet destruyren ende ick sal sy planten en nyet
 vytroden. ende ick sal en geuen eyne herre dat
 sy my wethen solen dat yck dye here bin ende
 sy solen my wesen in eyne volck ende ick fall en
 wesen eyne god. want sy solen thoe my wed-
 der vmmē keeren in alle eere heertlyen.

Ende also die quaetste vygen sijn det mā nyet eten en mach vmb dat sy quaet sijn so segghet dyt die here. Also sal ick sedechiam de koninck van iuda geuen ende syn vorsten en dat ander volck van iherusalem dye in desse stat bleuen sijn ende die dar wonen in den landen vā egip ten ende ick sal sy geuen in quellen: ende in ia merheide alle den rijken der erden in laster en byspele ende in spot ende in maledicijen in alle steden dar ik sy in verdreuen hebbe ende ik sal in sy sende dat swert ende den hunger en sterff de bys sy verderft sijn van deme lande dat ick eme gaff ende eten vadersen

Dat .xxv. Capit. is wo die ioede vermaent worden dat sy van ere boef heyt sich affhijren solden ende des nyet en hoorden ende wo die ioden des propheten wedderpart geplaygt worden ende vele van de gemeynen volck en noch wo die ioeden besunder verwoestet worde ende dat vmb ere verhardicheit wylle in quaetheyt

Dat wort dat to Iheremiam geschede van alle de volck vā iuda in dem vyrt den iaer ioachim des sons iosie des konincks iuda dat is dat erste iaer nabuchodonosor des konincks van babylomen. En Iheremias sprack to alle deme volcke van iuda ende to alle den genen die woenden in iherusalem seggende van den dertypenden iaer an iosie des konincks ammon des konincks iuda bys vp desen dach dat is dat drij ende twintichste iaer geschede des heren wort to my en ick hebbe to uw gesproken vpstaende in der nacht ende sprack ende gy en hebt des nyet gehoert die here heft to uw gefant alle sine knechte die propheten in der daegraet vpstaende sendende en gy en hoordet nyet noch gy en hebt uwe oren nyet geneyget to horen als he sedē Iewelick here wedder vmb van sinen quaden wege ende van uwen quaden gedancken en gy sult woenen in dat lant dat dye here uw gaff ende uwen vadersen van deme begynne to den eynde ende en wylt nyet gaen na vromden gade dat gy en denen ende die anbeden noch my reysche to tozne in alle den wercken uwer hande dat ick uw nyet verdrukke ende gy en hebbet my nyet gehoert secht die here dat gy my to tozmeheyt reyschen in den wercken uwer hande to uwen quade. Hijt vmb soe secht dye here der scharen Vmb dat gy myn wort nyet en hoordet syet so sal ik senden ende nemen to my alle die geslechte des noorden secht de here en nabuchodonosor den koninck van babylomen mynen

knecht ende ick sal sy brengen vp dyt lant: ende vp die gene die dar inne wonen. Ende vpp alle dienaden die dar all vmb ende vmb sijn en ick sal sy doet slaen ende ick sal dat lant leggen in verueermisse ende eyne bespotinghe ende in eyne ewelick wyltemisse. Ende ick sal vit en wepelen die stymme der blijschap ende de stymme der vrouwen des brudegams stymme ende der bruyt stymme der molen ende dat licht der luchten ende alle ere lant sal wesen in wyltemisse ende in verwonderen. Ende alle desse lude solen denen deme koninck van babylomen seuetich iaer lanck. Ende als die seuetich iaer vult sijn: soe sal ick vintjren auer den koninck van babylomen ende auer dat volck secht die here ere boef heyt ende vp der caldeescher lant ende ick sal sy leggen in ewelick wyltemisse: en ick sal myne worde brengen vp dat lant die ik entegen dat lant gesprakē hebbe aller dat geschreuen is in dessen boeke als dat Iheremias geprofeenteyt hefft entegen alle heyden. wāt sy denden en na den der heyden ende ioden vye weren under geworpen des caldeeschen en vnder en groete koninge ende ick sal en belonen na een wercken ende na der daer van een hāden wante allus segghet dye here der scharen god ysrahel to my. Nym den nap wijs desle gramshap van myne hant ende du salt daer aff schencken allem volcke daer ick dy to senden fall ende sy solen drincken ende solen verstoert ende rasende werden van dat angesichte des swertes dat ick vnder en senden werde ende ick entfenck den nap van des heren hant ende ick schenckden allen volcke daer my die here to sande: Iherusalem ende den steden iuda ende eten konnigen ende eten vorsten dat yek sy geue in wyltemisse ende in verueermisse ende in eyne bespotinghe: ende in maledixie als dese dach ys ende in pharaone deme koninck van Egypten: ende sinen knechten ende sinen vorste ende alle synen volcke ende gemeynlick al den koninghen des landes van ansichen ende alle den koninghen des landes der phylisteer ende den ascoloniten ende der stede Gaze ende Accorim ende den auerbleuen der stede Alothi der Idumeer der Moabyten ende den kinde ten Ammon ende alle den konnigen van Tyro ende alle den konnigen van Sydomien ende den koninghen des landes der Eylande dye auer deme mer lyggen ende Dedan ende The man ende Hus ende alle die er haer tont vmb gescharen hebben dat was der agatener lende all den konnigen van Arabyen ende al den konnigen des westen die in der wyltemisse wonen ende alle den konnigen van Zambā ende al die koninge van Elam ende al die konnigen vā mede en all die koninge des noorden vā

Jeremia.

hy ende van verres iegelick entegen sinen bro-
 der ende den riken der werlt die vp eren ange-
 sichte syn ende die konynge sy sach *daer myt
 verstaen wurt die konynck van babilonien. sal
 na en drincken *dat is gepiniget werden. I en-
 de du salt to en seggen. Dit secht die here der
 scharen god israhel. Drinck ende werdet drun-
 ken ende spyet ende valt. noch en stait nyet vp
 van dem angezicht des swerdes dat ick vnder
 uw senden fall. Ende als sy den nap nyet willen
 vntfangen van dynre hant vmb to drincken.
 so salt du seggen to em. Dit secht die here der
 scharen. Drinck ende sult gy en drincken. Want
 siet ik beginne to straffen die stad dat myn na-
 me in angeropen is. ende sult gy als vnnosel
 ende als vrij sunder pine bliuen. Neen: gy sult
 nyet vngespiget bliuen. Want ick rope dat
 swert vp alle die in den lande wonen secht die
 here der scharen. Ende du salt to em propheti-
 ren alle dulle worde ende du salt to en seggen.
 Dye here fall van der hochde braesche als eyn
 leuwe ende hy fall van synre hilliger wonynge
 syn stemme geuen. Braescheide fall hy braesche
 ouer sin schoende. *dat is ouer iherusalem en
 sinen hillige tempel. Men sal singen eyn sunder
 lyk het gyn der vrouden als die gene don dye
 de wyndruuen treden in der wyndparssen ente-
 gen alle dye gene die in dat lant wonen. Dat
 geluyt is komen bis to de ende der werlt. wāt
 den heren fall ordel sin myt dem volcke ende hy
 weret geordelt myt allen vleesche. *dat is hy
 weret geseen rechtuerdich in dem hy piniget di
 sunders. Die losen hebbe ick den swerde ge-
 leuert secht dye here. Dyt secht die here der
 scharen. Het quellinge fall vnt komen van ene
 volke to dem anderen. ende groet vnweder sal
 vnt komen van de enden der werlt. ende die ve-
 slagene des heren sullen wesen vā den ene eyn
 de der werlt to eren anderen eynde. Men fall sy
 nyet beschreuen. ende man fall sy nyet vpgade-
 ren noch begrauen. Mer si sullen liggen vp dem
 deek in dat angezicht der erde. Gy hijrde schreit
 ende ropet ende auerstrouwet uw myt aschen
 en ouerste der schape van uw. Want uw da-
 ge sijnt veruult dat gy verlagen sult werden:
 ende uwe verstrouwinge. ende gi sult vallē als
 kostlyke vate. ende die vluchte fall nyet sin vā
 den herden. *dat is si sullen nyet mogen vleen. I
 ende dat beholden fall nyet van den ouersten
 der heiden. dye stemme des ropens der herden
 ende dat hulen der ouersten der herden. Want
 die here hefft ere weyde. gewoist ende die vel-
 den des vreden swegen vor dem angezicht des
 gymmygen toms des heren. Hy hefft als eyn
 leuere synre wonynge. ere lant is geworden in
 em verwoistinge van dem angezicht des toms
 der duuen. *dat is nabugodnosoz. I.

Dat xvi. capit. wo die prophete prophe-
tinden tegen den tempel ende tegen die stad.
 Ende wo em dye prestere. ende dat volck ver-
 spraken nochtans bleff hy volstantachtich in si-
 nen worden der propheten. Ende o hy van
 den volck verloest wart.

In de beginne des rikes ioachims io-
 fias son des konicks vā iuda geschach
 dat wort van den heren to iheremiam
 seggende. Dyt secht die here. Sta vp in de vrije
 hoff vns heren huys ende spreke to allen den
 steden iuda dat vnt sy komen vmb to anbeden
 in des heren huys alle die worde die ick dy be-
 uolen hebbe. dat du die to en sprekest. En wil-
 le nyet achterlatē eyn wort off sy vmblichtho-
 ren en werde bekijet iewelyk vā synē quade we-
 ghe ende dat my berouwe des quades dat ick
 en dencke to don. vmb die losheit erre vpsat.
 Ende aldus salt du to en seggen. dit secht dye
 here. Iset dat gy my nyet en hoirt. so dat gy
 wandert in mynen ewen de ick uw gegeue heb-
 be. so dat gy hoit die worde mynre knechten
 der propheten die ick to uw gesant hebbe des
 nachtes vpsande ende die schickende ende gy
 en hebet der nyet gehoirt. so fall ick dyt huys
 geuen gelyk sylo. ende ick fall dulle stad geue
 in maledictie allen heiden der erde. En die pro-
 phete ende prestere. ende alle dat volck hoirde
 iheremias dulle worde. spreken in den huse des
 heren. Ende als iheremias vollenbracht hadde
 sprekende al dat em die here beuolē hadde dat
 hy spreken solde to alle dem volke. do begrepe
 en dye prestere ende die propheten ende alle dat
 volck ende seden. Hij fall des doddes sterue. Wat
 vmb hefft hy in des heren name gepropheit
 ende hefft gesproken. Dyt huys fall wesen als
 sylo. ende dulle stat fall woist werden vmb dat
 dat nymant in wonen en fall. Ende alle dat
 volck vergaderden tegen iheremiam in des he-
 ren huys. ende die vorsten van iuda hoirden als
 le dulle worde ende sy quamen vp vnt des ko-
 nyncks huse in des heren huys ende sy saeten
 nedder in den inganck van der nijer portē des
 heren huis ende die propheten ende die preste-
 re spraken to den vorsten ende to alle den vol-
 ke en sedē. Dulle mā hefft dat ordel des doitzes.
 Wāt hy hefft gepropheit entegē dulle stad
 als gy gehoirt hebt mit uwen oren. En iheremias
 sede to alle dem vorste. en to alle dem vol-
 ke sprekēde. die here hefft my gesant dat ick to
 dussen huse wart prophete solde. en to dus-
 ser stad alle die worde die gy gehoirt hebt. Nu
 hie vmb maect gued alle uwe wege in ernstic
 heyde ende hoirt des heren uwes gades stēme

ende den heren fall betrouwen van dem quaden dat hy entegen uw gesproken hefft ende secht Ick bin in uwen handen doit nu dat gud . en vngerechtigheit is in uwen ogen **M**e nochtāt sult gy wete ende bekennē **J**isset dat gy my doet so sult gy vnosel bloit ouerleuere entegē uw sellfs entegen dusse stad entegen de ghene die dair inne wanen **W**ant in der warheit heft die here my to uw gesant dat ik alle dusse worde spreken solde in uw oren ende vorstē ende alle volk seden to den presteren en de propheten dusse man en hefft geen ordel des doitzs **W**ant hy hefft to vns gesproken in des heren vnles gades name **H**irumme sanden vp die māne vā den olsten des landes ende seden to allen de wt gaderinghe des volks seggende **M**icheas vā morachin was in ezechias des konyncks van iuda dagen eyn prophete ende hy sant tho alle dem volke van iuda seggende dit sprekt die here der scharen **M**en fall syon ackeren als enen acker ende iherusalem fall wesen i eyn hoep vā stenen ende die berch van des herē huis in hoe heide der buschen . **w**er wysde en icht dat vmmē ezechias die konynck iuda ende alle dat volck van iuda tho der doit ende vntsegen sy den heren nyet . ende bedden des heren aengesicht . ende dat betrouwede dat de heren niet dat quat dat hy tegen sy gesproken hadde **E**nde hirumme en laet vns dit grote quat nyet **E**ftre wi iheremia doden **I**don entegen vnse selen **D**at was ok eyn man die propheteirde in des herē name **V**rias semei son van cariathiarim . ende hy propheteirde tegen dusse stede ende tegen dyt lant na alle iheremias worden **E**n die konynck ioachim hoirde ende alle die mechtigen vā sinē vorsten alle dese worde . ende die konynck sochte en tho doden ende vrias hoirde dat en sorgde **E**nde hy vlo ende quam in egipten . ende die konynck **J**oachim sende manne in egipten hel ehanus achobors son . ende manne mit em in egipten ende sy brachten vriam vyt egipten . en sy brachten en tho dem konynck ioachim . ende sy welsoich en in den swerde en warp sinē licha vyt in die grauen des vnedelen volks . **A**ldus was aychans saphans sone hāt myt iheremia dat man en nyet leueren en sulde in des volks hande dat si en doden

Dat xxvij . capittel wo die konynge geuangen worden ende vander prophetien reghen den konynck zedechiam . ende wo dat volk gewaert wart van der vall heit der logenachtigen propheten

In dem beginne des rijkes **J**oachims die eyn son was iosue des konynks vā iuda geschede van dem heren dit wort

to iheremiam ende sede **D**it seghet die here to my **M**ake dy bande ende ketten ende legge sy vmmē dynen hals . ende du fallt sy senden tho dem konynck van edom ende to dem konynck van moab ende tho dem konynck der kindere amons . ende to dem konynck van tyro . to de konink van sydomen in der baden hant die kamen synt in iherusalem to sedechiam dem konynck vā iuda ende gebede en dat sy to eē here spreken dyt secht die here der scharen god israhel **D**it sult ghy seggen to uwen heren **I**k make die erde ende den mynschen ende die beesten die syn vp dat aengesicht der erden . **I**n myner groter starkheit ende in mynen vytgestrekten arm . ende ick hebbe sy ghegeuen dem die mi behagede in mynen ogen **E**nde nu hirumme hebbe ick all dusse lande gegeuen in nabugodonosors des konyncks van babiloniē myns knechtes hant **H**ijt en bouen hebbe ick en ock ghegeuen die beesten van dem welde dat si en denē sullen . ende alle lude sullen em denen . ende syne sone en sins sons sone bis dat die tyt **E**der plagen **L**ouet em ende syn lant komet . ende em sullen denen vele lude ende grote konynghen ende dat volk ende dat rijk dat nyet denē en weert nabugodonosor dem konynck van babilonien ende alle die de eren hals nyet nedder en klummet vnder des konyncks van babilonien ioek **I**ck fall ouer dat volck visitijren in dem swerde ende in dem hunger . en in der sterffde secht die here . beth dat ick sy in synter hant wertere . **H**irumme en wilt nyet horen uwe propheten ende die warsleggers ende die dromers . en die warsleggers van der vogelen sanghe . ende die touernerse die uw seggen ghy en gult nyet den dem konynck van babilonien **W**ant sy propheten uw logen vmmē dat sy uw verne maken van uwe lande ende dat sy uw verdrūen en dat gy verdrūen **E** ghenade to werckighen **M**en dat volck dat synen hals vnder dat ioek doet des konyncks van babilonien ende em denen dat fall ick laten ta syneme lande segghet die here . ende sy sullen dit lant buwen ende wānen dat in . ende ik sprak to sedechiam dem konynck van iuda na allen dussen worden ende se de . doit uwe halse vnder des konyncks van babilonien iuck ende denet em ende synen volk ende leuet **W**arumme wilt gi steruen du ende drit volk in dem swerde ende in dem hunger ende in der sterffden als die here ghesprokē hefft to dem volke dat dem konynck van babilonien nyet denen en wil **E**n wil der propheten wort horen die uw seggen gy en sult dem konynck van babilonien nyet denen . want sy spreke uw logen . wāt ik en hebbe sy en nyet gesant secht die hē **E**n sy propheteirde logenafftheit i minē namē vmmē dat sy uw verdrūen en dat ghy

Jeremias

bederuen gy ende dye propheten die sw pro
pheten Ende ick sprak to den presteren ende
to dussen volke ende seide dyt secht die here En
wilt nyet horen uwer prophetē worde die uw
propheten ende seggen Zijt des heren vate
sullen nu gaenghe wedder kyre van babiloni
en want sy propheten uw logē Hijrumb en
wile sy nyet horen Mer dient den konynck vā
babilonien vp dat gy leuen moget Warumb
wort desse stad gegeuen in eynsamheit Ende
off sy gades propheten sint ende is des here
woet in en loe gaen sy den heren der schare en
regen vp dat die vaten die ghelaten waren in
des heren huys ende in des konyncks huys
van iuda ende in iherusalem nyet en komen in
babilonien Want dyt secht die here der schare
to den Eulen die dar weren in dem mganck
des tempels Lende to dem metalen met * dar
syt die prestere inne plegen to waschen Lende
to den vnderlogen ende to den anderen vaten
die ghebleuen syn in duffer stad die nabugodo
nosor die konynck vā babiloniē nyet ewecht
en voirde do hy oueruoerde iechomā ioachims
son den konynck vā iuda vyt iherusalem in ba
bilonien en alle dye beesten van iuda en vā ihe
rusalem Wat dyt secht die here der schare god
israhel to die vate dye gelate syn in des heren
huys ende in des konyncks huys vā iuda ende
iherusalem Hy sulleu werde ouergeuoirt in ba
bilonien ende sy sulleu dar wesen bys to de da
ge era vsonteringhe seghet die here ende ick
fall sy don wedder brengen ende setten wedder
in duffe stad

Dat xxvij. capit. wo Ananias die valsche
prophete tegen iheremiam propheteerden En
wo hy nam die ketten van iheremias hals En
van hys dode

Onde dyt geschede in dem iar in den be
ginfel des ricks sedechie des konyncks
van iuda In den vierde iar In dye vijff
te maer sprak tho mi ananias assur soen eyn
prophete van gabaon in den huys des here vor
den presteren ende vor allen volke seggende
Dyt secht die here der scharen god israhel Ie
hebbe to wreten des konyncks iock vā babilo
nien noch twe iar der dagē en ik sal uw son
bringen to duffer stad alle die vaten des he en
dye nabugodonosor dye konynck van babilo
nien ewech gheuoirt hefft van duffer stad en
de hy ouergeuoirt hefft in babiloniē En iecho
mam ioachims son den konynck van iuda ende
alle die oueruoringe van iuda die in babiloni
en gomaket sint dye fall ick wedderumb kyre
to deser stad secht die here Want ick fall ver
machten des konyncks iock van babilonien en
iheremias die prophete seide to anamā de pro
phete in der prester ogen en in alle des volks

ogen dat in des heren huys stunt Ende iheremias
die prophete seide dat gesche die here do
moit alsoe doen Die here moit verwecken dye
ne worde die du gheprophetijt hefft dat die
vate wedder ghebracht werden in des heren
huys ende alle die oueruoringe vā babilonien
to duffer stad Mer nochtāt hore dit wort dat
ik in din ore sprake en in allen des volcks oren
Dy prophete die vor my ende dy geweest heb
ben van dem abeginne ende gheprophetiert heb
ben ouer vele lande ende ouer vele rijke vā stri
de ende van geiselinghe ende van hunger Dye
prophete die prophetijt hefft den vrede Als sin
wort kompt dan sō fall man weten dat hy eyn
prophete is de die here gesant hefft in der war
heit Ende ananias dye prophete nam die ket
ten van iheremias des propheten halle seggen
de Ga ende du fallt to ananiam seggen dyt se
ger die here Du hefft die holtten ketten to bra
ken ende du fallt dar vor maken yseren ketto
want dit secht die here der scharen god israhel
Ik hebbe eyn yserē iuck ghelecht vp den hals
van allen dussen luden vp dat sy denē nabugo
donosor den konynck van babilonien ende sy
sullen em denen ende vor hebbe ick ghegeuen
alle dye beesten des landes Ende iheremias die
prophete seide to ananiam dem propheten Ho
re anania die here en hefft dy nyet ghesant ne
de du hefft dyt volck doen betruwen in logene
Hijrumb secht dit die here Sijet ick fall di sen
den van dem angesicht der erden bynnen duf
sem iar fall du steruen Want du hefft entgegen
den heren ghesproken en ananias die prophe
te starff in dem iar in die seuende maent

Dat xxix. capittel Wo dye prophete brieff
san tot dye auertreders Ende vander straffin
ghen der valscher propheten dye dat iar der
genadenlatten dat seuentichste iar Ende van
der auertret des volks

Onde dyt sint dye worde des toks *
dat is des breues Idat iheremias sen
de van iherusalem to de ouerbleuē der
olden der oueruoringe ende to den presteren
ende to den propheten ende to alle dem volcke
dat nabugodonosor ouergheuoirt hadde van
iherusalem in babilonien na dem dat iechomis
as dye konynck vyt genk ende die vrouwe en
de dye kamerlinghe ende dye vorsten van iu
da ende van iherusalem ende die smyt ende die
golt smyt van iherusalem in der hant elasa sa
phans son ende gamalie helchias son die sede
chias die konynck van iuda sende to nabugo
donosor den konynck van babilonien seggen
de Dit secht die here der scharen god israhel
Alle der ouerorige die ik eū gesat hebbe vā ihe
rusale i babiloniē Maket huser en wonet dar i

ende planter bongarden ende ettet die vrucht
 dar aff. **N**emet wyue ende wynnet soene ende
 dochtere ende geuet uwen soenen huisrouwe
 ende gheuet uwen dochteren mane dat si voort
 brenghen sone ende dochtere ende werdet ghe
 manichuoldiget ende en wilt nyet weinich wes
 sen van ghetale ende soket den vreden der stad
 to welker ick uw dede ouer varen. **E**nde bid
 de dat vor to dem heren: want in der stad des
 vrede sal uw vrede wesen. **D**it secht die here der
 scharen god israhel. **W**u propheten en moren
 uw nyet verleiden die in midden uw luden synt
 ende uw warsegars ende en wilt uwen droem
 dencken die gy dromet. **W**ant sy propheten
 uw valsche in mynen namen: ende ik en sende sy
 nyet seget de here: want dyt secht die here. **A**ls
 vollenbracht sint in babilomien die seuēich ier
 so fall ik uw visentere en ik fall vp uw verwec
 ken myn gude wort vp dat ick uw wedder bē
 ge to duffer stad. **W**ant ick weet die gedanc
 ke die ick vp uw dencke: seget die here gedac
 ken des vreden ende nyet des bedrucks vp dat
 ick uw gheuen moghe dat ende. **W**er ghe
 uenkmissē. **L**ende ghedolt: ende gy sult my anto
 pen ende gy sult leuen ende anbeden mi ende ik
 fall uw horen. **G**y sult my soken ende ghy sult
 my vinden. **A**ls gy my soikt in allen uwen her
 ten: soe fall ik werden geuonden van uw secht
 die here. **E**nde ick fall uw gheuenkmissē wed
 derbrenghen ende ick fall uw vergaderen van
 allen heiden ende van allen steden dar ick uw
 to verdreuen hadde secht die here. **E**nde ick sal
 uw doen wedder herten vā der stad dar ik uw
 to hebbe don oueruare. **W**ant gi hebtet gesecht
 die here heft vns verwekt propheten in babil
 omien. **W**ant dyt seghet die here to den konin
 gen dye sitten vp dauids troen: ende to alle dē
 volcke dat in deser stad woent to uwen brode
 ren dye myt uw nyet en sijn vytgegaen in der
 oueruoringhe dyt secht dye here der scharen.
Seet ick fall in sy sende dat swert den hunger
 ende dye sterffde: ende ick fall sy setren als qua
 den vighen die man nyet etren en mach: vmb
 dat sy alsoe quait sijn: ende ick fall veruolghen
 in dem swerde: ende in hungheer ende in sterff
 den: ende ick fall sy gheuen in quellinghe alle ri
 ken der werlt. **I**n maledictien: ende in versche
 kinghe: ende in bespottinghe ende in laster al
 len heiden: ende dat ick sy to verdreuen hadde
 vmb dat sy myn worde nyet ghehoert en hadde
 secht die here dye ick to en ghesant hebbe dor
 mynen knechten dye propheten nachtes vp
 staende ende sendende: ende gy en hebtet nyet
 ghehoert secht dye here. **H**irumme horet gy
 alle des heren wort dye gy oueruare: dye ik vpt
 iherusalem ghesant hebbe in babilomien: dyt
 secht dye here der scharen god israhel to ahab

chulia son: ende to sedechiam den soene maasse
 dye uw logenaffchlik en propheteerde in my
 nen namen. **S**iet ick fall sy leueren in nabugo
 donosors hant des konyncks van babilomien
 ende sy fall sy verslaen in uwen ogen: ende mā
 fall van en nemen die maledictie all der ouer
 uart iude die dar is in babilomien der gente de
 dar spreken. **D**ye hē moit di sette als sedechia
 ende als ahab dye der konynck van babilom
 en freuen in den vure: vmb dat sy soirheit dede
 in israhel ende ouerspēl deden in eere vrunde wy
 uen: ende vmb dat sy spraken dat wort loghe
 afftlikē in mynen namen dat ick en nyet en
 beual. **I**ck bin dye richter en dat getuch secht
 dye here. **E**nde du fallt segghen to semeyam dē
 neelamiten: dyt secht dye here der schare god
 israhel. **U**mb dat du in mynen namen sendes
 brieue to allen den volck dat in iherusalem ys
 ende tho sophoniam maasias soene den prester
 ende to alle den presteren segghende. **D**ye here
 heft di enē prester gesat na ioiada den prester
 vp dat du bis eyn leides man in des heren huis
 ouer yewelken man dye beuangen ys ende pro
 pheteert dat du en legges in den stok: ende in
 den kerker: en nu warumb en berispes du met
 iheremiam den anathotien dye uw prophete
 ert. **W**ant bauen dyt heft hy to vns ghesant
 in babilomien seggende: lanc is. **D**ye ryt uw
 ellendicheit in babilomien. **M**aket huser: ende
 wonet dar in: ende planter bongarden: ende
 ettet dye vrucht dar aff. **H**irumme Sopho
 mas dye prester lass den bress in iheremias des
 propheten oren: ende des heren wort ghesche
 de to iheremiam segghende. **S**ende to all der
 ouervart segghende: dyt sprekt dye here to se
 meyam den neelamiten darumb dat ure semey
 as ghepropheteert heft: ende ick en nyet ghe
 sant en hebbe: ende heft uw don betruwe in lo
 ghen. **H**irumb secht dyt dye here. **S**iet ik fall
 visentere vp semeyam den neelamiten enderp
 sijn saet: hy en fall genen man sitrende hebben
 in dem middel van duffem volcke: ende hy en
 fall dat guet nyet seyn dat ik mynen volck don
 fall secht dye here. **W**ant ouerdadicheit heft
 hy ghesproken tegen den heren.

Dat xxx. capittel wo die prophete beschiff
 dat enck christi. **E**nde vander thocompt des en
 kerst: ende wo hy wruolget fall warden.

Dat wort dat dat ghescheet is van dē
 heren to iheremiam segghende: dyt
 sprekt dye hē god van israhel seggēde
 die. **S**crijff dy alle duffe worde die ik tho dy
 gesprake hebbe in eyn bock. **W**ar seet dye dage

[Marginal notes in a smaller hand, partially legible. Some words like 'dage' and 'boeck' are visible.]

Jeremie.

komon segget die here ende ick sal die bekeren die geringhe myns volkes ysrahel ende iuda secht die here ende ick sal sy bekeren tho dem landewart dat ick eren vaderen gaff ende sy solen besitten en dit sint die worde die die here gesproken heeft tho ysrahel ende to iuda. wāt dit sprickt die here. Wy hebben ghehoert dat geluyt des angstes vrede ende daer en is geyn vrede. Praget ende seet off eyn man kinderen ghehoert. Wat vmb hebbe ick dan ghesen ye gelikes mans hant vp sin lendene als eyns wiues die in artheyt legget ende dat alle die angesichte werket sijn in bleekheit. We. Wente die dach ys groot ende geyn dach en is eyne gelik ende dat is die tijt van iacobs tribulacie ende hee sal van eme behalde werden ende dat fall gesehen in den dagen sprickt die here der scharen sal ick sin iock tho breken van dinen halle ende ick sal sin bande vntwe breken. En de voertmeer en solen die vrenden gheyne hereschappye auer eme hebben. Men sy solen denē deme heren een gade ende dauid erē koninck den ick en verwecken fall. Hijt vmb du myn knecht Jacob vntfruchte dy nicht segget dye here noch en vrese dy nyet ysrahel want spet ick sal dy verlossen vnt verren lande ende dyn saer van deme lande erre geuenckemisse ende iacob sal weder keren ende rouwen ende aueruloyen van allen guden ende nyemant en fall sijn den he vntseer sal want ick bin mit dy vp dat ick dy beholden segghet die here. Wante yek sal eyn ende maken in alle den heyden daer ick dy mine gestroyet hebbe men dy en sal ik nyet maken in volendinghe. Men ick sal dy castie in deme oedele vp dat du dy nyet duncken en laetst dat du sonder mis daet bys. Wāt dyt secht die here dy broke en mach man nyet gesen din wonde ys also quaet. Nyemant en is dye oedelen mach din oedell ende dy en ys gheyne nuerberheit vmb tho hope binden dy ne ghenefinghe. Alle dine hoeffhebbers hebbe dyn wegheeren sy en solen dy nyet soeken wāt ick hebbe dy gellagen myt dijns vpyantz wō de myt wreden castyongen ende die menichste dijner quaetheit so sint dine sunden hart ge worden. Dat is sy sint weder harder castyonge. Wat roepst du vmb dine droeffms: Dyne droeffms is yngheneselick vmb die menichte dine boefheit ende dine harde sunden so hebbe ick dy desse dinghe ghedaen. Hijt vmb alle die ghene die dy ethen solen verflint werden ende alle dine vpyande solen in gheuenckemisse gheleyt werden ende alle die dy verwoesten solen verwoest werden ende ick sal alle din roetes gheuen in roue want ik sal dy dynē hock clae auerdecken ende ick fall dy ghenesen van dinen wonden secht die here wāt sy heren dy

verwozpen in syon. desse is die nyemant en hadde die sy weder sochte dit secht dye here Seet ik sal bekijten die bekijtinge van iacobs wanynghe ende ick fall my verbarmen sijne daghe ende die stat sal ghebuwet werden in ere hochde ende dye tempel sal werden gefun deyr na sijne ordinandien ende loff ende stymē der spelender sal vnt en beyden komen ende ick sal sy manichuoldighen ende sy en solē nyet ghemynnet werden ende ick sal sy verblyden ende sy en solen nyet verteyt werden vnde ere kindere solen sijn alsoe sy van deme beginne weren ende ere schaer sal vor my bliuen ende ick sal vpsentereen reghen alle dye gene dye en quellen ende sijn leytzman sal vit eme wesen ende sijn vorste sal voet gaen van syneme midden. Jek sal eme tho weghen ende he fall tho my komen. Want we is desse die sijn herre tho brenghen sal vp dat he my nake secht die here. Ende gy sult my sijn in eyn volck ende yek sal uw wesen eyn god. Seet des herē grym ys als eyn stormende wint vitgaende als eyn valende vlaghe sal he rouwen vp der boeser hoffde. Die here en sal nyet affkeren den torn sijne vnwerdicheit bys dat he doe ende vollebrēnghe dat gedacht fines herren. In den vterste dagen sult gy die dinghe verstaen

Dat xxxi. Capittel van der heylsamer myl dicheit chrysti ende wo god mynlich ghevoerden is ende wo die euwe des ewangeliums gegeuen is. Ende van den tymmer der stat Iherusalem ende wo dat iudeische volck god verwekten tho tornicheit myt eren affgaden en wo sy god plaechde ende nochtant tho guder tijnenheit sich kende dar na sy en bekanden.

In den tijden segghet die here fall yek al den geslechten van ysrahel god wesen ende sy solen my wesen eyn volck dit secht die here. Dat volck dat gebleue was in der wyltemisse van deme swerde vāt gracie. Ysrahel ga to sijne vrouwen. Dan verres apē barde sich my die here ende myt ewiger leffde hadde ick dy leff. Hijt vmb hebbe ick verbeter mende dy in my' getoghen ende ick sal dy weder stychten ende du salt werden ghebuwet: o uincfrouw van ysrahel noch salt du versert werden myt dynen kloekykms ende du salt vnt gaen in den dantz der ghente der spelender. Noch salt du wingart planten in den berghen van samarien. De solen planten die planten in den berghen ende sy en solen de wy niet lesen bys dye tijt komet want dye dach fall komen in deme dye wechter solen roepen de me berghhe Effraym. Staet vpye en gaen wy vp in syon tho deme heren vnfeme gade want

[Marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.]

Dit secht die here verblift uw in Jacobs blijf-
schap en veruouwet uw entegen dat hoeft der
heyden ropet singet ende segget. Here behode
dijn volck dat auebleuen is van yrahell. seet
ick sal sy brenghen van den lande van nordent
ende ick sal sy vergaderen vā den enden der we-
relt vnder die welke wesen solen blinden kroppe-
le ende vrouwen die kinder dragen ende tellen
to samen eyn grote schaer die hijrtwart weder
kijren solen. In geschrey solen sy komen en ick
sal sy in barmherticheyden wederumb leyden.
ende ick sal sy brengen doer scherende ryueyde
der watere in eyenen rechten wech. ende sy en
solen sich dar inne nyet storten. want ick byn
yrahel geworden eyn vader. ende effraym ys
myn erst gebaer. Gy heide hoort des here woort
ende botschapt in den eylanden die van verres
sint ende segget. Die yrahel verstrouwet heft
die sal sy weder vmb vergaderen. ende hee sal
sy hoden als eyn herde syn schape hode. wāt
die here hefft iacob verlost en he hefft en ver-
loist van des genen hant die mechtigher was
ende sy solen komen ende sy solen loff gheuen
in den berch van syon. ende sy solen tho samen
lopen tho den guden des heren. auer dat korn
wijn ende olye ende den dracht der quick ende
des wes. ende ere sele sal wesen als eyn genest-
ret boum gart. ende en en sal voortmer nyet hun-
geren. dan sal sich die iunck tow eren verblide
in deme dantz. die iungelinge ende dye olde
lude tho samen ende ick sal ere schryen keren in
blijtschap. ende ick sal sy troosten ende verblif-
den van eren bedroeffnisse. ende ick sal der pri-
stere sele vernullen myt verheiden. dat is myt
wolheit der glorien. ende myn volck sal verniet
werden mit mynen guden dingen segget dye
here. Dyt secht die here. Die stymme der bekij-
ringe is gehoert in der hochde des geschreyes
ende des gehuyls iachael. die dat beschreyede
ere kindere. ende nyet getroest wolde sijn auer
sy want sy nyet en sint. Dat secht die here. Di-
ne stymme reste van geschrey ende dine ogen
van trenen wāt dat is loen dinen werck secht
die here. ende sy solen wederkeren van eres vy-
andes lande ende dine leste kinderen. lis dye
hopen. der thokamender salicheyt. secht die
here. ende dine kindere solen wederkeren thoe-
eren enden. Horende hebbe ick gehoort effraym
auer varende. here du heft my gecastigeret en-
de ick bin gheleert als eyn vngheremet vol-
len. bekere my ende ick sal weder keren wāt du
byst dye here myn god. want na deme dat du
my bekijdest so hebbe ick penitencien gedaen
ende na deme dattu my apenbaerdest so hebbe
ick myne lenden geslaghen. Ick byn confuys
gheworden ende schaemden my. wāt ick heb-
be verdraghen den laster minre iunckheit. Ja

effraym sijn eyn erlich soen is he eyn kleynlick
kint want van der tijt dat ick van eme gespra-
ken hebbe soe sal ick noch sijne ghedencken.
Hijte vmb sint myne ingheweyde auer en ver-
stort. Verbarmē de sal ik my sijne verbarment
secht die here. Rijchte dy eyne hoge stat ende
to warden sette dy bitterheide: schycke dy her-
te in den rechten wech daer du inne wanderst
iunffer van yrahel. kere weder kere weder to
dessen dinen steden vlochtige dochter wo lāge
salt du verleydet werden: want die here hefft
eyn nye dinck geschapen vp dat lant eyn wiff
sal eynen man vmb doen. dit secht die here der
schare god yrahel. noch solen sy dit wort seg-
ghen in dat lant van iuda ende in sinen steden
als ick ere geuenckemisse bekijnde werde dye
here moet dy benedyen schoenheyt der recht-
uerdicheit heylge berch. ende in den bergen sol-
len wonen iudas ende alle sine stede to samen.
die lant wunnen ende die die schape driue wāt
ik hebbe veruult die vermoedige sele en alle sele
die hunger hadde hebbe ick ghesedicht. Hije
vmb bin ick verweckt als vā eyne slape ende
ick sach ende myn slaep was my sore. seet die
dage solen komen secht die here. ick sal seyen
dat huys van iuda ende dat huys van yrahell
mit saede en myt de besten saede. dat is der wy-
sen ende der simpeler mynschen. ende wan ik
vp sy wachte dat ick sy verdryuen ende verder
uen ende scheyden en schreyen solde ende quel-
len: also sal ik vp sy wakē dat ick sy bouwē en
planten sal secht die here. In den dagen en so-
len sy nyet mer segghen. die vedere athen dye
suyre druuen ende der kinder tende woerde sleet
mer eyn yegelick sal in sijne quaetheit sterue
yegelick mynsche die dat ethen sal suyre dru-
uen sine tende solen sleet werden. Heer die da-
ge komen secht die here. ende ick sal deme huy-
se van yrahell ende deme huyse van iuda nye
verbunt maken. nyet na den verbunden dat ik
myt eren vederen sette in den dagen doe ick ere
hant begreep dat ik sy vit deme lande van egi-
pten leyden solde dat verbunt dat sy tho nyet
gemaket hebben ende do ick hersehoppie auer
sy hadde secht die here. mer dit sal dat verbūt
sijn dat ick setten sal myt deme huyse yrahell
na den dagen secht die here. sal ick myne Ge-
gheuen in ere derme ende in ere herre sal ick sy
schriuen. ende ick sal en wesen eyn god ende sy
solen my wesen eyn volck. ende die man en sal
voortmer nyet leeren synen neyften. ende dye
man synen broeder segghende. Bekenne den
heren want sy solen my alle kennen van deme
meysten tho deme mynsten secht dye here. wā-
te ick sal gudertijne werden vpp ere quaethey-
de ende ere sunde en sal ick nummermer gode
ken. Dyt secht die here die dat gyfft die sonne

gijft in eyn licht des dages: dye dye oedemij
ge der maenen ende der sternen in eyn licht 8
nachter dye dat mer vlotet ende er vloede lu
den here der schaeren is sin name. **Is** dat sede
Ee gebreken vor my secht dye here: dan saell
oek gebreken dat saet van ysrahel. dat sy niet
volck vor my en sint toe allen dagen dit secht
dye here. **Is** dat man saell mogen meren dye
hemell bouen ende vnderloeken dye fundamē
ten der erden beneden: soe saell ick oek ewech
werpen dat saet ysrahel vmb all dat se gedaē
he bē secht dye hē Syet dage de komē secht
dye here. ende men saell dē here dye stad bou
wen van amelechs toerne bys toe der poerten
des oedes. ende sy saell vytgaen bouen dye re
gule der maē in sinen angesichte vp dē berch
chareb ende sy vmbgaen goatha ende alle de
daele der aesse ende dye aesse ende alle dye lant
schop des dodes bys toe der ruyeren oedron.
ende bys toe den oerden der oest poerten der
perde. des heren heyligh en saell niet vytghe
werpen werden noch voortmeer nummermeer
wiltuut werden

Das xxxij Ca. wo zedechias den prophe
ten Jeremyā in den kerker sat. ende wo Jhe
rermas propheteerde van der wederkoempst
babilonien

Wilt wort dat geschach toe Jeremiā.
van den here in den tienden iaere sede.
thie des konynges vā iuda. dat is dat
achtentachtigste iaere nabugodonosors doe
belachte des koenynges heer van babilonien
dye stad van Iherusalem ende Jeremias die
prophete was besloeten in dat voerhuys des
kerkenes: dye daer was in den huse des ko
nynges van iuda. want zedechias dye konink
van iuda hadde en daer ynne beslaeten seggē
de Warūb propheteerstu seggende. dat secht
dye here Syet ick fall dese stad geuē in des ko
nynges van babilonien hant. en hy fall sy wē
nen ende sedechias dye koenyk van iuda en
fall niet entuleen vā der caldescheer hant. mer
hy fall geleuert werden in des konynges van
babilonien hant. ende sin mont fall spreke mit
des konynges monde. ende sine oegen sullē seē
des koenynges oegen. ende hy fall sedechiam
roeren in babilonien. ende hy fall daer sin bys
dat ik em visitie secht dye here. wāt is dat gi
stade tegen dye caldeschen. gy en sult geenē
voespoet hebben. Ende Jeremias sede des he
re wort is toe my gedaen seggende siet anana
hell sellum dimes oemes sone fall to dy komen
en seggen. wep dy mynen acker dye is in ana
thot. want dye behoert den toe wepen vā na
heyden. en ananahell mynes oemes sone quā
to my na des here word toe dē voerhuse van
dē kerkenen en hy sede to my **Coep** dye mine

acker dye in anathot is in beniamis lāde. wāt
dy behoert dye erfgetaell toe en du byst dye
neyste vmb den to besittē en ik verstōt dat dit
des here wort was en ik koffte dē acker van
ananehell mynes oemes soene dye in anathot
is. en sy woech em dat vor siluer seuē gewich
te en x. siluerē pennynge. en ik schreeff dat in
eyn boeck en ick berekende dat. en ik nā orkū
de daer ouer. en woech em dat siluer in eyn wa
ge. en nā dat boeck der besittinge daer **dat is**
der komeschop. dat gesegelt was en gewoen
like gelaeffte der verkopers en dat bestand des
kopes en schinberlike teiken en gaff dat boek
der besittinge baruch soene. dye maassyas soe
ne was vor ananahells mēs oemes soens oegē
en vor der orkūde oegē dye in dē brief vā den
koepe geschreuen waren. en vor alle der ioeden
ogē dye in dē voerhuse vā dē kerkenen setē. en
ick beuall baruch vor en alle en sede dyt secht
dye here der scharen god ysrahel nē dese boe
ke. en dyt boeck des kopes dat gesegelt is en
dyt boeck dat apen is en legge sy in eynē erdē
pot dat sy voell dage duē mogen. want dyt
secht dye here der scharen god ysrahel. noch
fall men besittē in desen lande huse en acker en
wingardē. en ick bat to dē here na den dat ick
geleuert hadde baruch nē sone dat boeck der
besittinge. en sede och och och hē god. siet du
makedest hemell ende erden in dinre groete r
starkheyt en in dinen vytgestekē arme. ge
woert en fall dy swaer sin dye du barmhertic
heyt doest in dusenden. en du betaelst der vede
re bosheit i erre kīd schoet na en du alre sterk
ste groet en mechtich. here der schare is dē na
me. du byst groet in rade ende vntegripelijc in
dē gedanken. wes ogen vpgedaen sint vp alle
dye wege der kinder adās vp dat du wirtschul
dest ygeliken na sinen wege. en na der vrucht
siner vunde: dye du dedest teyken ende wond
in dē lande van Egiptē bis hude in desen dach
ende in ysrahel en in dē mynschē. en du heffst
dy gemaket eynē namē als dese dach is. en du
leydest din volck van ysrahel vyt den lande vā
Egiptē in teyken ende in wonderwerken. en
in vromer hant en in vytgestekē arme en in
groet angstē en du geuest en dyt lant dattu en
geswaren haddest erē vaderē dattu en geuē sol
dest dat lant vloyende hoentich ende melck. en
se quemē daer in en besaerē dat. En sy en wāt
niet gehorsam diner stymmē en sy en wandē
dē in dinre ee niet. en allet dattu en beuolest to
doen en dedē sy niet. en alle dyt quaet is en we
deruaten Syet vestinge **dat is er ghereyts
schop.** sint gemaket tegen dese stad dat sy ge
wonnē worde en dye stad is gegeuē in der cal
descheer hant. en in dye hant des konynghes
vā babilonie dye tegē se strede van dē anschy

des swertes des hangers ende der sterffde. en alle dat du gesproken heft dat is geschiet als du selfs sijst. Ende du here god sedest my. Coep den acker myt siluer ende nym dar getu ge by. wan dye stad ghegeuen is in der caldescher hant. Ende des heren woer geschach to **Theremiã** seggende Syet ick bin dye here got alles vleysches Is my yet enich woert swaer. **Hyriumb** secht dye here Syet ick fall dese stat leueren in der caldescheer hande. en in des konynges hande van babilonien en hy fall se winnen. Ende dye caldescheen steden teghen dese stad. en sullen sy ansteken myt de vuyt en verbermen sy. ende dye huser in welken daken se offerhande deden baall ende de vromden gaede offerde en vuchte offerhade vb my to vtornē. Want dye kinder van ysrahell en dye kinder iuda weren alreht quaetdoende in mynen oegē van erre iunckheyt an. Dye kinder van ysrahell dye my bys nu toe brachten toe torne in de werke erre hande secht dye here. want dese stad is my gemaket in grimmycheyt ende in myn vnwerdicheyt van den dage dat sy se bouweden bys toe desen dage dat se ewech genomen fall werden van mynen aensicht omb der quaetheyt wyllen der kindere van ysrahell en der kindere iuda dye se deden vmb my toe torne to reysen sy ende ere konyngere ere vorste en ere prestere en prophete dye man van iuda en dye in ihrlm wonedē. ende se keerde toe my wart ere rugge en niet er aengesicht als ick sy vroe leede ende vnderwysede en sy niet hoeren en wolden vmb myne lere to vntfangen en sy farte ere affgade in dat huis. **Dat is in de tēpell.** Idat myn name in angewepen is vp dat se ene besmette en makte hoge baal de dar sint i Emons sones dale dat sy ere sone en ere dochtere hillichde moloch. **Dat affgade.** Idat ick en niet beualen en hadde noch niet en steych i my herte dat sy dese vnwerdicheyt doen sullen. en dat sy iuda to sunden leyden sullen. En nu vmb dese lude secht dye here der schare god ysrahel to deser stat dar gy aff segget dat sy geleuert fall werde in des konynges hant van babilonie in de swerde in hūger en in sterffde. **Siet ick fall se vorgaderē van allen lande dar ick se toe verworpen hebbe in myne toerne. en in myne grimmycheyt. en in myne groter vnwerdicheyt.** Ende ick fall sy weder bringen toe deser stede ende ick fall se betrouwelick doen woene en ick fall en eyn god wesen ende sy sullen my eyn volk wesen. Ende ick sal en eyn herte geue ende eynen wech dat sy my vruchte sullen alle dye dage ende dat en waell sy ende ere kindere na en. ende ick fall en sette eyn ewych verbūt. ende ick en saell niet afflaten en waell to doen ende ick fall mynen vruchte geuen in er herte.

dat sy van my niet en wyken. Ende ick sal vp se verbliden als ick en waell doe. Ende ick fall se in desen landen planten in waerheyden in al my herte ende in all myne siele. **Dat is vast.** so dat se niet en sullen doer geuencknisse van danne sullen gedoedt werde so lange sy by mi bliuen want dyt secht dye here. **Want gelijck als ik ouer dat volck gebracht hebbe dyt grote quaet: also sal ik bringen vp se dat gude dat ik to en spreke. ende men fall dye acker besitte in desen lande daer gy aff segget dat dat vorlaren ende woeste is. darūb dat daer geen mische noch beest gebleuen is. ende dat dat gegeue is in der caldescheer hant. Men fall acker myt gelde kopē en men fall se schriue i de brieff ende men fall dar eyn segel aen doen. ende me fall dar tuge ouer nemen in beniamyns lande en all vmb en vb iherusalē in de stede iuda. en in de berchte stede. en in de stede van de shechre lande. ende in de stede die to de sudewert sint. **Wārik sal ere geuencknisse keren secht die here.****

Dat xxix. Ca. Is van der verlosinge des ppheten woe hy vnt den stock wloest wart doer dye hulpe des here.

Ende des here wort gesach andwerff to **Theremyã** do hy noch bestatē was in den voerhuis van den kerkerer seggende. dyt secht dye here dye dyt doen saell. ende formieren ende bereyden. dye here is syn name. **Roepet to my ende ick fall dy verhoere ende ick fall dy grote dinge baetschoppen en vaste dinghe dye du niet en weetst. want dyt secht dye hē god ysrahel to de huseren der stat en to de huseren des koniges iuda dye verstoert sin to de bolwerke en to eynē swerde der gener dye komen vmb to striden myt de caldescheen en dat sy se veruullen sullen myt aes vā de myschen dye ick doet gellagen hebbe in myne torne ende in myner vnwerdicheyt wterghende myn āgesicht van deser stad vmb all ere quaetheyt. Syet ick fall en ouerdecken dye hyreken ende dye gesuntheyt ende ick fall se genese. en ik fall en apenbaren dye bedinge des verdes en der waerheyt en ik sal bekerē die bekeringe vā iuda ende dye bekeringe van ihrlm. en ick fall se bouwen als van den beginne ende fall sy suere van alle erre quaetheyt daer sy my yune gesundyget hebben ende ick fall gudertere wesen all erre quaetheyt daer se my yune mys daen hebbē ende veruwerdyget ende sy sullen my wesen in enen namen ende in blitschop ende i laue ende in vroude alle de heyde der werlt die dat hore werde all dat gued dat ick en doe sal ende se sullen sich vntsette ende turbeert werde in alle de stede. ende in allen de verde de ick en don fall dit secht dye here. noch fall man hore in dese stat dat gy seget dat se woeste is vmb**

dat dar geen mynsche noch vee en is in dēste
 dē iuda ende buten Iherusalem dye wlatē sin
 sūnder mynschen ende sūnder yemant dye dar
 ynne wone dē ende sūnder vee dye stymme der
 bljtschopē ende dye stymme der vrouwen des
 brudegoms stymme ende der bruyt stymme.
 der geente stymme dye seggē sullen: bekent en
 de lauet den herē der scharen want dye here is
 gued want in der ewycheit is sin barmhertic-
 heit ende dye er gelooffte bringen in des herē
 huis. Want ick sal wederbringen dye bekeri-
 ge des landes als van dē boginne secht die hē
 Dyt secht dye hē der schare. **N**och sal wesen
 in deser stad dye wlaten is sūnder mynschen
 ende sūnder vee en in allen erē steden woninge
 der heyden ende der restēder schape in dē stede
 der geberechten ende in dē stede der slechter vel-
 de ende in den stede dye to dē sudewert sint. en
 in beniamyns lande all vmb ende vmb iherlm
 ende in den steden iuda. noch sullen dye scha-
 pe gaen na des geenen hant dye se tellet secht
 dye here. Syet dye dage sullen komē secht de
 here: ende ick sal wreweken eyn gued woert
 dat ick gesproken hebbe to dē huse ysrahel en
 to den huse iuda in den dagen. Ende in der tijt
 sal ick dauid doen groeyen eyn saet der recht-
 uerdicheit ende hey sal doen ordell en rechtū
 diecht in den lande. **I**n den dagen sal iuda be-
 halden werden ende ysrahel sal getrouweljk
 wonen. en dyt is dye name daer sy en myt noe-
 men sullen ynse rechtuerdyge here. want dyt
 secht dye here. **V**an dauid en sal niet voegaen
 dye man dye daer sietet vp den troen des hui-
 ses van ysrahel ende van den presterē ende vā
 dē leuten en sal niemant toe niet gaen vā my-
 nen aengesichte dye offerē ere bernende offer. en
 vnsticked offerhande. en dede vrede sam offer
 in aeen dagen. Ende des herē woert geschach
 to Iheremiam seggende. **D**yt secht dye hē. **I**s
 dat myn verbont myt dē dage to niet werden
 mach: ende myn gelooffte myt der nacht: soe
 dat yd niet en sy dach ende nacht in sinen tīdē
 soe saell oek myn gelooffte to niet moegē wer-
 dē dauid mynen knechte. alsoe dat em niet en
 sy eyn soen dye regiert in sinen troen en dye
 leuten ende dye presteren myne dyene. **G**eljk
 allman niet getellen en kan dye sternē des he-
 mels en merē dē sant des mers: alsoe sal ick da-
 uids myns knechts saet mannychuoldigē en
 dye leuten myne dyene. **E**n des herē woert
 wart gedaen to Iheremiam sprekende. **E**n hestu
 mit gesien wat dyt volck *vā babiloniē. Ige-
 sprakē heft en gesacht de twe geslechte *als
 iuda en beniamyn. **D**ye dye here vptuerkaeren
 hadde sint verworpē en se hebbe my volck ver-
 smaet vmb dat dat vortmeer voer en geey volk
 en sy: **D**yt secht dye here. **I**s dat ik myn vbut

tusschē den dach ende dye nacht niet gesat en
 hebbe en den hemell en der erden myne ee niet
 en hebbe: soe fall ick oek Jacobs saet ende da-
 uids myns knechts wrwerpen alsoe dat ick
 niet nemen en fall vā sinen sate abrahams ysa-
 acs ende Jacobs. want ick saell ere bekeringe
 wederumb bringen en fall my erre vrbarmen.
Dat xxxij. Ca. wo de prophete sprickt vā
 sedechie ende manie sius doedts ende
 wo hy en stracffte vmb de ouertrat des geset-
 tes des herē en wo hy darūb geplaccht wart.

Dat wort dat van dē heren geschach
 to Iheremiam doe nabugodonosor dye
 konynck van babilonien en all sin herē
 en alle die rikē des lādes die vnder sinre macht
 warē en alle volck stede te gen iherlm en tegen
 ere stede seggende. **D**yt secht dye here god ysal.
Ga en sprek to sedechiam dē konynck vā iuda
 en du salt to eme seggē. **D**yt secht dye hē. **S**iet
 ik sal dese stad leueē in des konynks hant vā
 babilonien en hy fall sy vrbennen myt dē vuir
 en du en salt niet vlyen sine hant. mer du salt
 geuangen werdē en in sine hant geleuert wer-
 dē en dine oegen sullen des konynkes ogē vā
 babilonien sien en sin mont fall myt dinē mō-
 de spreken ende du salt in babilonien gaē. **M**er
 nochtāt sedechiam konynck van iuda: hore des
 herē wort. **D**yt secht dye here to dy. **D**u en salt
 niet steruen in dē swerde. mer du salt in vrede
 steruen ende na der vrbennynge dinte wderē
 der erster konynge dye vor dy geweest hebben
 alsoe sullen sy dy vrbennen. en sy sullen dy be-
 schrien seggende. we here want dyt hebbe ick
 gesproken secht dye here. **E**nde Iheremias dye
 prophete sprack alle dese woerde in iherusalē
 to sedechiam dē konynge vā iuda en des koe-
 nynkes her van babilonien street tegen iherlm
 ende tegen alle dye stede van iuda dye ouerble-
 uen warē tegen lachis en tegen azecha. want
 dese twe gemuerde stede waren ouer gebleuen
 van dē steden van iuda. **D**at woert dat vā dē
 herē geschach to iheremiam na dē dat dye koe-
 nynck sedechias eyn vrbūt gemacht hadde
 myt alle dē volck in iherlm wpede dat eyn yge-
 lick man wlaten solde sinen dēstknecht ende
 ey ygelick syn dēstmaget dye hebreusch werē
 vry. ende dat se geen heerschiepē bauen en heb-
 ben en soldē. dat is to wvstaen in dē ioeden. en
 in sinē broderē. **H**yrub all dye vortsten en al dat
 volck dye dyt vrbūt āgegaē hedde hordē dat
 ey ygelick mā wlatē solde sinē dēstknecht. en
 ey ygelick man sine dēstmaget vry. en dat sy
 vortmeer ou se geen heerschiepē hebbe en sol-
 dē. dyt hordē sy en sy leuen se gaen. en dat na
 hoer dē sy sich wedumb en toegē wedaen sich
 ere dēstknecht en ere dēstmagete dye sy to der
 vryheit gelatē hedde vdhaldede se to knechte

ende toe mogheden ende dat wort geschach van den here to Iheremia sprekende dit secht dye here god ysrahell Ik heb gemaakt eyn ver bont myt uwen vaderen in de dage do ik sy vit de lande van Egipte leyden vut de huse des de stes sprekende Wanneer seuen iaer veruult sin so sal ey ygelik late gaen sine broed de hebreusch is die v'kofft is en hy sal dy vi-iaer dyenen en du salt en laren gaen vi van dy en uwe vader en hoerde my niet: noch en nekedde ere ore niet en gy sint huden bekeert ende hebbet gedaen dat recht is in mynen ogē dat gy gepōe heb bet dye vriheyt ey ygelick to sinen vrūde wert en gy hebbet eyn verbūt angegaen in myne ā geficht in dat huis dat myn name yn angēroep en is. En gy sint wederūb gekijrt en hebbet mynen namen besmet en eyn ygelick hefft we der gehaelt sinen denstknecht en eyn ygelick sin destmaget dye gy vrelaten hadt dat se vrij wesen solde en eret eygē macht en gy hebbet sy vnder gedaen dat se sullen wesen uwe dest knechte en destmege de Hyrumb secht dye he gy en hebbet my niet gehort dat gy dye vri heyt verkundygen sult eyn ygelick sine broeder en eyn ygelick sinen vrunde Syet so verkūdyge ik uw dye vriheyt secht dye here to de swerde to de honger ende toe der sterffde dat is gy sult vi sin ende niet meer myne knecht hre ende ick uwe here vmb uw to beschermen van dese quaden. en ik sall uw geue in beweginge allen ri ken der werlt. ende ick sall geuen dye māne dye myn v'ont ouertreden ende dye niet ge halde en hebben myn worde des verbūdes dar vmb se ouertredē in myn ē aensichte dat kalff dat sy deildeu in twe dele en gingen tusschen si ner delinge dot dye vorsten van iuda en dye vorsten van israhel dye kemeelinge der preste re en al dat volk d lande de dorgingē tūschē dye delinge des kalues des saell ick se geuen in ere vyande hande ende in der geener hant dye er siels soeken ende er aes sall wesen spysē de vogelen des hemels ende den beesten der er de En sedechiam de koenynck van iuda en sin vorsten sall ick geuen in dye hande sinte vyāde en in de hāt de ere siele soeken ende in dye hāt des hers des konynges van babilomien de vā uwen wech gegaen sint siet ick gebeyde de wederkomynghe der van Egipten. I secht dye here ende ik sall se dye caldeer. I wederbringē in dese star Iherusalem vmb se toe verstuē I en se sullen tegen se striden en sy sulle se wynen en aensteken myt de vuyr. Ende de stede vā iuda sall ick geue in wyltreusse vmb dat daer nyemant ynne wonen en fall.

Dat xxxv. Ca. wo dye prophete dat volk straeffde vmb ere vngelorsamheyt ende van der wederstreueicheyt der ioeden.

Dat wort dat van de here geschach to Iheremiam in de dagen Joachi iofias son des konynges van iuda seggende Da to der rechabyte huis en sprek myt en en leyde se in des heren huis in ey van den kame te der schatte ende du salt en geue drinckē wē en ik nam iechomas iheremias son dye apsa mie son was ende alle sin broeder en de sin soen ende alle dat huis der rechabitē en ik hebbe se ingeleyt in dat huis des here to der schatkame re der kindere anan dye iheredeliē des mans gaeds sone was dye welke schatkamer was beneuen der schatkamerē der vorsten ouer den schat ma ahe sellums soens dye daer eyn hoed was der gerkamerē en ik sette dye kinder des huis der rechabyte voer neppe en schalē alle vol wims en ik sede to en drinckēt wim en se āt wor de wy en sulle geenē wim drincken want ionadab rechabs son vnse vader hefft vns be ualen seggende Gy ende uwe kinder en sult ge nen win drincken bys in ewycheyt en ghy en sult gei huis timere en gy en sult geen saet saie en gy en sult geenē wingart plantē noch heb ben mer all uw dage sult gy wonē in taberna uulen vp dat gy leuen mogen vele dage vp den āsichte der erden daer gy pelgrimaen in doe Hyrumb hebben wy gehorsam gewest der sti mē ionadabs vns vaders rechabs son in alle n dye hy vns beuall alsoe dat wy geenē win en drincken in allen vnser dagen wy ende vn se wue vnse sone ende dochtere en wy hebbē eygen huse gemaakt in to wonē en wingarden en acker en saet en hebben wy niet gehat mer wy hebben gewoent in de tabernaulen ende wy hebben gehorsam gewest na alle dat iona dab vnse vader vns beuaelen hefft. Ende doe nabugonosor dye konynk van babilomien vp gekomen was toe vnser lande do sachte wy Komet ende ga wy in iherusalem ende vā den aenghesichte des heru der caldescheer ende vā den aengesichte des heers van sinen ende wy sint ge bleuen in iherusalē Ende des here wort geschach toe Iheremiam seggende Dyt secht dye here der schate god ysrahell Ga en segge de mannen van iuda en de geenē dye in israhel wonē En sult gy niet vntfangē dye lē dat gy mynen woerde gehorsam sint secht dye here De woerde ionadabs rechabs son vermogen mer welke hy beuall sinen kindere dat se geenē wē drinckē en soldē en sy en hebben bis to de sen dage npe geenē wim gedrūcken mer sy heb ben gehorsam gewest eres vads gebade Mer ick hebbe to uw gespraken van des moegens vpsaende ende sprekende ende ghy ey hebbet my niet gehoersam geweest. Ende ik hebbe to uw gesant alle myne knechte dye prophete in de dagraet vpsaende en sendende en seggende

Theremie

Eyn iegelick werde bekeert van syne olde qua-
den wege ende maket uwe ernstheyde goed-
ende en wilt nyet volgen vrenden gaden ende
en eret sy nyet ende gy soller wonen in den lan-
de dat ik uwe gegeuen hebbe ende uwen vaders-
ren ende gy en hebbet uw ock nyet nederwart
genoger noch en hoeden my nyet. **Mer** Jona-
dabs kinder die rechabs sone was: helde vaest
eres raeders geboet dat he en beualen hadde
mer dyt voelck en hefft my nyet gehoersam ge-
weest. Hyrumb secht dye here der schaw god
ysrahel. Seet ick saell brengen vp iudam ende
vp alle dye gene dye in iherusalem wonen alle
die quellinge dye ick gesproken hebbe entegen
sy. Darumb dat ick to en gesproken hebbe ende
de sy en hoeden nyet. ik reep ende sy en antwo-
den my nyet. en iheremias sede to den huse der
rechabiten dyt secht dye here der schaw god ys-
rahel. Darumb dat gy gehoersam sijt geweest io-
nadabs uwes vaders geboet. en vmb e dat gy
alle syne gebade hefft bewart. en hefft gedaen
aller dat he uw beualen hyrumb secht dye here
dye der schaw god ysrahel. **Geyn** ma van iona-
dabs rechabs soens geslechte en sal gebreke en
to allen dage staen fall in mynen anshouwen

**Dat xxxi. capituel. wo baruch dat boeck
laes in den angesichte der voersten ende sy dat
verbruden. ende woe die prophete wederumb
schreff propheterende entegen ioachim.**

Unde dat geschach in den vierden iaer
ioachims des soens iosie des konincks
van iuda ende dyt wort geschach van
den hem to iheremiam seggende. **Nym** dat bo-
eck ende schreff dar in alle dye worde dye ick
gesproken hebbe to dy entogē ysrahel en iudaz
en ontogē alle heyde van de dage dat ik to dy
gesprakē hebbe vā iosias dagē ter to desden da-
ge. **Off** vmlichte dat hus iuda hore al dat qua-
et dat ik en gedenke to doen. en eyn iegelick sik
so bekeere van synen boesen wege en ik sal guder
terne wesen eret quaetheit en ee sunde. **Hyrumb**
reep iheremias baruch nerie soen ende baruch
schreff vnt iheremias monde alle des here rede
dye he to en gesprakē hadde in eyn boeck. en
iheremias beualen baruch en sede ik byn bestate
en en mach in des here huis nyet gaen. **hyrumb**
gae du dar in en lyes vit de boeke dat du in ge-
schreue heft vit myne monde des here worde in
de dage der vastinge to horende de volck ende
voe alle de gantzen volke vā iuda to herede die
welke gekome synt vnt ee stede. **Leps** en off by
auenture ere bedinge vallen moge in des heren
angesicht. en dat eyn iegelick wederkere vā sy-
nen quade wege. wate die tornicheit en die vni-
uerdicheit is groet dy de here gesprakē hefft
entogē dyt volck. en baruch nerie soen dede al
dat en iheremias dye prophete beualē hadde

ende laes vnt de boeke in des here huys des he-
re worde. **En** dat geschach in ioachims iosias
sons des konincks vā iuda vierde iaer in den
negende maede so gebade sy em to vastē in des
here angesicht all den volck in iherusalem en al
der menicheit die dat gekome was vā de stede
vā iuda en iherusalē. en baruch laes vnt de bo-
ke all iheremias worde in des here huis in gas-
maria: sephans soen in des scriben schatkame-
re in der hochster getkamere in de inganck der
nyer porre des here huis daer dat all dat volck
hoerde. en doe micheas iheremias soen dye se-
phans soen was gehoert hadde alle des here
worde vnt de boeke. do ginck he nedder in des
konincks huis to des scriben schatkameren en
seet daer seer all dye voeste. elisama dye scribe
en dalaias semeias soen en helchana achobors
soen en gamarias sephans soen en Sedechias
anamias soen. en alle die voeste en micheas ba-
deschafde en alle desse wort die he geboert had-
de baruch lesen vnt de boeke in des volcks oren
Hyrumb all dy voeste sande iudi nathamas so-
en de leuie soen was des soens chusi to baruch
en sede. **Nym** in dyne hat dat boeck dat du vit
leselt to horende de volck. en koem hyrumb ba-
ruch nerie soen naem in syne hant dat boeck en
quam to en en sy seden to eme. **sire** hie en lyes
desse worde in vnsen oren. en baruch laes dat in
eren oren. **Do** sy dat aldus gehoert hadde alle
dye worde. do verscheckede sy sick. iegelick to
sime negestewart en sede to baruch. **wy** sollen
de koninge badeschappen alle desse rede. en sy
vragede en en sede. **segge** vns wo schreuestu al
desse rede vnt syne monde. en baruch sede en he
sprack vnt syne monde alle desse rede off he sy
gelesen hedde en ik schreff sy myt atrament in
eyn boeck en die voesten sede to baruch. **En**
de werde verbogē du en iheremias dat nymant
en were waer gy sint. en dye voesten gingen in
to de koninge in den sael. mer dat boeck gauen
sy to behalde melisama in des scribe schatkame-
ren en sy vertelde all dye rede dat dat die konik
hoerde en die koninck sende iudi dat he dat bo-
eck haelde en he nā dat vit elisama des scriben
schatkameren ende laes dat ynne dat dat dye
koninck hoerde en all die voesten dye by de ko-
ninge stonde. en die koninck saet in de wynter-
huis in de negeden maent en voe en was gesat
eyn heirt vul koelen. **En** doe iudi gelesen had-
de dri off vier colunen. do sneet die konik dat
boeck entwe myt des scribe schriffmesse en hey-
warp dat. dat vnt dat vp de hede waf bis dat
all dat boeck verbrāt was in de vuyt dat vp de
herde was. en die koninck en alle dye syne dye
desse rede horden entegen sick nyet noch en re-
teere kleder. nochtant **Elphatan** ende **dulaias**
en gamarias weder sachte de koninge dat hey

dat boeck nyet verberne en solde en he en horde sy nyet ende dye koninck beuael iheremiel ame lechs soen en saranie esrahels son dat he baruch de scribe vangen solde en iheremiam de prophete. mer dye here verbarch sy en des here woert wart gedaen to iheremia de propheten na den dat die konink verbrant hadde dat boeck en de rede dye baruch geschreue hadde vut iheremias monde sprekende. **N**ym weder eyn ander boeck en schrieff dar in all de erste rede dy in de erste boecke were dat ioachim die konink van iuda verbrade en nu saltu to ioachim de koninge va iuda seggen. dyt secht dye here. **D**u verbrants dat boeck. en du sedest. warumb schriueft du dar in baetschappende. dye konink va babilo men sall haestlick komē en sall dat lant verwoesten en he sall in dessen lande doen vphote en enwech doen dye mynsche en dye beesten. hrt vmb secht dye here entegē ioachim de konink van iuda. **N**ymant en sall van en wesen die sit ten fall vp dauirs toewen en syn asch fall vperpen to der herte de dach doer. en to der kaldicheyt doer die nacht en ik sall entegē en visitere en entegen syn saet. en entegē syne knechtere boef heyde. en ik sall vp sy brengē en ouer de gēne dye to iherusalē woenē en vp dye māne van iuda all dat quaet dat ick entegē sy gespraken hebbe en des sy nyet gehoert en hebben en iheremias naem eyn ander boeck en gaff dat baruch nerias soen de scribe en he schreeff dar yn vut iheremias munde all dye worde des boeks dat ioachim dye koninck va iuda verbrāt hadde in den vuyre ende hrt enbauen weren dar to gedaen wl meer tēde dā er touore was gewest

Dat xxxvi. ca. wo sedechias va de prophete tokomende dinge vragede. en wo he va de voerste i de kerkenet gesat wart. en dar na wart ieremias in dat voerhuis des kerkeners gesat.

Ende dye konink sedechias iosias soen regnyede auer iechomias ioachims soen. de nabugodonosor dye konink va babilonien gesat hadde to eynē koninck in dat lant iuda en he en syne knechtere en dat volk va synen lande enwere nyet gehoosam des heren worde die he gesprakē hadde in iheremias des prophete hat en die koninck sedechias sende iuchal silemie soen en sophonia maafias soen dye priester to iheremia de prophete seggende. **B**idde voe vns de here vnsen god. En iheremias wadelde vry in middel de volke. wāre sy en hadde en niet gelecht in behoit des kerkeners. **H**yrumb pharaons heer quā vit egypte en die caldeeschen die iherusalē vmblycht hadde hore de dese baetschap en togen ewech va iherusalē en des here woert geschach to iheremia de prophete seggede. dyt secht die here god ysrahel.

Aldus solt gy seggē de koninge va iuda de uw gesant heft to my vmb to vragē. **S**eer pharaons heer dat vut gekomen is uw to helpē. sael wederkerē in syn lār in egypte en de caldeesche sollē wedderkomē en stridē entegē desse stad en wyne sy en ansteken sy myt de vuyre. dyt secht dye here. **E**n wylt uwe siele nyet bedriegē seggende. ga ende sollē sy enwech treckē. die caldeeschen sollē va vns ewech gaen. wāre sy en sollen nyet ewech gan. **E**n meer. all werdit dat gi versloegēt all der caldeescher heer dye entegen uw stridē en wenige van en luden gewont geslāten. eyn deil sollen vpslaen vut een tentē ende anstekē dese stad myt de vuyre. **D**oe aldus der caldeescher heer ewech getagen was van iherusalē vmb pharaons heers willen. do ginck iheremias vut iherusalē dat he gaen solde in beniamins lant en dat he daer deilde dye besittinge. **D**at is dat acker dat he geuocht had in de angesicht der borger. **E**n doe he gekomen was to beniamins poete. daer was eyn wechter der poeten na der schickinge gehēne ierias selemias soen dye amias soen was. **H**ey vmeck iheremiam de prophete ende sede. du vluest to de caldeeschen. **E**n iheremias antwoeden. dat is valsche. ik envlie to de caldeesche nyet. en he en hoerde en nyet. mer ierias wēck iheremias ende le. de en to de voeste. **O**mb desse dinge woede dye voeste toz nich entegē iheremia ende sloegē ende sende en in de kerkenet die was in ionatas des scriben huys. wāre he was geordineert to eynē ouersten des kerkeners. ende alius ginck iheremias in dat huys der kulen ende in de kerkenet ende iheremias sat daer wel dage. **E**nde die koninck sedechias sende daer ende li et en halen vut ende he vragede en all hemelik in synē huis ende sede. **M**eynstu yet dat eynich woert sy va de here dat du my vnderwyses va tokomende dinge. **E**nde ieremias sede. **J**a dat is. ende sede. du salt geleuert werde in des konincks hant van babilomē. ende iheremias sede to de koninge sedechiam. war hebbe ick dy mysdaen ende dynē knechteren ende dynē volk dat du my gedaen heft in dat huis des kerkeners. **W**aer synt nu uwe prophete de uw propheterden ende seden. dye koninck van babilonien en sall vp uw nyet komen ende vp dit lār. **N**u hyrumb bidde ik dy koninck myn here hore myn bede vermoge in dynē angesicht ende en sende my nyet weder in ionatas des scriben huys dat ick daer nyet en sterue. **H**yrumb beuoel dye koninck sedechias dat men iheremiam leuere solde in dat voerhuys van den kerkenet. ende dat men eme alle dage eynen koeck broe des geuen solde. **S**under dye potspysse bys dat al dat broet van der stad verreit were. **E**nde iheremias bleeff in den voerhuise van den kerkenet

Dat xxxviii. ca. wo de ouerste des volks da
thre vmb iheremia to doede. en wo sedechias de
met gaff dye nyet verhoert en wart. mer die p
phete wart verlost dor die hulpe abde melech.
Saphanias nathans soen en ihedelias
 phassurs soen en iochal selennas soen.
 En phassur melchias soen hoerde dye
 dede dye iheremias sprack to all den volck seg
 gende. dyt secht dye here. So wyte bliuet in de
 ser stad he sal sterue in de swerde. en in de hun
 gert myt sterffde. mer dye oueruluyt to de cal
 deeschē dye fall leue. en syn sele fall gesunt we
 sen en leuende. dyt secht dye here. Leuerede fall
 dese stad geleuert werde in dye hant des heers
 des konincks van babilome. en he fall sy wyn
 nen. En die vorsten sede de koninge. wy bidde
 dat men desen man doet slae. wante myt vpsat
 to entyndet he die hende der stritbare manne
 die gebleue synt in desser stad. en all des volks
 hende sprekende to en all dese woort. want dese
 man en soket nyet de vrede van dessen volcke
 mer ere quaetheit. En dye koninck sedechias
 sede. soet he is in uwen hende. wante dat en is
 nyet behoerlick dat dye koninck uw yetzwar
 weyger. hirtumb naeme sy iheremia en woepē
 en in dye kullen helchie amelechs soens dye in
 de rochuse in den kerkenet was. en sy leren ihe
 remiam nedder myt seelē in dye kullen dat gem
 water en was. mer dreck. en alsus ginck ihere
 mias nedder in den dreck. en abde melech dye
 moerman van ethiopia eyn gelubt kemerlick
 dye in des konincks huys was. hoerde dat sy
 iheremia in dye kullen geworpen hadde. en die
 koninck saet in beniamins porten. en abde me
 lech gynck vut des konincks huys en he sprak
 to de koninge en sede. Koninck myn here dese
 manne hebben ouel gedaen. all dat se gedaen
 hebben tegen iheremia den prophete in de sy en
 gelycht hebben in dye kullen dat he dar sterue
 fall van hunger. wante in der stad en is geyn
 broet mer. ende dye konink beuael aldus abde
 melech de moerman en sede. nym van dar myt
 dy die dertich manne en tuch iheremia vut den
 putte et he sterue. Hirtumb nam abde melech de
 manne myt eme en ginck in des konincks huis
 dat vnder de keller was. en nam dar vut aller
 gewant en all cleyder dye verrotter weren. en
 he loet sy mit seplen neder to iheremia in de put
 te. en abde melech sede to iheremia de prophete
 ligge dat olde want en dese olde gerete cleyder
 vnder de ellēbagen van dynē hende en vp dye
 seple. en iheremias dede alsoe. en sy togen ihere
 mia vut myt seple en leide en vut de putte. ende
 iheremias bleeff in de rochuse des kerkeners.
 En dye koninck sedechias sant en dede de pro
 phete iheremia tot em komen to der derde do
 de dye in des here huys was. ende die koninck

sacht to iheremia. Ik vrage dy eyne rede: en ver
 hude nyet vor my. En iheremias sede to sedechi
 am. off ik dy wat sechte: salt du my nyet doede?
 En geue ik dy raet: du en salt my nyet hoere. En
 sedechias swoet all heymlike iheremie en sede.
 Dye here leuet die vns dese seel gemackt hefft
 off ick dy doede. off ik dy leuere in desser manns
 hande die dyne sele soeken. En iheremias sede
 to sedechia. Dyt secht die here der scharen god
 ysrahel. Is dat du ewech rudes en vut geist toe
 den vorste des konincks va babilome. so fall dy
 seyle leue. en desse stad en fall nyet verbrat wer
 den myt de vuyt. en du salt beholden wesen. du
 en dyn huys. mer is dat du nyet vut en geist to
 de vorste des konincks va babilome. so sal dese
 stad geleuert werde in der caldescher hant. en
 sy sollen sy verbarne myt de vuyt en du en salt
 nyet vntuleen va ere hende. En sedechias de ko
 ninck sede to iheremia. Ik byn besorget vmb
 dye ioeden die ouergeuluē synt to de caldesche
 dat ik vmlicht nyet auer geleuert werde in er
 hende. en dat sy my bespote. En iheremias ant
 werde em. Sy en sollen dy nyet leuere. ik bidde
 dy hoer des des here steme dye ick to dy sprek
 en dy fall wael wesen. en dyn sele sal leue. en en
 woltu nyet vut gaen: so is dyt dye rede dye my
 dye here geapenbart hefft. Syet all dy vrouwe
 die gebleue synt in des konincks huys va iuda
 sollen vit geleidet werde to de vorste des konin
 ge va babilome. en sy sollen segge dyne vrede li
 ke mane hebben dy verleidet en hebtē ouerhat
 gehalde entegē dy. en se hebben dyne vote ges
 steken in de dreck. en in de slick en synt van dy
 ewech gegangē. en all dyn wiue en dyn kider
 sollen vutgeleyt wardē to de caldesche. en du
 en salt nyet vntuleen ere hende. mer du salt ge
 leuert werde in des konincks hat va babilome
 en he sal dese stad verberne myt de vuyt. en hir
 umb sede sedechias to iheremias. nymāt en fall
 were dese worde. en du en salt nyet sterue. en is
 dat dye vorste hoere dat ik myt dy gesprake he
 be en komē se to dy. en segge dy. segge vns wat
 du myt de koninge gesprake hest. verberch vut
 des nyet. wi en solle dy nyet doede. en wat de ko
 ninck myt dy gesprake hefft. so saltu to en seg
 ge. Ik wel nedder vor de konink en baet en dat
 he gebode dat ick nyet wederumb geuort wor
 de in ionatas hus. vū daer storue. hirtumb qua
 me all die vorsten to iheremia en vragede en. en
 de he sprack na all den worden dye em die ko
 ninck beualen hadde. ende sy gingen van eme.
 wate nyet en was dar gehoert ende iheremias
 bleeff in de rochuse va de kerkenet bys to den
 dage dat iherusalē gewonnen was. ende dat ge
 schach dat iherusalē gewonnen wart.
Dat xxxix. ca. wo nabugodonosor de konik
va babilonien iherusalē belacht. en van der ve

Sturige der stad ende wo dat volck dar in ge-
ordinert wart dat dar in bleeff.

Ende an de negende iare des koninks se-
dechie des konincks van iuda in de tij-
ende maet qua nabugodonosor de ko-
ninck vā babiloniē en all syn heer to iherusalē
en sy beledē se en na de eilffde iare sedechie i der
vijder maent in de vijffte dage van der maent
wart die stad geapēt ende die buerstē muren
to brakē en die portē en all di vorsten des ko-
nincks vā babiloniē gingē dar in. Nerehel. sete
ser. semegar. nabufarim. rapsaces. neregel. seres-
sar. rebmag. en all die anderē voestē des konin-
ges vā babiloniē setē in der middel portē en do
sedechias die konink vā iuda sy sach en all die
stritbarige manne do vluen sy ende gingen des
nachtes vut der stad doer de wech des konin-
ges hoff. en doer die portē die tuschen de twen
murē was. en se togen vut to de wege der wilt-
nisse. en dat heer der caldeescher veruolgede en
sy wengen sedechiam in de wēde der wiltnisse ie-
ricōtine en brochtē en geuangē to nabugodono-
sor de konink van babilonien in reblata dat in
de lande emath is. en he sprack to eme ordel. en
die koninck vā babilonien dodede in reblata se-
dechias soen vor synē ogen en alle dye edellude
van iuda dodede die konink van babilonien en
he stack sedechias ogen vut. en he spanede en
myt heldē dat men en in babilonien vorē solde.
en des konincks huys en des gemeynē volcks
husere an stekē die caldeescher myt de vuyt en
de worpen die muren van iherusalē recht aff. en
die auerbleuē van de volcke die in der stad ble-
uen en die vluchtigen die to en geuluē wēt. en
die auerbleuen des gemeynē volcks die bleuē
wēt die voede nabufardan die retmeyster auer
in babilonien en van de armen luden dye myt
all nyet en hadden leet die retmeyster nabufar-
dan in den lande iuda en he gaff en in de dagē
wynarden en cisternē. en nabugodonosor die
koninck van babilonien hadde beualen nabu-
fardan de retmeyster van iheremias en gesecht.
nym en en slae dyne ogen vp en en do em nyet
quades. mer du salt em doen als he wyl. Hyt-
umb sende nabufardan die retmeyster. en nabu-
en seshan en rapsaces ende neregel sereser en reb-
mag. en all die besten des konincks van babi-
lomen sendē en deden iheremias vut de vorhū-
se van de kerkener halen ende leuerden en go-
dolie achams soen dye sephans soen was. dat
he in dat huys komen solde en wonen in de vol-
ke. en doe iheremias gestaten was in dat voer-
huys van de kerkener doe geschach to em die
rede des heren seggende. Ganck en segge abde-
melech den moerman. dyt secht dye here der
schaten god ysrahel. Dyt ick sal myne woede

bringen auer desse stad in dat quade ende nyet
in dat gude. ende in den dagen sollen sy in dyn
angeficht wesen en ick sal dy verlosen in de da-
ge secht die here. ende du en salt nyet geleuert
werden in die hende der menne die du vntspelt
mer verlosende sal ick dy verlosen en du en salt
in de siverde nyet vallen. mer dy fall myne sele
we en in heyl. wāre du hest in my getruichyt
gehat secht dye here.

Dat xl. ca. wo dat gesette gemakt wart to
de pphete en gememē volck dat noch vluchtich
was en vā de valsche gedachte entregē godolā

Die rede die geselach van de herē to ier-
remias na der tijt dat he verlaten was
van nabufardan den retmeyster van na-
ma. do he gebunden was myt kedelen brochre
in dat middel erer alle die gegangen weren vā
iherusalē en iuda en dye geuoert worden in
babilonien. sus nam die marschalek der riters-
schap iheremiam en sede to em. Dye here dyn
god heft dy quaet gesproken vp dese stad. en-
de die here heft to gebracht en gedaen als he
dat gesproken heft. want gy hebbet de heren
gesundiget en en hebbet syne stemme nyet ge-
hoert en uw is dyt woet gescheen. Nu hūmb
syet ick hebbe dy hude entbūden van de kedele
die an dynen hende synt. genoget dat dy dat
du myt my komest in babilonien. so koem ick
sal myne ogen vp dy slaen en is dat. dat dy ny-
en genoget myt my to komen in babilonien so
blijff hijt. Syet all dat lāt is in dynē angeficht
en wat du kesende werst en war dy genoget to
gaen. gae daer en en wil myt my nyet komen.
mer wone by godolā aicham soen die saphas
son was de die konink vā babiloniē gesat heft
auer die stede vā iuda. Hirtub wone myt em in
de middel des volcks. off war dy dat genoget
to syen dat ganck. Ende dye marschalek van
der ritersschop gaef em syse ende giffte ende
leet en gaen. ende iheremias quam to godolā
aichams soen in masphat ende woende mit em
in den middel van den volck dat gelaten was
in den lande. Doe dyt hoerden all die voersten
des heers dat gestroiet was in den landescho-
pe. sy ende er gesellen dat dye konink van ba-
bilonien auer dat lant gesat hadde godolā
aichams soen. ende dat hey em beualen hadde
dye menne ende dye wyue ende dye kleyne kin-
dere ende van den armen luden des landes dye
nyet auer geuoert en waten in babilonien. doe
quamen sy to godolā in masphat en ysrahel
nathanie soen en iohannan caree soen en iona-
thā en sarras thenoenichs soen en off souē dye
dar waten vā nethopati en ieremias maathan
sone dye sy ende ere māne en godolā aichams

Jeremie

sonē de saphā son was swoyren ende etē gesel
 len en sedē en wilt niet vntfruchtē to denē dē
 caldeer. wonet in dē lande ende dienēt den ko-
 ninge van babilonien. en uw sal wael wesen.
 Seit ik wone in masphat dat vmb dat ik ant
 woerde der caldeescher gebode dye men to vns
 sendet leset gi caldeenscher gebode dye men toe
 vns sender. leset gi den wingardē dē arn ende
 vns olye en doet en in urve vate en wonet in
 uuren stede die gy hebbet. Met oech alle dye
 ioede die wāc in moab. en in dē ende amons.
 en in ydumeen en in alle lādeschoppē. Do sye
 hoede dat dye koninck vā babiloniē gegeuen
 hadde auerbluinge in iuda. dat is dat hi be
uolen hadde dat een deels vā dē ioede vredely
kon wonē en blūe selen in etē lādē vp dat dat
lant niet woelste en bleue. len dat he auer si ge
 sat hadde godoliā achams son die saphās son
 was do quamē alle die ioede wedder vpt allen
 stede dat sy to geuluen wāc en si quamē i dat
 lant van iuda to godoliā in masphat en sy ver
 gaderde sere vele wins en arns ende iohānā ca
 ree son en alle vorstē van den heer die vorstō
 wet woren in dē landeschoppē sy quemē to go
 doliā in masphat. en sedē en. du sult wētē dat
 bachalis die koninck vā amons kindere hefft
 gesant ysmahel nathame son vmb dine sele to
 slaen. dat is di to dode. len godoliā aychās
 son en gelooffde en niet en iohānan caree son se
 de ouer en sedē to go doliam in masphat. **J**ck
 sall gaen en doir slaen ismahell nathame sone
 dat dat nemāt en weit vpdāt he dine sele niet
 doet en sla en vpdāt dye ioede alle vorstō wet
 wētē die to di voegaddert sint. en dat dat a
 uerbliff van iuda vōrga en godolyas achams
 sone sedē to iohānan caree son en wil dit wort
 niet doen wāc du sprekest valsche vā ismahel

Dat xli Capittel. Wo godoliā en sine ge
selschap to der doet gebracht worden. En wo
dat volck die vutken na dē dage vntsaych.

Ende dat geueyl in dē seuende maent.
 dat ismahel nathamas sone dye elias
 ma sone was vā dē konincklike saede
 des koninges edel lude en teyn māne mit eme
 in masphat quemē to godoliā aychams seue
 in masphat en sy etē to samē broit in masphat
 brode en ismahel nathamas sone stōt vp ende
 die teyn māne die mit eme wētē ende sy doet
 slogen godoliā achams sone die saphās sone
 was in dē swerde ende slogen doet den dye ko
 ninck van babilonien ouer dat lant gesat had
 de. En ismahel doet slouch ok alle die ioede die
 mit godoliā wētē in masphat. en die caldees
 chen die he dat vāt en alle strātōrige mān en
 de des anderen dages na dē dat he godoliā
 doir gellagen hadde er dat noch emāt wyste

do quemen manne vā sichē en van silo en van
 samarien achrēlich manne mit gesehoē berde
 myt getete clederē ende mistalt ende sy kedden
 in erer hāt giffren en wiroch vmb to offeren in
 des herē huys. en ismahel nathamas son gick
 vpt van masphat en entegē. ende he ginck al
 wenende ende al sciende doe he en to gemoe
 te comen was do sedē he to en. **K**oempt to go
 doliam achans son ende do sy gekomen wētē
 to den middel vā der stad do sloch sy doet yf
 mahel nathamas son vilua an den mydwege
 vā de putte hy ende die menne die mit en wētē
 ende vnder en woren teyn manne geuōden die
 to ismahel sedē. En wil vns niet doet slaē wā
 te wi hebbē schatte in acker des sades der gete
 ste olie ende homges ende he hilt vp en slouch
 sy niet doet myt etē broderen. ende dye putte
 dat mahel in geworpen hadde alle die ayssen
 van den mānen die hy doyt slouch vmb godo
 lias willē was doden die koninck asa makede
 vmb baasa des koninges van israhels willen.
 en ismahel nathame son vorvulde dē putte mit
 dē doet gellagenen mannen. **E**nde ismahel lei
 den geuangen allen die ouerbleuen waren van
 den volke die in masphat wāc des koninges
 dochtere ende alle dat volck dat gebleuē was
 in masphat die nabusardau die marschalk be
 uolen hadde godolye achams sone ende yfma
 hel nathame son wēck sy ende sy ende hy gick
 ewech vmb ouer to toen to amons kindere en
 iohannam caree sone ende alle dye vorsten der
 wechter die mit en woren hoede alle dat quaet
 dat ismahel nathamas sone gedaen hadde en
 de senden mit en alle die manne ende sy togen
 ewech dat vmb dat sy wechten solen entegē yf
 mahel nathamas son ende sy vōnde en to vell
 wāterē die dat sijnt in gabaon. ende als alle
 dat volck dat myt ismahel was gesien hadde
 iohannā caree sone en alle die vorsten der wech
 ter die mit eme woren do wōden sy vorblidet
 ende alle dat volck dye ysmahel gheuangen
 hadde in masphat keyrden wedder ende gin
 gen ouer to iohannan caree son ende ismahell
 nathamas sone vlo myt achte mannen van io
 hannan angefichte ende gy. ck ewech to den
 kynderen amon. **S**us nam iohannan caree
 sone ende alle die vorsten van den wechters die
 myt eme waren all dat ouer ghebleuen was
 van den volke dye sye wedder gebracht had
 den van ysmael nathame sone van masphat.
 dar na hy godolyam aychans sone verlagen
 hadde dye starcke manne to stride. ende dye
 wue ende die kinder endē dye kemersynge die
 hy wedder gebracht hadde van gabaon. **E**nde
 sy gingen ewech ende saeten alsoe in kame
 lijn in canaan dat beneuen bethlehem ys vmb
 dat sy soldē enwech gaen plende. ende gaen in

egipten van der caldeensche angelicht. wante sy vruchte den caldeenschen vmb dat ysma heel nathamias sone doet geslagen hadde godolham achans sone den dyc koninck van babilonien ouer dat lant van yuda ghesat hadde.

Dat xliij Capittel. Wo dat volck raet socht van den prophete vmb den ouerganck in egipten to komen. Ende wo die prophete dat volck hyere bliuen.

Ende alle die vorsten der rechte ende iohanna caree son ende iechonias ohye sone ende dat ander volck van de clenē to den groten quamen to iheremiam den ppheten ende spraecken. Onse gebet val in dijn angelicht ende bidde vor vns to den heren dynen gade vor alle dese ouerbleuen. wante vnser ys wemich gelaten van vele als vns dijn ogē sien. ende die here dijn god: bodeschoppe vns den wech dar wy dor wanderen. en dat wort dat wy doen solen. ende ieremias dyc prophete se de to en. ik hebbe dat gehoyt. siet ik bidde to den heren uwen gade na uwē worden alle dat woert dat hy my antwoyrdē wyert dat sal ik uw seggen. ende ik en fall uw niet verhele. Ende si seden to iheremiam. dyc here moet vnder vns sien dyc getuych der warheit. die getruwys dat wy niet na allen worden dar in dy dyc here dijn god sendē wert to vns alsoe doē: dat si goet off quaet. Wy solen gehorsam wesen der stemmen des heren vns gades to den wer dichsenden vp dat vns wael sijn moyt als wy horē des heren vnser gades stemmen. Ende do teyn dage volbracht waren do geschach des heren wort te iheremiam caree sone. ende alle die vorsten van den wech die mit en weren. en alle dat volck van den minsten to den meyste ende sprack to en. Dyt secht dyc here god israhel to den hy mi sendet dat ik uw bedinge solde doen in sinen angelichte is dat gy rustende bliuet in dit lant so fall ik uw stychten yn nyet verstoren ik fall uw planten ende niet vyt roeden. wate ik bin nu gesonet vp dat quade dat ik uw gedaen hebbe. Ende en wylt uw nyet vruchten van des koninges angelichte vā babilonien den ghy bloede luyde vntfruchtē en wylt en niet vntfruchtē dyc here. wante yck bin myt uw dat ik beholden mach ende uw vns losen van sinre hant ende ik fall uw barmherticheit geuen en uwer verbermen. ende yck fall uw doen wonen in uwen lande. mer ysset dat gy segget wi en willen in desen lande niet wonen noch horen die stemme des herē vnser gades ende segget generleye wys meer wy wylsen gaen to den lande van egipten dar wy genen strijt sien en solen noch horen dat geruchte der basunen. ende dar wy genen hunger en

lyden ende dar wylten wy wonen vmb dat er auerbliuen van iuda hort nu des heren wort. Dyt secht die here der scharen god van israhel. Met dat gy uw angelicht sertet vmb to in egipten to gaen. ende gayt gy dar in: dar to wonen. dat swert dat gy vntfruchtē. fall uw dat begripen in dat lant van egipten ende dyc hūge dar gy vmb besorget sijnt fall uw anhanghen in egipten. ende gy sult dar steruen. ende alle dyc manne dyc er angelicht gesat hebbe vmb in egipten to gaen vmb dar to wonen. sie solde steruen in den swerde ende in den hunger ende in sterfften. Nyman van en en fall ouerbliuen noch vntfruchtē van den angelicht des quates. dat ik vp sy brengen fall. Wante dit spreket dyc here der scharen god israhel. Also mijn tom ende vnwerdicheit beruende was vp die gene dyc in iherusalem wonen. also fall mijn vnwerdicheit vntfruchtē werden vp uw als gi in egipten gegang sint. Ende gy sult wesen in een eyth ende in een verwonderen. ende in een vloke ende in een laster. ende gy en sult generleywys wedder vmb sien dese staed dar woert des heren sy vp uw gy ouerbleuen van iuda. En wylt in egipten niet gaen. wante dyt sult gy weten dat ik uw huden entegen uw god in een getuych genomen hebbe wante gy uwe selē bedragen hebbet gy senden my toe den herē vnser gade. ende sacht bidde vor vns to de here vnser gade ende na alle dat dy vnse god seggen wert alsoe botschap dat vns ende wy soe lent doen. En ick hebbe uw huden geteyscap ende gi en hebbet niet gehoyt des herē vnser gades stemme van alle den dar vmb dat hy my to uw gesant heeft. Nu hyt vmb sult gi weten wetende dat gy steruen sult in den swerde. ende in hunger ende in sterfften in dyc stad dar gy in gaen woldet vmb dar to wonē.

Dat xliij. Capittel. Wo dyc houerdige we der spreken dyc antwoert iheremie. ende wo sij in egipten gingen. Ende van der propheten des propheten in Taphms.

Dat geschede do ieremias veruult hadde spreken to den volke als des herē wort eres gades dar vmb en de hē er god gesant hadde to en all dese woerde. do se de azarias ozias son ende alle de houerdige manne ende seden to iheremiam. Du sprekest lo ge. Dyc here vnse god heeft di niet gesant dat wi niet gaen en solen in egipten vmb dar to wonen. mer baruch nery sone verwecken dy en tegen vns dat hyc vns leuere yn der caldeenscher hande. Ende vns doeden. ende dachte vns doe ouervoeten yn dyc staed babilonien.

ende iohannan tere son ende alle dye princen van den wechxer ende alle dat volck ewiliken hoede niet des heren woort noch stemme vmb to bliuen in dat lant iuda. me iohannan tere son. en al de vorste der kepers name al de auer bleuen van iuda. dye wedder gekomen weeren van allen heiden to de se vostruwet wece vmb to wone in den landen iuda manne wiue en de kleine kinder en des konincks dochteren ende alle de selen die nabusardan de marschalck der ridderschap gelaten hadde mit godolia ay chas son die saphas son was ende iheremiam den propheten en baruch nerie son ende se gingen in dat lant van egipte. wante se en weeren niet gehoersam des heren stemme. en se quame berch to taffnis ende des heren woort geschede to iheremiam in taffnis seggende. neme in dy hat grote stene en berge se in de steenrutse die dat is vnder der mure van nich gelstenen gemaket in der porten pharaomis huise in taffnis dat dat dye ioede sient: ende segge to en. Dit secht de here der scharen god israhel. siet ick fall den ende to my nemen nabuchodonosor de koninck van babilonien minen knecht. Ende ik fall sinen rhoen setten vp dessen stene dye yck hie geborgen hebbe en hy fall komen en slaen dat lant van egipten. ende die he in den doyt to der doet. ende die he in genenkenisse toe gesienkenisse ende die he in de swerde to de swerde ende he sal vut vntsteken in der gaden van egipten tempel ende verbernen sy. ende he fall sy geuangen leiden. ende he fall em een cleyt werden mit den lande van egipten als een hiede vntcleyt weert mit sinen mantel. ende sal dat wydder vth gaen in vreuden. ende he fall vntwebrke die bylde des huses der someen de in den lande van egipten sijn. ende der gade tepel van egipten fall he myt den vut verbernen.

Dat slij. Capittel. Wo de ioeden verhat
der weeren in eren affgoderie in egipten.

Dat woort dat geschiede to ieremia. ende de to all den ioen dat woende yn den lande van egipten. dye dat woende in magdalo ende in taffnis ende in mephys ende in den lande phatures sprake. Dit secht de here der scharen god israhel. Gy hebt gesien al dat quaet dat ick vp iherusalē gebracht hebbe. ende vp alle stede iuda. ende syet sy sint hude woest ende niman en is die dat inne wone vmb die quaytheit dye sy dat in gedaen hebben dat sy my to tozne reescheden ende dat sy gingen ende offerden ende anbeden vrende gade die sy niet en kanden sy ende ere vader en

de ick hebbe to uw gesant al mijn knechte die propheteren vp staende by nacht sendende ende segge. En wilt niet doen dat woort des heren vnmenschlicheit ende sy en horden des niet noch sy negeden ere oge niet dat sy bekeert worden van een quaden. en dat sy vrenden gode niet offerde. ende mine vnwerdicheit ende my toznicheit is ende iuda is vntsteken in den steden ende iherusalem in den straten. sy sint verkeert in wyltmisse ende in woesticheit als dat in des sen dagen schint. Ende nu secht dit de here der scharen god israhel. waer vmb doet ghy groet quaet entegen uw selen. vmb dat van uw vderie man ende wijff: dat kleine kint ende dat noch suget va de middel iude. ende dat me uw niet ouerbliuen late vmb dat gy my wesehe in alle de werken uwer hande: in de gy offert vrede den goden: in den lande egipten: dat gi in komen sijt vmb dat to wonen: ende dat gi verduen ende sijn in vermaledionge ende in laster all den volck der werelt. **H**ir vmb bis gy icht vergete dat quade uwer vaders: ende dat quade der koningen iuda: ende dat quade sijne huf vrouwen: ende uw quade ende uwer wiue quade: die si deden in den lande iuda. ende in de lat schoppen van iherusalem. sy en sint niet g: rey m get bys to dessen dage. ende sy en entsagen nyet noch en hebben gewandert yn des heren ewen. ende in minen gebaden die ick vor uw gaff ende vor uw vaders. **H**ir vmb secht dye here der scharen god israhel. siet ick sal my an gesicht sette in uw in quade. ende ik sal all iuda vostrouwen ende ik sal a nemē dye ouerbleuen van iuda die er angelicht sette dat si in egipten gaen willen vmb dat to wonen ende si solen al verreyt werden in den lande egipten ende sy solen vallen in den swerde ende in hunger ende werden vernichtet van den kleinsten bys to den groytsten in den swerde ende in hūger solen sy steruen ende sy solen in eenen eydt ende in een verwoderen ende in een vloek sijn. ende in een laster. Ende ick fall visiteren de gene de in egipten wonen als ik gerisicert hebbe vp iherusalē in de swerde. **D**er do: tflachtige. Ende in den hunger. ende in sterften. ende nemāt en fall wese de vntfleen fall en die ouerbluen fall van den ouerbluuen der ioede die dat gaen vmb als inkomelinge toe wonen yn den lande egipten. ende wedder to kepen yn dat lant van iuda. dat sy to ere selen op heuen vmb dat sy dat wedder keren ende dat wone. sy en solen niet wedder keren. dan allene dye gene dye vlyeen. ende al dye maune antwo: den iheremiam dye wusten dat ere wiue offerden vrenden gaden. ende al dye wiue van den w: lke dat een grote menichte stūt ende al dat volck de in dat lat va egipte wondē i phatures

Ende sy sachten de rede de du to vns ghesproken heuest in des heren name en solē wy van di niet horen. men doende solen wy doen alle dat wort dat vth vnsen monde geet vp dat wi offerhande doen der koninckinnen des hemels * dat is der manen. Ende wy solen er offeren vuchte offerhande als wi deden en vnsē vaders vnsē koninge en vnsē princen in den steden van iuda ende in den straten van iherusalem ende vor gesadet van brode en vns was woel ende wy en sagen gem quact. Ende vā der tijt dat wy vp hieldē sacrificie to doen der koninckinnen des hemels. en to offeren vuchte offerhande: so en bracke vns alles. ende yn den swerde ende hunger vergingē wy. ende yset dat wi der koninckinnen des hemels geen sacrificie en doen. ende offeren wy gene vuchte offerhande en hebben wy niet sunder vnsē māne en de gemackt vladen vmb sye to eren ende koken ende vmb to offeren. Ende yremias se de to alle den volke tegen manne ende vrouwe ende tegen alle de gemeynte de eme antwoorde. dat wort seggende. En hefft niet de here ghe dacht ende is dat niet gestegen vp sin herte de offerhande de gy offerden in den steden van iuda ende in den straten van israhel. Gy en uw vaders uw koningen ende uw princen en dat volck van uwen lande. Ende de here en mochte dat niet langer verdragen vmb de quaetheit uwes vlites. ende vmb die vnrwydicheyt dye gy dedet. ende uw lant is woeden in vrvostyge ende in vrvonderinge en vmb vloick vmb dat dat mimāt en woent als dese dach is vmb dat gy den affgoden offert ende den heren sundiget ende vmb dat gy des heren stemme niet en hoirt ende dat gy in siner ee ende in sine gebede ende in sinen getuchnisse niet en wandert. Hic vmb sint dese quade dinge vp uw ghekommen als dese dach is. Ende ieremias se de to alle de volke ende toe alle den vrouwen. al iuda die in dat lant van egipten sijt hoert des herē wort. Dit secht de here der schare god israhel. Gy ende uwe wiue hebben gesprokē myt uwe monde ende gi hebt dat myt uwen handen voldoen ende gesecht. Do en wy vnsē belooffde de wy geloefft hebbe dat wy sacrificie doe der koninckinnen des hemels ende offeren er vuchte offerhande: gy hebbet uwe gelooffde voldae en hebbet se vollenbracht mit dem werken. Hye vmb hoirt des heren wort. al iuda de gy woēt in dat lant van egipten. seet ick hebbe gesworen in minen groten name secht de here wante portmeer en sal mijn name niet geheite werden vnt den monde enes egeliken ioden spreke de. Lauet den here god in alle de lande vā egipten. Hye ick sechal vp se waken in quade ende niet in goede. ende alle de manne van iuda die

sijn in dat lant van egipten solen werden ver teert in den swerde ende in hunger beth dat se altomael vergaen solen sijn. ende de dat swert werden vlyen die ende wedder keren vnt de lāde van egiptē in dat lant van iuda der solē w nich mans sijn. en alle die ouerbleue vā iuda dye in egipten gaen vmb dat to wonen solen weten wes reden veruult werde fall die mine of die ere ende dat fall een reyk en sijn seget de here dat ick ouer uw visitere fall in deser stad vp dat gy weten dat mijn rede warlyck veruult solen werden entegen uw in quade. Dyt secht de here. Hye ick fall leuere pharaonem effreden koninck van egipten in sinre viande hant ende in der geene hant die sijn sele sueken als ick Sedechiam de koninck van iuda hebbe geleuert in nabuchodonosors hāt des konincks van babilonien synes vyants ende dye sine se le sochten.

Dat xlv Capittel. wo baruch medelyē had de myt iheremia in der tijt sijne geuekenisse.

Dat wort dat yemias de pphete sprak to baruch neie son. doe he desse worde geseuen hadde in een boick vth iheremias monde in ioachims iosias soesdes konin ges van iuda wurde iar sprekende. dit secht de here god israhel to dy baruch. du hefft ghesacht we my armen. wante de here hefft to mi gene rouwen noch rouwe to gedaen. yck hebbe gearbeit myt minen suchten. En yck en hebbe geyn rast geuonden du salt dit to eme seggen. Aldus secht de here. Hye die ik gesticht hebbe dye destruer ick. ende de yck geplanret heb de tode yck vnt ende alle dat lant ende so kes du die grote dinge. wyl niet sueken wante su ik fall brengen quact vp alle vleisch secht de here ende ick fall dy dijn sefe geuen in heyll in allen stede dar du to ridigen werdes.

Dat xlvj. Capittel wo de prophete sprickt van der westuonge der egiptier. ende van der trostinge der ioeden.

Des heren wort dat to ieremā den pro pheren gesechach tegē die heide to egiptē entegē dat heer pharaois nechao des konincks vā egiptē dat beneue de riuē eufratē was in charcanus dat nabuchodonosor de koninck vā babilonē versloch in ioachims iosias son des konincks van iuda werden iare bereydet den kokeller ende den schilt. en gaet voort to den staden voget de perde ende ere wēgers sittet vp staet in helmē. ende brunoyt de gelaupe. Cleit uw mit pāser. wat isser dā. Ik sach se beuede en ere ruggē wēde de en ere sterke westage. en se vluen hastelik en se en seggen nyet vmb angst van allen syden secht de here.

Jeremie.

Die sielle en sal nyet vntfhyen en die starke en sal nyet meynē dat he behaldē blyue. to dē noz den byneuē die riuere vā euftratē worden sy verwonnē en velē. we is dese die als eyn riuere vpkomet en des bulgē vloodē als dye bulge der riuere. Egyptē sal vpkomen als eyn riuere en als riuere solen ere vloze beuoert werdē en sy solen seggē. styget vp ik sal dat lāt auerdeckē en ik sal die stede en die gene die daer inne wonen verpelen. sitret vp perde en verblidet uw in wagene en die sterke gaen voort to ethyopien en libyen halden den schylt en die van libyen nemen en werpen die geschutte. wāt dye dach is de dach der wrake des herē gades der schare vmb to nemē wrake vā sinen vyanden. Dat swert sal verblindē en versadicht werden. En dat sal druckē werdē van eē bloede wāt des heeren der schare verlagene offeringe is in dat lāt van nozde byneuē die riuere euftraten. Ga vp in galaad en brenghē mit dy medicāne du iuncker dochter van egypten. To vergeues salt du die medicāne vermaanchuoldigē dy en sal goyn gesuntheit wesen. Die heyde hebben dine schande gehoert ende din hulen hefft dat lāt veruult. want die sterke hefft sich gestotet off is vpgestaen entegen den sterke. ende sy welen beyde to samē. Dyt woert dat dye herē sprack to iheremiā den prophete vā dat komē solt nabuchodonosor die koninck vā babylonien to verlaen dat volck vā egyptē totschapt egypten en doet hoerē in magdalo. en dat dat lude in memphis en segget in tafnis. Sta vp en terpde dy. want dat swert sal verblindē al let dat vmbtrient dy is. Wat vmb is dy starke veruult. he en stont nyet. want dye herē warp en vmb. he mānchuoldige dē die gene die welen. ende die man vele to sinen nesten. en sy sollen seggen. Sta vp en ketē wy wedder to vnsen volcke en to deme lande vnses geburde van den angelicht des swertes der duue. Ro. pet den namē pharaonis des konincks vā egyptē. dat is des hers der caldeer. Die tit heft gericht tobracht die tijt die van gade versee is hefft die caldeer auer uw gebracht vmb uw to versturen. Ick secht die koninck die hē der scharen is sin name. So warlick als taboz steyt in den bergen en carmelus by den mer sal komen. die verstoringe des lades vā egyptē. Dochter vā egyptē inwonersche des make dy vātē vā auer to vātē. wāt mēphis sal in wylte misse werdē en dat sal verlatē werdē dat man i er nyet en fall moegē woenē. Egypten is eyn schon walgestalt kalff de piniget sal komē vā nozde. ere hueknechte die wāderē in ere myden als verte kaluere kijden sy sich vmb ende rluen to samē en sy en mochtē nyet staen. wāt die dach ere doerslacht sal vp sy komē. die tijt

ere visentijngē. Ere styme sal luden als dat geluyt vā koper. wāt sy sollē gaen mit eyntre schare. En sy sollē er komē mit byle. recht off sy holt houwē sy hebbē eren wolt verhouwen secht die hē die nyet getalt en mach werden. Sy sint gemānchuoldicht bauē die sprincken en er en is goyn getael. Die dochter vā egypten is verschempt en geleuert in die hant des volkes vā nozde secht die here der schare god ysrahel seggēde. Sy et ick sal vyfijne auer dē vploep der stad alexandrien en vp pharaon en vp egyptē en vp ere gade en vp ere koninge. en vp pharaon en vp alle die gene die in en betruwen en ick sal sy geuē in der gente hāt die ere siele soeken en i nabuchodonosors des konincks van babylonien hāt. en ock in sijne knechte hant. En hjt na sal sy bewonet werdē als in dē voorgeledē dagē segget dye here. ende du myn knecht iacob vntfhye dy nyet en ysrahel en vruchte dy nyet. wāt syet ick sal dy heylsam maken vā verres en dim saet vā dē lade dine geuē kemisse. En iacob sal wederkijē en rastē en ver spodich sin. en nyemāt en sal sijn die en veruere en du iacob myn knecht en wylt nyet vntfhyen secht die here wāt ick bin myt dy. wāt ick fall alle heyde to nyet maken to den ick dy verduen hebbe. mer dy en sal ik nyet to nyet makē mer ik sal dy castpen in deme ordel. en ik en sal dy nyet sparen als eyn vnschuldige

Dat. xlvij. Ca. woe die prophete secht dye tokomēde destruyronge der palestijners.

DEs herē woert geschach to iheremiā dē pphete tegē die palestijners eer pharoto gazā versloech. dit secht dye here. Syet water komē vp vā nozde. en sy solē wese als eyn auerilopende scherēde riuere en sy solē auerdeckē dat lāt en sin volheit. Die stat ende die gene die dar in wonē. Die mynschē solē ropen en alle die in dat lāt wonē solē huylē vā dē geschalle der pomperie der wapener en strijbaer mās vā der beroringe sinre wagene en vā den mēchre sinre radere. Die vadere en sagen nyet an die kindere mit vntlofedē handē vmb die tokompst des dages dat alle die phylistynen in gewoest solē werdē. en tyrus sydon fall verstrouwet werdē mit alle ere anderē hulperē wāt die hē hefft die phylistynē verwoest dye auerbleuē der insulē vā capadoāe de kalige ys vp gazā gekomē ascalō wech. en die auerbleuē eres daels. **O** du scharpe swert des herē wo lāge saltu slaen. wo lāge en saltu nyet rastē. Ga i dim scheide rastē dy. swijch. wo sal dat rastē na dē em de hē beualē heft tegē ascalonē en tegē ere neste stede en he heft dat eme beualen.

Dat. xlviii. Ca. vā der verwoestige der moabitē vā dē vā assyrie en caldeescher vmb ere hoerdyen do sy dat woert gades nyet en hyldeit

Dit secht die here god ysrahel to moab
 We auer nabo want dat ys verwoest
 ende geschant Cariathiarim is gewo-
 nen die starck was is beschépt en beuede. Voet
 mer en is geyne verblidinge in moab sy dach-
 ten quaet tegen esebon. Kamet en laet sy vns
 verdueren van deme volcke. Hijt vmb swygéde
 salt du swygen ende dy sal dat swert volge de
 stymme des gewoeps van aronaym verwoestige
 ende groet bedruck. Moab is towruen boet-
 schapt sinen kleynen kindere dat geschrey wát
 he sal vpslygen schreyende in bedroeffnisse do-
 den vpganck des berges lemt want in den ned-
 derganck van aronaym hoerden dye vyande
 ghehuyl van bedroeffheyden vlyet ende behalt
 uw sielen ende gy sult sijn als heyd in der wylt
 misse. Vmb dattu betruwe haddes i dyne vaste
 stede en in dinen schatten: soe salt du ouck ge-
 wonnen werden. ende chamos die affgod. I
 sal gaen ende veruaren eer priestere ende eer vor-
 sten to samen. ende die rouer dat is dat her
 der caldeer. I sal komen to ye geliker stad. ende
 geyn stat sal behalden blyuen. Ende dye dale
 dat sint die gene die wonen in den dalen. I so-
 len verdueren. ende die veltstede solen verstrou-
 wet werde. want die here hefft gefacht. Hijt
 moab eyn blome: wát bloyende sal sy vitgaen
 ende sin stede solen woest werden en vnbwoen-
 lick. Vermaledyt sy he die des heren werck be-
 drechliken doet. Ende vermaledyt sij he dye
 sin swert verbuyt van den bloede. vp dat des
here wort auer moabs maledixie veruult war
de van den van assyrien. Moab was vrucht-
 baer van sijne iunckheyt. ende he rasten in sy-
 nen hapen. ende he en wart nyet vergeten vit
 vate in vate. Ende he en is nyet enwech ghe-
 gaen in auuaringe. Hijt vmb bleiff sin smaech
 in eme. ende sin roke en ys nyet verwandert.
 Hijt vmb seet soe komen die dage sprickt dye
 here ende ick sal en senden die dat oordeneren en
 te reyden die vate. ende sy solen en nedder slan
 ende solen sin vate vptscheppen. ende ere vate
 solen sy to samen vntwey slaen. ende moab sal
 geschant werden vmb chamos wyllen als dat
 huys ysrahel geschant is van betel daer yme
 dat betruwen hadde woe segdye wy sin stark
 ende mechtige manne to strijden. Moab is ver-
 woest en sy hebben sin stede verbrant. ende sin
 vituerkaren iungelinge gingen nedder in dye
 doetslaginge spreckt die koninck: die here der
 scharen is sin name. Dat verderffnis moab ys
 na dat dat kome ende sin quaet sal sere halte
 lick tolopen. Werdet alle ghetwoest dye vmb-
 trient eme sijt. en gy alle die sinen name weet
 segget. Woe is die starcke rode. dat ys mo-
abs macht. I tobraken ende die gloriose staff.
dat is sin houerdige rike. Du waninghe der

dochter dybon der stat. I styge nedder vit der
 glorien ende sitte in dorste. dat is in armode.
 I want die verwoester moab sal to dy vpkome.
 he sal dy vaste stede verstrouwen. sta in deme
 wege ende besye vmb: du waninge aroer. Vn-
get den genen die geuluen is die vitkomen is
Segget wat is dat gescheet. Moab ys ghe-
 schant want he is verwonnen. huylt en topet
 botfchap in arnon dat moab verwoest is ende
 dat dat oedel gekomen is to den veldigen lan-
 den vp elon. ende vp iessa. ende vpp mesphar.
 ende ouck vp dybon. ende vp nabo ende vp deb-
 lathayms huis. ende vp cariathiarim ende vp
 bethgamul ende vp bethmaon ende vp carioch
 ende vp tofra ende vp alle die stede des landes
 moab die verne ende by sijn. moabs horn. dat
is sin houerdicheyt. I is aff geslagen en sin arm
dat is sin starckde. I is tobroken segget dye
here. macht en drucken. myt den nape van
des heren gramschap want he is verheuen en
tegen gade. ende he fall moabs hant. dat ys
sin macht. I stoten in sinen ritspyen ende he sal
 ock welen in bespote. want o ysrahel he was
 dy in eyn bespotten rechte off du en geuonden
 haddes vnder den dpeuen. Hijt vmb din wo-
 de dye du entgegen den heren gesproken heffte
 salt du geuangen geleyt werden. gy woenere
 van moab verlaet de stede ende woenet in den
 stepneutjen ende sijt als dye duue dye er nest
 macht vor in den monde des hoels. Wy hebbe
 moabs houerdye gehort he is sere houerdich
 sin hocheyt en sin vorweymicheit en houerdich-
 cheit ende die hoeheit sins herre weet ik secht
 die here. Ende sin vermerenheyt en sijn auer
 modicheyt en dat by em nyet en is sin cracht
 noch nyet by em en is dat he moghe doen dat
 hebbearteyt. Hijt vmb sal ick vp moab schreye
 ende auer alle moab sal ick ropen. ende tho den
 mannen der muen die van tegelsteynen ghe-
 macht is sal ick schreyen vmb dat schreyen ia-
 ser sal ik schreyen du wingart sabama din win-
 stocke sint dat mer auergegaen ende sint geko-
 men bys to den mer iazer die ruyere is geuallé
 vp dinen arn ende vp dat lesen dins wingarts
 van carmelo ende van den lande va moab is en
 wech genomen die blytschap ende die vroude
 ende ick hebbe enwech gedragen den win ryt
 der winparssen. die tredet van den windruuen
 en sal geyntelpe wysen den suete sanck de
 man den pleghet to singen. sy gauen ere stym-
 me van den geschreye esebon beth to oleale en-
 de iessa van segor bys to onaym dat verslagé
 kalff. men dye watere nomim weren to male
 quaet. vmb des mynschen bloet wyllen dat
dat in geulaten was ende ick sal enwech doen
secht dye here van moab den genen die in den
hoechden offert. en die sin gade sacrafice doen

hijc vmb sal myn hert to moab luden als eyn trompe van copper ende myn hert sal geue dat geluyt der schalmeyen to de manne der gebak der mueten. want he hefft mer gedaen dan hy vermochte. dar vmb sint sy vergaen. want yegelic hofft sal kael wesen. ende yegelic bart gescharen en in allen handen to samen bindyn ge. en vp yegelicken rugge eyn haren cleyt. Al kerhande geschrey sal sijn vp alle moabs daghe ende in sinen straten want ick hebbe moab to wruen als eyn vnutre vat secht die here. Wo is sy verwonnen ende huylde sy? We hefft moab sin hofft neddergeslagen en is werschempt. En moab sal sijn in eyn bespotten en eyn exempel alle den genen die vmbtrient sint: dit secht die here. Seet he sal vlyegen als eyn arn ende he sal sin vlogel vrispreiden to moab wart. Ca noth is gewonnen ende sine vaste stede sint gewonnen. ende in den dagen sal der starcker man herre moabs sijn als eyns wyffs herte dye teelt. ende moab sal vphalden volck to wesen want he verblide sich entegē den heren. O wane van moab auer dy is secht die here angst ende gracht ende stricke. Die vlyen sal van de angelichte des angstes: die sal in die grafft vallen. ende die dar vpsygen wurt vit de gracht: he sal geuangen werden in dem strick. wāt ik sal vp moab brengen dat iaer erre visitiunge secht die here. Die van den stricken vluen dye stonden in den scheme esebon: want vit esebon is ghekomen eyn vuyt ende eyn vlamme van mid den seon ende hefft verflunden dat eyndeil van moab. ende den wyruel der kindere des genachtes. We dy moab volck thamos du bys verterft want din sone ende din dochtere sint geuange in geuenckemisse ende in den vierste dage sal ik bekeren moabs geuenckemisse secht die here. Bys hijc to sint moabs ordele.

Dar. xlii. Ca. wo god sunderlinghe salicheyt hefft gegeue den ioede en barmherticheyt den heyden. En van der verstupronge Flam

Dit secht die he to ammos kindere. En sijn israhel geyn kindē off en sijn geyn erte. War by heft dan melchon erffa chicheyt beseren god. en war by hefft sin volk in gades steden gewoent. Hijc vmb seet sok amen die dage in dy segget die here ende ick sal doen hoeren vp rabbath der kyndere ammonis dat grymmē des strides. en sy sal verstrouwet wesen in geruchte. en rabbaths dochtere solen myt de vuyte verbrant werden. en israhel sal beseren sine besitters segget die here. Hule esebon want hay ys verwoest. gy dochtere rabbath toept cleyt uw myt haren cleideren. schreyet en gae al vmb beneuen den tuynen. wāt melchō sal geleyt werden in aueruoringe sine priestere ende ock sijn vcasten. wat verblides du dy in

den dalen die du dine dale is verulaten du wel dige dochter. dat is du volck van amon. En segges we sal to my komen. Syet ick sal brengen auer dy angst secht die here god der scharen van alle den genen die vmb en vmb dy sint. En gy sult ghestrouwet werden yegelic van uwen anschouwen. en nyemant en sal sijn dye vergaderen sal die gene dye vlyen. En hijc nae sal ik uw vlyende doen wedderkeren en die geuangen van amos kinderen segget die here to den ydumeet sprickt die here der scharen. En is nyet mer wijsheit i theman. Die raet is vergaen van den kindere. en er wijsheit is vnutte geworden vlyet keret uw ruggen die to de dan woent gaet nedder in dye nedderste kule der erden. Want dat verluys esau hebbe ik vp en gebracht die tijt sijnre visitiungen wesen sin wingart lesers vp sy ghekomen: sy hedden vimmers druuen gelate en hedden die dye ue in der nacht gekomen: so hedden sy ghenomen dat en genoech gewest were. Mer ik hebbe esau vntdeckt ende hebbe sine heymlichheyt geapenbart en en mach nyet verborghen sijn. Sin saet is verwoest en sine brodere en sine nabure en he en fall nyet syn. laet dine weyfen en ick sal die doen leuen ende dine wedewen solen in my hapen want dyt secht die here. Seet de geyn ordel en was dat sy den nap druncken. des dodes off der gheuenckemisse. drinckende drincken sy en. en salt du als eyn vnse huldich gelaten werden. Neyn du en salt nyet vnse huldich sijn. Mer drinckēde salt du drinckē. Wāte by my selfs hebbe ick ghesworen secht dye here. dat bosra fall sijn eyn wyltemisse. ende in laster ende in spot ende in vloke. ende alle ere stede solen wesen in ewyge wyltemisse. En horende hebbe yck van deme heren gehoert ende eyn bade bin ick to den heyden gefant. werdet vergadert ende komet entegē bosra ende staen wy vp in strijde. Want seet ick hebbe dy kleyn gemacht in den heiden. ende verunwerdicht vnder den mynschen. Du die wanes in den gateren der steyne. dy heft din auermodicheit en din houerdye dins herte bedragen en du stel les dy to begripen die hocheyt van dem berge. Als du verheues din nest als eyn arn. ick fall dy dar aff treckē secht die here. Ende ydumea sal verwoest sijn. Yegelic die daer doer geyt sal sich verschreckē ende he sal bespottē vp alle ere plagen. Als zodoma en gomorra en dat lant dar byneuen vmbgekiert is secht de here. Dar en sal geyn man wonen noch geyn mynschen soen en fall dat lant winnen. Syet he fall vpkomen als eyn leuwe van der houerdie der iordanen. dat is gelick als dye iordāen waner sy bullicht. Ito der starcker schoenheyt. dat is to de starkē schonē stede der ydumeet.

Want ick sal en hastelick to er doen lopen en wye sal der vytuerkaren sijn den ick eme vor setten sal. We is myn gelick ende we sal my lyden. Ende wye is desse hijet die mynen ange sichte wedderstaen mach. Hijet vmb hoert des heren raet den he anghegaen heeft van edom en sine gedachte die he gedacht heeft van den genen die to theman wonen. **I**stet dat die cley ne des kuddes sy nyet nedder en trecken ende nyet en verstoren ere waninge myt en. **S**oe en geloue man my nyet. **I**van den gelude ers vals is dat lant beroert en dat geschrey in de roden mer is geworden eyn gehoer erre styme. **S**iet die koninck van babylomien. **I**sal vpuatē als eyn arne en sal vlegen ende sin vlogel vitsprey den vpt bosra. **E**nde der starcker man hert vā ydumea sal wesen in den dagē als eyns wiffs herte die in arbeyt van kinde lecht to damascū. **E**math is beschempt en arphat. want sy hebben also sinoden horen gehoert. **S**y sint gestort in deme meer vmb sozhuoldicheyt wyllen en mochten sy nyet rasten. **D**amascus ys sijne macht quijt sy is gekniet in vlucht. angst heft sy begrepen. angst en sinet hyelden sy als eyn wijff dat gebyrt. **W**oe hebben sy verlaten die lauelicke stad. die stat der blijtschappen. **H**ijet vmb solen ere iungelinge vallen in eeren straten ende in den dagen solen alle die manne des stri des swygen. secht die here der scharen. **E**n ik sal vntsteken eyn vuyt in die mupre vā damasco en dat sal verbernen benadabs tynnen tho edar ende to den riken van assur die nabuchodonosor die koninck vā babylomien versloech. **D**yt segget die here. **S**tact vp en gaet vp tho edar ende verwoest die kinder des oeste. **S**y solen ere woninge ende ere schape wynnē. **S**y solen sy enwech voeren ere velle ere vate en ere kamele ende sy solen vp sy ropen angst all vm ende vmb. **V**lyet gaet enwech snellich gy dye to assur wonet sittet in den retten van den stey nen secht die here. want nabuchodonosor dye koninck vā babilomē heft entegē uw eynē raet angegaen ende heeft entegen uw ghedancken gedacht. **S**tact vp en gaet to dem vredeliken volck. ende dat sunder angst woent. secht dye here. **S**y en hebben geyn doet noch grindel allepne wonen sy en ere kamele solen wesen i roue en die welheyt ere beesten in roue ende yck sal sy strouwen in allen wynde die all vmb rōt bescharen sint en ick sal vp sy brengen dat ver derffnisse van allen syden secht die here. ende assur sal wesen in waninge der draken en ver woest bys in ewicheit dar in sal geyn man bliuen noch geynes mynschen son en sal sy wynnen. **D**es heren woert dat to iheremiam de propheten geschach entegē elam in dat begin des rijcks sedechie des konincks van iuda: sprackē

de. **D**yt segget die here der scharen. **S**pet yck sal tobreken den baich van elam ende ick sal en wech nemen ere starckde ende ick sal brengen vp elam veyt winde van den veyt syden des hē mels ende ik sal sy wannen in alle desse wynde en geynen lude solen wesen daer nyet to komē en solen die vluchtige van elam en ick sal elam doen angst hebben vor syne vbande ende in der gentē anschouwen die sin siele soeken en ik sal p syv quaet brenghen den toern myns geyms secht die here. **E**n ik sal na en sende dat swert bys dat ik sy verderffte hebte. en ik sal mynen toern setten in elam ende ik sal vpt er verlossen die koningen ende die vorsten secht die here. ende in den lesten dagen so sal ik die geuangē van elam doen wedderkijne secht dye here.

Dat. **I**. **C**a. **w**o de machte der worde gotis volstantaffich is dor sine betruwe en wo de vn gelouigē en wedderstreuers geltraecht werde

Dat woert dat die here sprack vā babylomien ende van der caldeescher lande in iheremias des prophete hant. **W**oert schapt vnder den heiden en doet hoeren. heuet uet vp eyn reyken verkundiget en enuyt des nyet verhelē. **S**echt babylomien is gewonnē bel is geschant. **M**arodach is verwonnen. **W**at entegen sy is dat volck van norde vpgekomē dat ere lant in wyltmisse leggen sal ende vā den minschē bys tho den beesten en sal nyemant sijn die dar in wane. **S**y worden bewoert en geygen enwech. **I**n den dagen en in der tijt secht die here solen die kinder van ystahel komē. en die kinder van iuda to samen. **W**anderende en de schreyende solen sy plen ende soeken den heren ere god. **I**n syon solē sy den wech vragē. **H**er wart solen sy ere angezicht kijnen. ende sy solē den heren to geboget werden myt eynem ewygen verbunde dat dor geyne vergetenheit dye nummer vpt gedaen sal werden. **M**yn volck is geworden eyn verlaten kudde. ere herden hebben sy verleyt ende deden sy dwalen in de bergen. **S**y gingen auet van den eynen berch to de anderen berge. **S**y vergaten ere slaepkammer. **A**lle die sy vonden: aren sy. ende ere vbande sachten. **W**y en solen nyet sundigen vmb dat sy gesundiget hebben deme heren der schoenheit der gerechtichat. ende die verbeydingen ere vaderē deme heren. **G**aet en wech van midden babylomien. ende gaet vpt der caldeescher lāt ende sijt als buck vor den schapen. **W**ant syet ick sal verwecken ende brengen in babylomien eyn vergadderinge van grotē volck van de me lande van Norden. **S**y solen bereyt werde en tegen sy. ende daer na sal sy gewonnen werde sin geschutte is als eyns starcken mans eyns doerslegers. ende en sal nyet ydel wedderkijne

Jeremie.

ende caldea fall sin in woest ende alle dye geene
dye se woesten-sullen veruult werden secht de
here Vmb dat gy verblift ende groete dinghe
sprackt wouende myn eeffschap . vmb dat ghy
vytgestort sijt als kaluere vp dat kruyt ende
belechten als ossen: soe is uwe moeder * dat is
babylon dye hoofftstad luwer caldeer seer ge
sehant ende dye uw gebeerde is gelijck gewor
den dat genull Syet sy fall dye achterste syni
in den heydenen ende woest ende sunder wech
dortende van des heren toern **A**en en sal dar
niet in wonen met men fall se alle in wyltnisse
maken ygelick dye doer babilomien geet saell
sich verscheicken . hy fall wylspelen in spottreie
vp alle oer plage **B**ereet uw all vmb ende vmb
tegen babilomien . gy alle dye bagen spant ver
uechter se ende spart uwe geschutte niet wāt
sy heeft de hee gesundyget . **R**oepet tegen er
aller wegen gaff sy er hant * dat is alle wegē
socht sy hulpe ende en vāt er niet . ere fundamē
ten sin geuallen ere mueren sint gbedstruert .
want dat is des heren wrake nemet wrake vā
er . alsoe sy gedaē heeft alsoe doet er . **V**erstrou
wet den sayer vyt babilomien . ende den dye de
sichjeen halder in der tijt des bouwes van de ā
gesichte des swerdes der duuen **I**gelick fall to
sinen volke wederkeren . ende eyn ygelick saell
vlyen to sinen lande wert . **E**yn gestrouwede
hoep sehape is ysrahell . **D**ye lewen hebben sy
verworpen **J**este als dye koenynck van assue
ysrahell ende dese nabugodonosor dye konyk
van babilomē eyns laestf toech sine beente vit
hyrumb secht dyt dye here der schaeren god
ysrahell . Syet ick fall den konynck van baby
lomen vinfacten ende sin lant also ick geuistiet
hebbe den koenynck assue ende ick fall ysrahel
wederbängen to siner wonyngen ende carne
lus ende basan sal werde geweydet ende syn sie
le fall gefader werden in den bergen van effray
ende van galaad **I**n den dagen ende in der tijt
secht dye here fall man soeken ysrahels quaet
hoer ende sy en fall niet wesen ende dye sude in
da . ende man en fall sy niet vmden want ik sal
den guedertiere wesen dye ik auerlaten werde
Ga vp der geente lant dye herschopie hebben
ende vyfriere vp die geene dye daer ynnē wo
nent . **S**cheyde ende stae doet dye achter eme
sint secht dye here **E**nde doe na allet dat ik di
beuolen hebbe . dat geluit des strides is in den
lande ende groete bedroeffheyt **W**e is to gebra
ken ende wewrouen dye hamer * dat is dye
koenynck van babilomien . **D**er gantzer werlt
Wo is babilomien gekeert in wyltnisse in dye
heydenen : **J**ck hebbe dy gestriekt babilomien
ende du byst gheuangen . ende du en woestes
niet **D**u byst geuonden ende begrepen wāt du
heffst den heren veruort . **D**ie here heeft sinen

sehat vpgedaen . ende heeft hie voer gebracht
dye vare fines toerns . want des heren got der
scharen is mit in der caldescher lant . **R**oemet
to gy vā de vterste ende der erde . doet vp dat
sy vytgaen mogē dye sy vertredē **D**oet enwech
dye stepne vā de wege en werpt sy to hoep en
verhaet so dat dar niet ou en bliue verstrouwz
alle ere starke māne sy motē nederlygen in de
doet we en . want dye dach koempt dye tijt
ere vyfiteringe **D**er geente stymmen dye vli
en ende der geente stymmen dye vmbkoemen
sin van den lande van babilomien . vmb dat sy
in sion toe baetschoppen des heren vnser gae
des wrake de wrake sins tempels baetschopt
in babilomien velen allen dye dar spannen bae
gen . staet entegen gy all vmb en vmb en nye
mant en moet vntkoemen . **L**oent en nae eren
werken nae allen dat sy gedaen heeft doet er .
Want sy richten sich vp tegen den here tege
den heyligen ysrahell **H**yrumb sullen ere ion
gelinge vallen in ere straten ende alle ere wech
ters sullen swygen in den daege secht dye he
re **S**yet ick spreck toe dy du houerdygge * ko
nyck van babilomien . **I** secht dye here got d
schaeren **W**ant din dach fall koemen dye tijt
dynter vyfiteringe **E**nde dye houerdyghe saell
vallē ende neder vallen . ende nyemant en saell
wesen dye en verwecken saell . ende ick sal vuir
vntsteken in sinen steden ende dat fall verber
nen dat vmb trent vmb eme is . **D**yt secht dye
here der schaeren **D**ye kinder van ysrahell en
de dye kinder van iuda sullen toe samen lijden
vertredinghe . **A**lle dye sy gheuenghen
hadden halde sy . en sy en wyllen sy niet laeren
gaen **E**re verloeser is starck here der schare is
sin name **H**yrumb fall hy ere saekte beschermē
myt oedell dat hy dat lant veruere ende bewe
ge dye gene dye in babilomē wonē **D**at swert
dat kompt to den caldescheen secht dye here
ende toe de woners van babilomien ende to ere
princen ende to eren wysen luyden . **D**at swert
to eren waetseggers dye daer wesen sullen **D**at
swert to eren starcken mannen dye sich vruch
te sullen **D**at swert to eren perden ende wagen
ende to allen volke dat in mydden ere is ende
sy sullen werden als wiuē **D**at swert toe eren
schattē dye man ewech voeren saell **D**rocheit
fall vp ere waterē wesen ende sy sullen verdwe
gen want dat ys der afgade lant want sy glo
rierē in wonderlichheyde **D**arumb sullen de dra
ken wonen myt de doeren wylde mannen en
de in ere sullen wonen struyssen en man en fall
er vortmeer niet bewonen in ewycheyt . ende
sy en saell niet weder gebuwet werden van ge
slechte to geslechte **A**lso dye hē vmbwarp 30
doma en gomorra en dat lāt dat dat beneuen
lach secht dye hē **D**aer en fall geen mā woenē

noch des mynselhen soen Syet dat volck en sal dat lant niet bewonen kompt van noerden en groet volck ende konynge sullen vpstaen van de eynden der werlt Sy sullen den bagen ende den schyle begripen Sy sint wroet ende sunder barmherticheyt Eer scheme fall luyden als dat met ende sy sullen vp perden sitten als eyn mā dye bereyt is toe striden tegen dye dochter vā babilomien Dye konynck van babilomē hoerde er geruchte ende in hande worden vinnelich. angst beuynek en ende bedroeffnisse als eyn wiff dye telen fall Syet hy fall vpsygen als dye lewe ryt der houerdynen der iordāenē to der starken schoenheyt want ick sal en doē haestliken loepen to er wart ende wye fall die vrtuerkaren sin den ick bouen eme setren fall want wye is myns gelijck ende wye saell my myn moegen liden. Ende wye is dye herde dye myn angesichte wederstaen moge. Hyrumb hoert des herē raet dye hy in den dancken begrepen hefft tegen babilomē ende sine gedachte dye hy dachte vp der caldescheer lant ende dat en sy dat dye kleynen der vergaderinge sy dat nedertrecken ende daer myt en verstoert werde ere wonynge van den geluyde der geuekenisse van babilomien is dat lant beweget en de rope is vnder de heyde gehort.

Dat li. ca. wo babilomien destruert wart. mit der parabolē des quaden windes. ende vā de gulden kelyck. Ende dye vrtsettinge der gelikenisse.

Dit secht dye here Syet ick fall vwecken vp babilomien. wāt vp dye gene dye daer in woenen dye er herte te ghen my vp gheuen hadden als eyn snoede vuyll wint ende ick fall in babilomien sedē woeners ende sy sullen dat woenen ende er lant vstoren want sy sint vpgelkomen van allen side in den dagen ers iamern. Daer en fall niet woenen dye sinen bagen spannen fall. ende geener saell daer vpsygen dye gepantert is. En wilt eren iongelingen niet spaere slaet doet alle ere ritterschop. ende dye verslagē in der caldesche lant sullen vallen. ende dye gewonden in eren landen. Want ysrahel ende iuda en is niet verlaten van dem heren eren gaede den heren der scharen. Want er lant is veruult myt mysdaen van den hyligen ysrahell. Vleyet van den mydden van babilomien vp dat een ygelijck behalde sin siele. En wylt niet swygen ouer ere boef heyt want dye tijt der wrake is den heren. Sy fall ere gelden een loen. babilon eynē gulde nap in des heren hant dye al dat lant drunke maeckt. Dye heyden druncken eyenen wyn ende hyrumb sint se beweghet. Babilon vrell haestlick ende is vermet. Schreyet ouer se en nemet atsedye toe een bedroeffnisse off se vyl

licht niet weert genesen wy hebben babilomē gearstet. mer sy en is niet genesen. verlatē wy se ende gaen wy ygelijck in sin lant. want dat ordell is komen toe den hemell ende dat is vp gehauen toe den wolken. dye here hefft hijer voer gebracht vnsē gerechticheyt komet ende vertellen wy in siō vnser gades werk. Scheet dyp schutte ende vullet dye kakere de hē hefft verwecket de konynge van meden geyst ende sine gedachte is tegen babilomē vmb se toe verpelen. want des heren wrake is de wrake sins tempels. Heuet op eyn tepken vp dye mure van babilomien vermeerret dye wake heuet vp dye wechters bereydet dye laege. wāt dye hē hefft gedacht en gedan alz dat hy gesproken hefft tegen dye geene dye in babilomien woenen dye du wones bouen vele watere rik schatten. dyn ende koempe ende dye mare ey mes voetes dinte affsindinge. dat is du byst den valle soe nae als ey bome dye vpeyne wot nae is affgehouden. De here der schare heft geswaren by siner sielen. dat is by eme seluē. want ick fall dy veruullen myt mynschen als myt keueren ende men saell vp dy singen den sanck dye dye erde maeckte in siner starcheyt ende dye weelt bereyde in siner wijsheyt. ende in siner voersichticheyt dye hemele vrtspreydes als hy geluit grijft. soe sullen dye watere gemannychuoldyget werden. in der loelyt die dye wolken vphues van de eynden der erden hy makede dye blixem ende regē ende bracht voort de wint vit sinen schatten. Alle mynsche is doer gewoerde van siner wijsheyt ygelijck metaell geeret is geschant in de affgade want sin formieren is logenaffich ende in en en is geyst. Dat sint ydell werke ende werdich dat men sy belache. In den tēde erer vpsineringē sullen se to niet gaen want Jacobs deyll en is niet als dese deyll want hy is. Jacobs deyll dye alle dinge gemaect hefft ende ysrahel is dat ceptre sins erues die here der scharen is sin name. Du stoeres my to samē dye vate des stri des ende ick fall en tegen dy verstoete dye hē de en ick fall in dy dye rike lande verstrouwen en ick fall in dy verstoet dat peert en de geenen dye daer vp rnt. ende ik fall in dy verstoet den wagē en dye dat vp sittet en ik fall in dy verstoet den man en dat wiff. en ik fall in dy verstoet de alden man en dat kint. en ik fall in dy verstoren de iongelinck ende dye ioncvrouwe en ik fall in dy verstoet den herde en dye schape. en ik fall in dy verstoren de ackermā ende sin perde dye dye ploech trecken ende ick fall in dy verstoren de leytman en dye dye meyster schop halden ende ick fall babilomien en all de gene die wonen in caldea bringē alle ere quaet dat sij ghedaen hebben in sion in uwen oegen

Jeremie

secht dye here. siet ick spreck to dy du sukets
 ge berch dye du verderffs alle dat gantse lant
 ende ick sal myn hant vp dy vptrecken: ende
 ick sal vtwynneelen van de steyn * dat is vij
 ditten bolwerken. Ende ick sal dy geuen in de
 berch des verbrants. ende sy en sullen van dy
 niet nemen den oertstein noch den steyn to de
 fundamenten mer du salt ewelik verstoert sin
 secht dye here heuet vp eyn teiken in den lade
 erupt myt der truppen in den berg. hyllyget *
 dat is sterket to strade ouer se dye heyde. Baet
 schopt vntegen den koenynk ararath * Dat
 is dye koenynck van armenien. Meun ende
 asenem ende relet regen se taphar. bringhet
 hnt dat peet als eyne geangelde kouen. hilly
 get ontogen et dye heyden Dye konynge van
 meden ende ere leytzmannen ende alle ere ouer
 ste lude ende alle dat lant sinte macht. en dat
 lant sal werde beweget wat des here gedacht
 is vp gewaket regen babilomien vmb toe mae
 ken dat lant van babilomien woest ende vnbe
 woonlick Dye sterke van babilomien hielden
 vp van striden sy woeneden in vasten steden.
 en sterke heyt is verflunden ende se sint gewor
 de als wue Ere wonynge sint verbrant. Ere
 grundell sin toe braken. Dye loept fall komen
 toe gemoete den geenen dye loept. ende de ba
 de fall toe gemoete komen den geene dye baet
 schopt vmb toe baetschoppen den koenynck
 van babilomien dat sin st at gewonnen sy van
 eynen eynde toe den anderen ende dat dye drec
 ke ende dye broecklande vntsteken sin in devu
 te ende dat dye manne de wechter verstrouwet
 sin want dyt secht dye here der schare god ys
 rahell. De dochter van babilomien is als mell
 De tijt ere dorstinghe noch en wemich. ende
 dycert ere bouwes saell komen. Nabugodo
 nosor dye konynk van babilome heft my ge
 get. hi heft mi verflint. hy heft my gemaakt
 als eyn ydell var. hy heft my verflint als eyn
 drake. hy heft mynen buck geuult myt myn
 re sartheyt ende hy heft wy vrtgeworpē die
 boelheyt dye regen my geschyct is ende myn
 vlysch * dat van en to schoert is saell komen
 to eyn wrake. Op babilomien sprickt dye wo
nynghe van sion. en myn bloet vp dye geen die
caldea wonet sprickt iherusalē Hyrumb secht
dyt dye here. siet ick fall dine saeke ordelen en
ik fall dine wrake werken en ick fall ere mee
woeste maken en ick fall sine adere * dat is eu
fruten dat waeter. Verdrogen ende babilome
fall wden in eyn hoepe en in eyn wonynge der
draken ende ene verschreckenge ende eyne be
sottinge vmb dat daer nyemant in wonē en
fall. se sullen toe samen breschen als lewen en
sy sullen et haer vrtshudden als dye welpen
der lewen In eren hetzden fall ick eten drank

setten ende ick sal se dronken maken dat sy
 slapen ende sy sullen den ewygen slaep slapen
 ende sy en sullen niet vpstaen secht dye here Ik
 fall sy leiden als lammeren to der doet ende als
 wedere myt den lemmerkens Wie is se sach *
 dat is babilon. Gewonnen ende wye is gewo
 nen dye erbare stad van alle den lande. Woe
 is babilon worden in verwonderen vnder dye
 heyden. Dat mer is vpgelkomen vp babilome
 se is auerdeckt myt den mennychte van sinen
 vloeyden ere stede sint gewoerden in eyn ve
 wonderen dat lant vnbwoenlick ende woest
 dat lant dat nyemāt in wonē en mach noch
 nye geen mynschen soen fall dar doergaen. en
 ende ick san visitieren vp bell in babilomien en
 ik sa werpen vrt sinen monde dat hy geswol
 gen hadde ende dye luyde en sullen vortmeer
 tue rme niet vergaderē. Want oek fall dye mu
 re van babilomien vallen Myn volck gaet vit
 van mydden babilomien dat ygelik sin siele be
 hoelde van der gramshop des heren toen. en
 dat vyllychte uwe herte niet en vermorwe en
 de dat gy vns seet dat hoern dat man in deme
 lande horen fall. Syet in de iaer fall dyt horn
 komen ende na dyt iaer dye horinge ende dye
 quaetheyt in de lande en dye herschoper saell
 sin ouer de herschoper. Hyrumb siet soe komē
 dye dage ende ick fall vrsitieren vp dye affgade
 van babilomien ende alle ere lant sal gesehant
 werden ende alle ere verflagen manne sullen i
 mydden ere vallen. ende hemell ende erde ende
 allet dat dar ynnē is sullen lauen vp babiloni
 en Want van noerde sullen em dye roeuer ko
 men secht dye here Ende als babilomien ghe
 daen heft dat dye verflagen in ysrahell vallen
 sullen alsoe sullen dye verflagen van babilome
 vallen in allen landen Dye gi vlyet dat swert
 kompt ende wilt niet staen. Gedenckt van ve
 nes des heren. ende Iherusalem moet stygen
 vp uw herte Wy sint beschimpt want wy heb
 ben laster gehoert Schemde heft vns asicht
 ouerdeckt. want vreinde lude sint gekoemē vp
 de hyllichmakende des heren huis. Hyrumb
 seet dye here. siet dye dage komen ende ick sael
 visitieren vp ere affgade. ende in alle er lant fall
 dye gewoende mynsche belken. Iset dat babil
 lomien vp sticht in den hemell. ende westet ere
 starcheyt in der hoechte van my sullen er ver
 woesten koemen secht dye here dye steme des
 geluids van babilomien ende dye grote droeff
 heyt van den caldescheen lande want dye here
 heft babilomien verwoest ende hy heft vrt s
 laten groet geluit ende et vloede sullen geluyt
 maken als wele waters Ere stymme gaff ge
 luit want dye roeuer is vp se gekomen Dat is
 babilomien ende ere sterke manne sin geuāge
 ende ere bage is slaep geworden want dye hē

der sterker werk geldende fall hy dat wegelden ende ik fall dronken maken ere princen en ere wyse lude. Ere leydesman ende ere edell luyde ende ere starke man ende sy sullē dē ewygē staep slapen ende sy en sullen niet vntwaeken secht dye koenynck here der scharen is sin name Dyt secht dye here der scharen. Dye sere hoge mure van babilonien fall myt vndergrauinge vndergrauen werden ende ere hoge porten sullen verbrant werden myt deme vuyre en des volkes arbeide ende der heyden sullen toe niet werde i dē vuir en vergaē. Dyt is dat wort dat Iheremas dye prophete beuaell saraie netie soen dye mosayas sone was doe hy ghinck myt sedechias den konyge in babilonien in dē vyerden iaer van sinen rike want sarayas was dye vorste der propheeten. Dat was dye oeuiste der leuren. Ende Iheremas schreeff alle dat quaet dat vp babilonien komē solde in ey boeck. Alle dese woerde dye geschreuen sin tegen babilonien ende Iheremas seide toe saramiam. Als du komen salt in babilonien en du seende werdes en lesende all dese woerde so salt du spreken Here du heffst gesproken tegen dese stat dattu se verderuen salst soe dat nyemāt sin en fall dye dat ynne woenen fall van den mīschen bis to den besten ende dat se ewych wil remisse saell syn als du vollenbracht heffst dyt boeck toe lesen soe saltu daer aen bynden eyne steyn ende werpen den in mydden eufraten en salt seggen. Aldus fall babilonien verdrōnkē werden ende se en fall niet weder vpstaen vanden aenghesichte des verdretes dat ick vp sy bringen fall ende sy saell vnmēchtich werden ende verwoest. Bys hyer toe sint Iheremas des propheeten woerde.

Dat in Ca. woe dye prophete anderwerff sprickt van der destrueinge der stat Iherusalem ende woe dat volck geschickt wort dat daer ynne behoelden bleeff ende van den vate des tempels ende woe dat volck ghetalt wart dat Iechomie mede gegeuen wort.

Sedechias was eyn kint van eynende twintich iaeren doe hy begonde to regten ende hy regnerde elf iaer in iherusalem sinre moeder name was Amehall Iheremias dochter van lobna ende hy dede quaet in des heren oegen na alle dat Joachim geda hadde want des heren gramschop was tege Iherusalem ende tegen iuda bis dat hy sy verwerpe van sinen aengesichte en sedechias gink ewech van den konynge van babilonien ende dat geuyell in den negenden iaer fines rikes ende i de seuende maent vp den tyenden dach van dem maent quam nabugodonosor dye konynk vā babilonien ende hy ende alle sin her tegen iherusalem ende belachtent ende sy maecten te

gen iherusalem vaste borge alvint ende omb ende dye stad was belacht bys to den elfften iaer des rikes sedechie. Ende in den vyerde māt vp den negenden dach van dem maende wan die hunger de stat en den volcke van deme lande en was geene spysse ende dye stat wort dorbraken ende alle ere wechters vlyen ende sy gengen des nachtes vut der stat doer dē wech der poerten dye was tusschen den nyen muere ende leydet toe des koenynghes garden ende dye caldescheen hadden belacht dye stat al vō ende vmb ende sy togen ewech doer den wech de dar leydt i de wyltmisse. Mer der caldeschee her veruolgeden den koenynck ende se wengen sedechiam in der wyltmisse dye keneuen Iherico is ende alle sine geselschop vlo van eme. En doe se den koenynck gheuangen hadden doe voerden sy eme to den konynk van babilonie i reblata dat i dē lāde in emath is. En hy sprak to eme ordell ende dye konynck van babilonie worchde sedechias sone voer sinen ogen. Mer oeck soe doede hy alle dye vorsten van iuda in reblata ende hy stack sedechias ogen vit ende sparden en myt heyden ende dye konynck vā babilonien brachre en in babilonien ende hy leyde en in dat huys des kerkers bys to den dage sins doedes ende in der vijfften maent in dem tienden dage vanden maende dat is dat neghentende iaer nabugodonosors des koenyncks van babilonien so quam nabufardau de marschalek van der ritterschop dye voer dē koenynck van babilonien stont in iherusalem ende hy vntstact des heren huis ende des koenyncks huis ende alle dye hufere van iherusalem ende ygelick groet huys verbrande hy mit dē vuyre ende alle dye mueren alle vmb ende vmb verstoerden dat her der caldescher dat myt den marschalek was van der ritterschop mer van den armen volck dat in der stat gebliuen was ende van den vluchtigen dye ouguleun weren toe den koenynck van babilonie ende vort die ander van der mennychte vort nabufardā dye marschalek vāder ritterschop ouer ende van den armen volck van den lande makede nabufardau dye marschalek van der ritterschop wingartzmanne ende ackermāne ende de caldeschen braken dye metalen sile dye in des heren huis weren ende in dye metalen stapels ende dat metalen mer dat in des heren huis was en se voerde all ere koper i babilonie ende dye kerlele ende dye krouwele ende de psaltē. Sulke instrumente der lange leu dye scalen ende mortere ende all dye ere vate dye i dē dyenste geweest hadden drogen se ewech ende dye vate daer man dye thymiamā in heynt ende dye kruken ende dye becken ende dye luchtere ende dye mortier ende dye nappen ende all

dye vare dye gulden weeren setten sy by ey ander ende de siluer weeren setten sy by eyn ander ende dye marschalck der ritterscop voerde en wech twe sule en dat metalen mer twelf metalen kaluere dye vnder deme meer weeren dye dye koenynck Salomon in des heren huis ge maect hadde ende des metaels alle deser vae te en was geen gewychte van dem seluen we ren eyn ellenbagen hoge in eyner sule ende ey schyp van twelf ellenbagen gink dat vmb en dye dyckde daer aff was van vyer vngerten ende sy was bynnen gehoelt ende vp ygelike suell weeren ere hoefde ende dye hoechde van eynen hoefde was vyff ellenbagen ende hen gelen ende eppelkens vp de kroen all vmb en vmb weeren eren ende aldus was dat oek in d anderen sule ende dye appele weeren selenene gentic nederwart hangende ende se weeren all vmb gemaect myt hondert hingelen. Ende dye marschalck der ritterscop nam sarapan den ouersten prester ende saphoniam den ande ren prester ende driehundert ven der kleyderka meren. ende hy nam eynen gelubden van der stat de gesat was boue stritbar mas. ende vj ma va de genie de des koniks aengesicht sage den mo in der stat vant. ende eynen schybe de dye werste was der rittere dye dye ionge ritte re welschte ende seestich manne van den vol ke des landes dye man in midden der stat vat. Ende nabufardam dye marschalck der ritte schop nam se ende voerde se to de konnige va babilomen in teblata. ende dye koenynck van babilomen vntsenck se ende doede se in tebla ta in dat lant va emath. ende iuda wart ouer guoert vnt sinen lande. Dyt is dat volck dat nabugodonosor oueruorde in de seuende iaer voerde hy ou driehusent ioeden. ende driende rwinich. In dem achtenden iaer soe voerde ou uer nabugodonosor van Iherusalem achthun der ende tweende dertich ioeden. In nabugo nosors diendetwingeste iaer so voerde ou nabufard die marschalck va der ritterschop seuenhundert ende vyffende vertich ioeden. Al dus weeren deser alle meer dan veyrdusent en sel hundred. Ende dat geupell in dem seuenen dertigsten iaer van Jochains des konyncks van iuda oueruart in den twelften maent. in de vyffendetwingesten dage van dem maende soe verhoeff euilmowodoch dye koenynck van babilomen in dat iaer van sinen rike dat hofft Jochains des koenyncks iude. ende hy leyde en vnt den kerker. ende hy sprack guede wort myt eme en hy sarte sinen troen bouen der koe nyngruen troen dye nae eme in babilomen weeren. ende verwandelde dye kleder fines ker kers. ende hy at by eme broet alle dage sins leuens ende sin spysse weeren eme gegeue ewich

liken va de konynge van babilomen de em da gelicks geordinert weeren toe den dagen syns doedes alle dye dage sins leuens

Hijs nae volgen dye beschreynghe. ende dye ttaenen Iheremie des propheten.

Dat erste ca. woe dye prophete beschreyet dye destruerde stad Iherusalem en verwoestin ge des tempels en wo hy noch mere mynsche to medelyden beweget. ende woe hy bekennet dye rechtuerdicheyt gades. vnder dye beschri nge des ersten alfaberen

At gheschiede na de dat ysrl in geuenkms geuoert was en iherusalem verstoert was dat Iheremias sat. en schiede en myt dese bedroefnissen te schri ede hy Iherusalé ende suchte en schreyden myt bytteré mode en sprack.

Aleph We sittet allene de stat de vol volks plach to sin. wye is dye vrouwe van den heide ghewoerden als eyn weduwe ende die voesti ne der prouincien. wye ys se gheworden vnt tribuit vnder den tyns. vnder den konynk va babilome. **B**eth Schriende schreide se in dye nacht ende ere traen sin aen er wangé. ny mant en is dye sy troest van alle eren lyeuen vrunden. alle ere vrunde hebben se veruwert ende sin ere vpadé geworden. **G**ymell Iuda is ouer geuaren vmb de vrtredinge ende vmb dat mennychte des eygedoms. hy wonde vnder de heyden ende en vant gheen rouwe alle si ne veruolgers hebben en geuangen tussche ere anrsten. **D**eeth De wege van sion schrey en vmb dat daer geen en sin dye to den hochti de komen moegen. alle ere porten sint verstorz ere presté suchte. ere ionvrouwe sint mistalt en se is verdruct myt bytterheyde. **H**e Ere vyande sin geworden vnt hoefte. en ere vpadé sin rik gewoerden. wat dye here heft vp se ge spraken vmb dye mennychte van ere quaethei de. Ere kleyne kindere sin gelyt in geuencke misse voer der quellers aengesichte. **D**au Oda de dochter va sion is vntgegaé. alle ere schoe heyt. Ere voesten sin geworden als wedere dye gens wepde en vynden ende sin ewech gegaent siuder starchyt voer des gené aengesicht die se veruolgede. **Z**ay Ende Iherusalé heft gedacht dye dage ere quellinge. ende der ou dadicheyt alle ere begerliker dinge dye se va olden dagen gehat hadde als er volck vrell in der vyande hant en gheen hulper en was. dye viande segé se en bespote ere sabborh. **H**eth Iherlm heft siude gesundyget. hyrub is se vste de gewoerde alle de se verheuen se hebben se v vnuwert wat se hebbé ere schemde geseen. sy is suchtende en achterwart gekert. **T**ech Ere dreck is an ere votté. ende sy en heft met